

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ORTAK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

OKUL YÖNETİCİLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN STRES
DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Reyhan KALKAN

İstanbul
Eylül, 2018

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ORTAK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

OKUL YÖNETİCİLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN STRES
DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Reyhan KALKAN

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Süleyman DOĞAN

İstanbul
Eylül, 2018

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

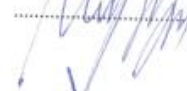
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Doç. Dr. Süleyman Doğan

Üye Dr. Öğr. Üyesi Bilal Yıldırım

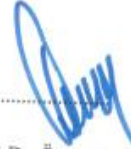

Üye Dr. Öğr. Üyesi Turgay Şirin

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Prof. Dr. Ömer Çaha

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım yüksek lisans tezi olan“Okul Yöneticileri İle Öğretmenlerinin Stres Düzeylerinin Karşılaştırılması” çalışmanın başlangıcından bitimine kadar olan süreç içinde akademik kuralları dikkate aldığı ve bilimsel etiğe özenle uyduğumu, tez içinde olan bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek kapsamında elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uyarak hazırladığımı, çalışmamda dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım her eseri kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

REYHAN KALKAN

ÖNSÖZ

Yapılan bilimsel araştırmalara göre stresin sağlık üzerindeki etkisinin çok fazla olduğu ve hatta birçok hastalığın başlıca sebeplerinden olduğu ortaya çıktığı söylenilmektedir.İnsanın yaptığı iş, hayatının büyük bir bölümünü kapsadığından iş hayatında yaşadığı sorunlar tüm yaşamını etkisi altına almaktadır.

Bu çalışmada ise stresin okul yöneticileri ve öğretmenlerin stres düzeylerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırmada bilgi toplamak için otuz sekiz maddeden oluşan bir anket kullanılmıştır.

Hayatımın, her döneminde olduğu gibi bu araştırma süresinde desteğini esirgemeyen annem Aliye KALKAN, babam Emrullah KALKAN'a ve aileme, değerli hocam Doç. Dr. Süleyman Doğan' a, çalışma boyunca desteğini esirgemeyen arkadaşlarıma ve Pınar Selman'a teşekkürlerimi sunarım.

Reyhan KALKAN

ÖZET
OKUL YÖNETİCİLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN STRES DÜZEYLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI

Reyhan Kalkan

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Süleyman DOĞAN

2018, 170+ XX Sayfa

Bu araştırma öğretmen ve yöneticilerin stres düzeylerini karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Araştırma anket 2016-2017 eğitim öğretim yılında İzmir ili Ödemiş ve Kiraz ilçelerinde görev yapan öğretmen ve yöneticilere uygulanmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 20.0 programı kullanılmıştır. Araştırmada ele alınan stres ölçeği 38 maddeden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçeğin Cronbach's Alpha sayısı 0,938 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada ikili gruplar için t-testi, üç ve daha fazlası gruplar için ANOVA testi ve elde edilen farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla ise, tamamlayıcı analizlerden biri olan Tukey Testi kullanılmıştır.

Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin 229 kadın; 171 erkek'tir. Bu araştırmaya göre kadınların erkeklere oranla daha stresli olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmaya 50 yönetici ve 350 öğretmen dâhil edilmiştir. Öğretmen ve yöneticilerin en geniş aralığının 6-10 yıl arasında deneyime sahip olduğu görülmektedir. Yaşın stres üzerinde önemli bir etkisi olduğu görülmüştür. Araştırmanın verileri ile elde edilen sonuçlarda öğretmen ve yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeylerini arttırdığı görülmektedir. Mevzuatın karışık olması öğretmen ve yöneticiler için strese neden olmaktadır. Öğretmen ve yöneticilerin aılları ile olan anlaşmazlık düzeyleri strese neden olmaktadır şeklinde yorumlanabilir. Eğitim sistemindeki belirsizlikler öğretmenler ve yöneticiler arasında stres yaratmakta şeklinde ifade edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Stres, öğretmen, okul yöneticileri

ABSTRACT
COMPARISON OF STRESS LEVELS BETWEEN STATE AND PRIVATE
ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS

Reyhan Kalkan

Master's Thesis Department Of Educational Administration Supervision

Thesis Advisor: Doç. Dr. Süleyman Doğan

2018, 170 + XX Page

The research aims to compare the stress levels of teachers and administrators. The research questionnaire has been applied to the teachers and administrators working at main schools of Ödemiş and Kiraz counties in İzmir province during 2016-2017 education year.SPSS 20.0 program was used for statistical analysis of data. The stress scale handled in the study consists of 38 items. The Cronbach's Alpha number of the scale used in the study has been calculated as 0,938. In the study, t-test has been used for two groups, ANOVA test for three or more groups, and Tukey Test, one of the complementary analyzes, have been used to determine the source of the difference.

The level of significance has been accepted as $p < 0,05$. 229 of the teachers and administrators participating in the research are female; 171 are male. According to this research, it has been indentified that women are more stressful compared to men. 50 managers and 350 teachers have been added to the study.It is seen that 134 of the large majority of the teachers and administrators have experience between 6-10 years. It has been seen that age has a significant effect on stress. It is seen that teachers and administrators increased the stress level of essential change of situation in the results obtained with the research data. The complication of the legislation can be interpreted as the cause of the stress for the teachers and administrators and the level of disagreement between the teachers and the administrators with their subordinates is causing the strase. In addition, the uncertainties in the education system are expressed as stress between the teachers and the managers.

Key Words: Stress, teacher, school administrators

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

BİLİMSEL ETİK.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
TABLolar LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xix

BÖLÜM I

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	2
1.2.1. Alt Problemler.....	3
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Araştırmanın Önemi	3
1.5. Sınırlılıklar	4

BÖLÜM II

2. KURUMSAL ÇERÇEVE.....	5
2.1. Stres Nedir ?.....	5
2.1.1. Bireyi Strese Sokan Nedenler Nelerdir ?	5
2.1.2. Stres Kişiyeye Bağlı Mıdır ?	6
2.1.3. Stres Örgüte Bağlı Mıdır ?.....	8
2.1.4. Stres Çevreyeye Bağlı Mıdır ?	10
2.2. İnsanın Streste Olduğunun Belirtileri	11
2.2.1. Stresin İnsan Vücudu Üzerindeki Belirtileri	11
2.2.2. Stresin İnsanın Davranışları Üzerindeki Belirtileri.....	12
2.2.3. Stresin Ruhsal Sağlığı Üzerindeki Belirtileri	12
2.2.4. Stresin Sosyal Çevre Üzerindeki Belirtileri.....	12
2.2.5. Stresin Düşünce Üzerindeki Belirtileri	12
2.3. Stresin Olumlu Ve Olumsuz Yönleri.....	13
2.4. Stres Altındayken Bireyde Meydana Gelen Değişiklikler.....	13
2.4.1. Uyum Sendromu	13
2.4.1.1. Harekete Geçme Dönemi.....	13

2.4.1.2. Direnme Dönemi	14
2.4.1.3. Bitişe Yakın Dönem	14
2.5. Stresle İlgili Akla Gelen Terimler	14
2.5.1. Depresyon Hali	14
2.5.2. Kaygı Hali.....	15
2.5.3. Tükenmişlik Hali.....	15
2.6. Stresin Örgütsel Ortamdaki Yeri	15
2.6.1. Görevlere Göre Stres Kaynakları.....	16
2.6.2. Otoriteye İlişkili Stres Kaynakları	16
2.6.2.1. Rol Karmaşası	16
2.6.2.2. Rol Çatışması	16
2.7. Okul Yönetimi Ve Stres.....	17
2.7.1. Okul Yönetiminde Strese Neden Olabilecek Faktörler Ve Önlemleri	17
2.8. Stresle Nasıl Baş Edilir ?	19
2.8.1. Biyofeedback	19
2.8.2. Meditasyon	20
2.8.3. Spor Yapma	20
2.8.4. Solunum Egzersizi	21
2.8.5. Beslenme	21
2.8.6. Dua	21
2.9. Konuyla İlgili Yapılan Araştırmalar	22
BÖLÜM III	
3. YÖNTEM	24
3.1. Araştırma modeli	24
3.2. Evren ve Örnekleme	24
3.3. Veri Toplama Araçları.....	25
3.4. Güvenilirlik Analizi Sonuçları	25
3.5. Verilerin Analizi.....	26
BÖLÜM IV	
4. BULGULAR.....	30
4.1. Değişikliklerin Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular.....	30
4.2. Öğretmen ve Yöneticilerin Demografik Özellikleri İle Anket Formu İfadeleri Analizlerine Yönelik Bulgular	32
BÖLÜM V	

5. SONUÇ VE TARTIŞMA.....	149
5.1. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Stres Düzeylerinin Karşılaştırılması ile İlgili Bireylerin Bağımsız Değişkenlere Göre Verdiği Cevaplara İlişkin Sonuçlar	149
5.1.1. " Cinsiyet " değişkenine bağlı sonuçlar	149
5.1.2. " Yaş" değişkenine bağlı sonuçlar	151
5.1.3. "Öğrenim Durumu" Değişkenine bağlı Sonuçlar	153
5.1.4. "Kurumdaki Görev " Değişkenine Göre Farklılaşma	153
5.1.5. " Kıdem Yılı "Değişkenine Göre Farklılaşması	153
5.1.6. " Okulda Çalışma Yılı "Değişkenine Göre Farklılaşması	154
5.1.7. "Okul Öğrenci Sayısı" Değişkenine Göre Farklılaşması	154
5.1.8. "Okulların Öğretim Şekli "Değişkenine Göre Farklılaşması	155
5.1.9. "Branş Değişkenine" Göre Farklılaşması	156
5.1.10. Anketin Genel sonuçları	157
BÖLÜM VI	
6.ÖNERİLER.....	159
KAYNAKÇA.....	161
EKLER	
EK-1. Araştırma Anket Formu	164
EK-2. Valilik Oluru.....	168
EK-3. Anket kullanım izni.....	169
ÖZGEÇMİŞ	170

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmanın güvenilirlik analizi.....	29
Tablo 2. Katılımcıların Ortalama, Standart Sapma, Normallik Değerleri.....	27
Tablo 3. Normallik Testleri.....	28
Tablo 4. Betimleyici istatistikler.....	29
Tablo 5. Öğretmen ve Yöneticilerin Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular...30	
Tablo 6. “Genel Olarak Stresli Biriyimdir.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	32
Tablo 7. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	33
Tablo 8. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	33
Tablo 9. “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	34
Tablo 10. “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	34
Tablo 11. “Sabırsız biriyimdir.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	35
Tablo 12. “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	35
Tablo 13. “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	36
Tablo 14. “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	36

Tablo 15. “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	37
Tablo 16. “Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	37
Tablo 17. “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	38
Tablo 18. “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	38
Tablo 19. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	39
Tablo 20. “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	40
Tablo 21. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	41
Tablo 22. “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması.....	41
Tablo 23. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	41
Tablo 24. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	42
Tablo 25. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	43
Tablo 26. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	44

Tablo 27. “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	45
Tablo 28. “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	46
Tablo 29. “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	47
Tablo 30. “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	48
Tablo 31. “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	49
Tablo 32. “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	50
Tablo 33. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	51
Tablo 34. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	52
Tablo 35. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	53
Tablo 36. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	54
Tablo 37. “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	55
Tablo 38. “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	56

Tablo 39. “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	57
Tablo 40. “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	58
Tablo 41. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	59
Tablo 42. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	60
Tablo 43. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşması.....	61
Tablo 44. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” İfadesinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşması.....	62
Tablo 45. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşması.....	63
Tablo 46. “Yoğun çalışmayı tercih ederim.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması.....	63
Tablo 47. “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması.....	64
Tablo 48. “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması.....	64
Tablo 49. “Yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeyimi arttırıyor.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması.....	65
Tablo 50. “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması.....	65

Tablo 51. “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması.....	66
Tablo 52. “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması.....	66
Tablo 53. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	67
Tablo 54. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.	68
Tablo 55. “Aile içinde kıdem yılı yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	69
Tablo 56. “Aile içinde kıdem yılı yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	70
Tablo 57. “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	71
Tablo 58. “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	72
Tablo 59. “Sabırsız biriyimdir.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	73
Tablo 60. “Sabırsız biriyimdir.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	74
Tablo 61. “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	75
Tablo 62. “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	76

Tablo 63. “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	77
Tablo 64. “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	78
Tablo 65. “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	79
Tablo 66. “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	80
Tablo 67. “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	81
Tablo 68. “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	83
Tablo 69. “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	84
Tablo 70. “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	85
Tablo 71. “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	86
Tablo 72. “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	87
Tablo 73. “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	88

Tablo 74. “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	89
Tablo 75. “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	89
Tablo 76. “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	91
Tablo 77. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	91
Tablo 78. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	92
Tablo 79. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” İfadesinin kıdem yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	93
Tablo 80. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	94
Tablo 81. “Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.” İfadesinin Okulda Çalışma Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	95
Tablo 82. “Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.” İfadesi ile Okulda Çalışma Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	96
Tablo 83. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Okulda Çalışma Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	97
Tablo 84. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesi ile Okulda Çalışma Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	98

Tablo 85. “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	98
Tablo 86. “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	99
Tablo 87. “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	100
Tablo 88. “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	101
Tablo 89. “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	102
Tablo 90. “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	103
Tablo 91. “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	104
Tablo 92. “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	104
Tablo 93. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	105
Tablo 94. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	106
Tablo 95. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	107

Tablo 96. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	108
Tablo 97. “Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	109
Tablo 98. “Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	110
Tablo 99. “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	111
Tablo 100. “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	111
Tablo 101. “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	112
Tablo 102. “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	113
Tablo 103. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	114
Tablo 104. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	115
Tablo 105. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması.....	116

Tablo 106. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	117
Tablo 107. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması.....	118
Tablo 108. “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması.....	119
Tablo 109. “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması.....	119
Tablo 110. “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması.....	120
Tablo 111. “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması.....	121
Tablo 112. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması.....	121
Tablo 113. “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması.....	122
Tablo 114. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması.....	123
Tablo 115. “Genel Olarak Stresli Biriyimdir.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	123
Tablo 116. “Genel olarak stresli biriyimdir.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	124
Tablo 117. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	125

Tablo 118. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	126
Tablo 119. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	127
Tablo 120. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	128
Tablo 121. “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	129
Tablo 122. “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	130
Tablo 123. “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	131
Tablo 124. “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	132
Tablo 125. “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	133
Tablo 126. “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	134
Tablo 127. “Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	134
Tablo 128. “Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	135

Tablo 129. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	137
Tablo 130. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	138
Tablo 131. “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	139
Tablo 132. “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	140
Tablo 133. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	141
Tablo 134. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	142
Tablo 135. “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması.....	143
Tablo 136. “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları.....	144
Tablo 137. Öğretmen ve Yöneticilerin Stres Düzeylerinin Karşılaştırılması Bağımlı Maddelerine Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.....	145

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt :Aktaran

Doç. :Doçent

Dr. :Doktor

MEB :Milli Eğitim Bakanlığı

TDK :Türk Dil Kurumu

Yrd. :Yardımcı

SPSS :(Statistic Packets For Social Sciencens) Sosyal Araştırmalar için
İstatistiksel Program Paketi

Çev :Çeviren

sf :Sayfa

vd :Ve Diğerleri

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın iskeleti bu bölümde oluşturan problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi ve amacı, sınırlılıkları, varsayımları ve tanımlar açıklanacaktır.

İnsan hayatında olduğu gibi yönetimlerde de stres önemli yer tutmaktadır. Bu stresten en çok etkilenenler ise yöneticilerdir. Genel anlamda yönetici bir kurumun işleyişinde baş sorumlu olarak bazı inisiyatifleri kullanmak durumundadır. Kurumların sağlıklı bir şekilde yönetilebilmesi için yöneticilerin stres düzeylerinin minimale indirilmesi gerekmektedir. Güney'e göre (2012) yöneticiler, mevzuatlarda yazılı olan kuralları gerektiğinde inisiyatifini kullanarak örgütsel amaçlar doğrultusunda işlerin düzenli bir şekilde yürüten kişidir.

İnsanları tanımadan yargılamaktayız birçok sefer. Karşımızdaki insanı tanımak, bulunduğu durumu yorumlamakta bize bir yol gösterici olur. İnsanlar aynı olay karşısında farklı tepkiler verir ve olanlardan etkilenme düzeyleri de farklıdır. Stres de aslında bir olay karşısında verilen fiziksel ve ruhsal tepkiler bütünüdür. Gösterdiği tepki yaşına, cinsiyetine, sosyal statüsüne, yaşadıklarına ve aklımıza gelebilecek her türlü içsel ve dışsal uyarılara bağlıdır. Bir insan için aç kalmak stres yaratırken farklı bir insan için uykusuzluk stres yaratır. İnsan psikolojisini anlamak zordur, onun için basmakalıp nedenler sayarak 'bunlar stres yaratır' diye bir cümle kurmak doğru olmayabilir. Stresin her geçen gün yeni tanımlarıyla ve nedenleriyle karşılaşıyoruz.

1.1.Problem Durumu

Sürekli bir bilgi sirkülasyonu içinde bulunmaktayız ve insanların buna ayak uydurabilmesi için kendi sınırlarını zorlamaları gerekmektedir. 20. ve 21.yüzyılda yaşan insanları diğer yüzyılda yaşayan insanlara kıyasla çok daha hareketli ve hızlı olmaları gerekmektedir. Globalleşen dünya üzerinde ayakta durabilmek için sürekli bilgi açığını kapatmak durumunda kalıyoruz. İnsanların bu ortamlarda stres kavramıyla karşılaşmamaları neredeyse imkânsız (Ertekin, 1993: 50).

İnsanlar streslerini kontrol altında tutmada her zaman başarılı olamayabilir. Bu gibi durumlarda stresle baş edebilme yöntemlerinden yararlanmakta fayda vardı. Özellikle çalışma ortamlarında bireyler streslerini kontrol altına alamadıkları zaman kendileri huzursuz oldukları gibi ortamın da gerilmesine neden olabilirler.

Her bireyin kendi ve çevresinin huzuru için stresle baş edebilme yöntemlerini bilmesi gerekebilir. Özellikle okullarda yöneticilik yapan bireylerin bu yöntemleri bilmesi ve uygulamaya sokması gerekir. Stres deyince genellikle olumsuz düşünceler akla gelir hâlbuki stresin kararında olması bireyi diri tutar ve yaptığı işteki heyecanını artırır. Olumlu stres insanların performansını artırırken olumsuz stresin ise performansı düşürdüğü hatta sağlığı da olumsuz etkilediği görülmüştür. Yöneticiler çalışanları üzerinde neyin stres yaratacağını tahmin etmeli ve ortamı buna göre düzenlemelidir.

Günümüze kadar stres ile ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Öğretmenlik mesleği Amerika Stres Enstitüsü 'nün yapmış olduğu çalışmada insan sağlığını olumsuz etkileyen riskli meslek türleri arasına almıştır (Cemaloğlu, 2007: 73).

Öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğretmenin akademik yeterliliği kadar kişilik özelliklerinin de önemli olduğu Adams tarafında ortaya konmuş ve "öğretmen stresi" kavramı çokça konuşulur olmuştur. Akpınar öğretmen stresini anlatırken "azı karar, çoğu zarar " cümlesiyle özetlemektedir. Az olan stresin öğretmene heyecan verdiği ve kendini geliştirmesini sağladığını söylerken, kontrolsüz çok olan stresin ise öğretmenin günlük yaşantısına ve öğrencilere zarar verdiğini ortaya koymuştur (Akt: Akpınar, 2008).

İnsanın yetiştirilmesi söz konusu olan öğretmenlik mesleğinde öğretmenimizde olan bir olumsuzluk tüm öğrencileri etkileyeceği için istenilen bir durum değildir. Özel yaşamında, iş ortamında oluşan herhangi bir stres bireylerin performansını düşürmesine neden olur. Havighurst ve Neugarten'e göre öğretmenler, okul ortamının ve idari kadronun kendilerinin performansını etkilediğini, mutlu olmalarını buna bağladıklarını söylemektedir. Olumlu ilişkilerin kurulduğu bir okulda öğretmen, öğrenci ve diğer çalışanların performansının yüksek olduğu söylenebilir (Akt: Bursalıoğlu, 2005).

Stres denilince ilk akla gelen olumsuz bir anlamdır. Kontrol altına alınabilen stresin ve kısa vadeli olan stresin insan üzerinde olumlu etkileri vardır. H.Selye

yaşam boyunca stresin kaçılmaz olduğunu söylemiş ve bazı durumlarda da olumlu etkilerinden bahsetmiştir (Tatar, 2010: 3). Okulda yaşanan stresin yöneticiler ve öğretmenler üzerindeki etkilerinin neler olduğu, stresin çalışma ortamını nasıl etkilediğini ortaya koymayı amaçlayan bir çalışmadır. Konuyla ilgili araştırmalara kaynak olmayı hedeflemektedir.

1.2. Problem cümlesi

"Okul yöneticileri ile öğretmenlerin stres düzeyleri farklı mıdır? "

1.2.1. Alt Problemler

1. Okul yöneticileri ile öğretmenlerin cinsiyete göre stres düzeyleri değişmekte midir?
2. Okul yöneticileri ile öğretmenlerin stres düzeyleri yaşlarına göre değişmekte midir?
3. Okul yöneticileri ile öğretmenlerin stres düzeyleri kıdemlerine göre değişmekte midir?
4. Stresin çok olduğu bir okul ortamında çalışanların örgütsel bağlılık arasında bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı stresin insan hayatı üzerindeki etkilerinin neler olduğu, olumlu ve olumsuz yönleri, stresin iş hayatında ne kadar yer verilmesi gerektiği, stresle nasıl baş edildiği, okullarda yaşanan stresin yöneticiler ve öğretmenler üzerindeki etkilerinin neler olduğu, stresin çalışma performanslarını nasıl etkilediğini ortaya koymaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Globalleşen dünyada gelişen teknolojiye ayak uydurmak çok da kolay olan bir süreç değildir. Bilgi sürekli bir değişim halinde buna yetişmek için insanların kendini yenilemeleri gerekmektedir. Adeta zamana karşı bir yarış başlatılmıştır. Kısa sürede daha fazla bilgi, üretim ve bunun sonuçlarından biri olan tüketim de baş göstermiştir. Bunların hepsini bir potada erittiğimizde ise karşımıza insan sağlığını yakından ilgilendiren ve birçok hastalıkların baş sebeplerinden olan stresin iyiden iyiye kendini gösterdiğini görüyoruz. Tüm mesleklerde stresin etkisi önemlidir fakat

öğretmenlik mesleğinde biraz daha önemi artıyor. Stres öğretmeni fizyolojik, psikolojik, sosyal ve bilişsel açıdan olumsuz etkilemeye başladığı zaman bu öğrencilerine dolaylı yünden yansır (Sarı,2005). Bu da yetişen nesillerin bundan etkileneceğini ve topluma buna göre yön vereceğini gösteriyor. Bir toplumda sağlıklı nesiller yetiştirmek istiyorsak öğretmenlerimizin streslerinin kontrol edilebilir düzeyde olmasını sağlamamız gerekebilir.

Bu araştırmada elde edilecek bulguların;

1. Okul yöneticileri ile öğretmenler arasındaki stres düzeylerinin karşılaştırılmasına kaynak sağlaması,
2. Okul yöneticileri ile öğretmenler arasındaki stres düzeylerinin belirlenmesine kaynak sağlaması,
3. Okul yöneticileri ile öğretmenlerin demografik özelliklere göre (yaş, cinsiyet, okul türü vb.) stres düzeylerinin değerlendirilip, insan üzerindeki stresin azaltılması sürecine katkıda bulunacağı,
4. Konu ile ilgili yapılacak olan yeni araştırmalara farklı bir bakış açısı vereceği düşünülmektedir.

1.5.Sınırlılıklar

- 1) Araştırma, İzmir ili Kiraz ve Ödemiş ilçelerinde bulunan okullarda görev yapan öğretmen ve yöneticilerden ankete katılanların sorulara verdikleri cevaplarla sınırlı olacaktır.
- 2) 2016–2017 eğitim-öğretim yılında görevli yöneticiler ve öğretmenlerle sınırlandırılmıştır.
- 3) Araştırma ile elde edilen sonucu, kullanılan anket ve istatistiksel sonuçlarla sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Stres nedir?

Stres insanlık tarihi boyunca var olan bir olgudur. İnsan üzerindeki etkileri ilk başlarda, sadece tanıma dökülmüş değildi. 17.yüzyıldan beri stres artık fark edilir olmuş; felaket, dert, keder, büyü şeklinde tanımlanmış. 18. ve 19.yüzyılda ise baskı, zorluk ve istenilmeyen bir güç olarak tanımlanmıştır. Latince'den türemiş bir kelimedir stres. Stresin en genel tanımı dışarıdan gelen etkiye karşı organizmanın verdiği fiziksel ve ruhsal tepkileridir. İnsanoğlu son birkaç yüzyılda stresin bir tanımını yapmıştır fakat insanlık tarihine bakıldığında avlanmak, barınmak gibi yaşamsal özelliklerini gidermek için de stres altına girmiştir fakat bunun yüzyıllar sonra tanımlanmıştır. Şimdilerde ise stres kavramının iş bulma ve yaşam koşullarına ayak uydurma ile aynı paralellikte gittiğini varsayabiliriz.

Sir William Oslen stresi yoğun çalışma ve kaygıdan kaynaklandığını açıklamıştır. Sir William Oslen çalışmalarından belli bir süre sonra Walter B.Cannon yaptığı araştırmalarda stresi "kaçma savaşı" tepkimesini açıklarken stres kavramını kullanmıştır(Baltaş ve Baltaş, 2014).

2.1.1. Bireyi strese sokan nedenler nelerdir?

Dünya tarihine bakıldığında tüm canlıların bilerek ya da bilmeyerek strese maruz kaldığını görüyoruz. Stresin nesilden nesle geçen bir özellik olduğunu söyleyenler dahi var. Yaşanmışlıklar, yaşanacak olanlar metabolizma üzerinde farklı etkiler yaratmaktadır. Geçmiş ve gelecek kaygısı çözümlenmesi zor olan insan psikolojisini iyice çıkmaza sokar. Bazen hiç olmadık bir durum insanı stres altına sokabilir, gerçekten de anlaşılması zor organizmalarız.

Selye 'ye göre canlılar olumlu ya da olumsuz durumlar karşısında bir tepki gösterirler.

“Stresin bir tanımı yapılabiliyor fakat nedenleri hakkında net bir şey söylenemiyor. İnsanların psikolojik durumlarına göre bir dönem stres yaratan neden başka bir dönem strese neden olmamaktadır”(Şanlı, 1993: 55).

Bir resmi elde etmek için puzzle parçalarının birleşmesi gerektiği gibi stresin oluşması için de stresi oluşturan parçaların birbirini tamamlaması gerekir. Kişiler

hayatlarının büyük bir kısmını çalışma ortamlarında geçirirler. Seçtikleri meslek, çalışma ortamı ve çevresel faktörler insanın mutlu olma sebebi olabileceği gibi mutsuzluk sebebi de olabilir. Stres nedenleri “ Kişiyeye bağılı olabilir, çalıştığı ortama yani örgüte bağılı olabilir ve çevresel faktörler etkili olabilir ” (Keskin, 1997: 144).

Stres insanların doğduğu yere ve zamana, kültürüne, kalıtsal özelliklerine, çalıştığı ortama, çevresine, kişiliğine, cinsiyetine ve daha birçok şeye bağılıdır. “Bireyleri psikolojik ve fizyolojik olarak etkilemesine neden olan her etki strese neden olabilir ” (Özdevecioğlu vd. ,2003: 131).

Stresin birçok nedeni vardır. Bunları birkaç başlık altında toparlayacak olursak kişiyeye bağılı olması, örgüte bağılı olması ve çevreye bağılı olmasıdır.

2.1.2. Stres kişiyeye bağılı mıdır?

Bireyin stres yaşamasında cinsiyetinin, yaşam tarzının, yaşının, aile ve medeni durumunun, sosyo-ekonomik durumunun, kişiliğinin, yeteneklerinin ve daha sayabileceğimiz birçok faktör etkili olur.

Kişinin psikolojik ve fiziki olarak sahip olduğu özellikler bireye özgü stres sebeplerini ortaya koyar. Bununla birlikte bulunduğu çevre, ihtiyaçlarının karşılanma düzeyi ya da bireyin psikolojik olarak strese dayanıklılığı, bireysel stres kaynaklarını belirler (Bozkurt vd. 2010).

Stres kişiyeye bağılı olarak değişir. Bir duruma verilen tepki insanlara göre farklılık gösterebilir bu da kişiden kişiyeye stres kaynaklarının değiştiğini gösterir. Bireyin stres yaratan durumları algılama biçimleri vereceği tepkiyi de şekillendirir. “Hissedilen stresin büyüklüğü, karşılaştığımız durumu nasıl algıladığımızla ilgilidir”(Yöndem, 2006: 93-95).

Bir insanın kişiliği stresten hangi oranda etkileneceğini belirleyen en önemli unsurlardandır. Baltaş ve Baltaş (2014, 41) göre "Bireyin yapısının, davranışları, bireyin ruhsal durumu ve karakteri bireyin kişiliğini belirler." şeklinde tanımlamış ve karşılaştığı nasıl etkilenebileceğini kendisinde bulunan özellikler oranında belirleyeceğini söylemiştir.

Bireyler A tipi ve B tipi davranış biçimleri sergilemektedirler. A tipi bireyler sabırsız, zamana karşı yarışan, kısa zamanda birçok iş yapmak isteyen aceleci bir yapıya sahip olan insanlardır. A tipi bireyler çok hırslıdır ve başarısızlığı

kabullenemezler hiçbir şekilde. Düzen hastasıdırlar, her şeyin kontrolleri altında olmasını isterler çevrelerini düzenlemek isterler. Bu durum da bireyde tükenmişlik ve psikolojik olarak bir çöküntü oluşturur (Baltaş ve Baltaş, 2014).

A tipi bireyler mükemmeliyetçidirler ve insanlarla sürekli bir yarış halindedirler. Aynı anda birkaç işi birlikte yapmak isterler. Amaçları kısa sürede çok başarı elde etmektir. İnsanlarla sürekli bir savaş halindedir. Bu şekilde bir yaşam da insan vücudunda bazı rahatsızlıkların ortaya çıkmasına sebep olur, genelde kalp rahatsızlığı rastlanır bu tip insanlarda (Altıntaş,2014).

B tipi bireyler daha rahat insanlardır. Zamanla çok problemleri yoktur. Düzenli bir çalışma sistemleri vardır. Kendi başarıları ön plana çıkarma gibi bir dertleri olmaz. Tüm zamanını işe ayırmazlar sosyal hayatlarına da zaman ayırırlar. Tartışmaya açıktırlar. A tipi bireylere göre daha uyumlu insanlardır. Genel anlamda bakıldığında bu iki tip özellikleri tüm insanlar taşır fakat birisi diğerine göre daha ağır basar. B tipi insanlar bir işi için gerekli enerjiyi sarf ederler fakat eğer bir şeyleri değiştiremiyorlarsa olduğu gibi bırakırlar (Altıntaş, 2014).

Cinsiyette stres düzeylerini etkileyen önemli etkenlerdendir. Kadınların erkeklere oranla daha streslidirler. Özellikle yönetici konumunda olan kadınlara bakıldığında erkeklere oranla daha gergin oldukları yapılan araştırmalar göstermiştir (Himmetoğlu ve Kırel, 1996: 15).

Özellikle son yıllarda kadınlar birçok örgütte kendilerinin de var olduğunu göstermeye başlamışlardır. Her konumda kadınları görmek çok da şaşırtıcı değil aslında. İş ortamında kadınları strese sokan nedenlerin başında cinsiyet ayrımcılığı, kadının yerini bilmesi gerektiği, aile hayatında da birçok yükün kadınların omuzlarında olması kadınların erkeklere oranla daha stresli olmasına neden olmaktadır.

Kültürümüzde alışlagelen bir kadın figürü vardır. Kadın, evinde oturan sadece ev işleriyle ilgilenen, çocuklarını büyüten bir roldedir. Eskilerden gelen bu rol eğitimle birlikte kendini değiştirmiş ve her konumda kendine yer bulan bir birey haline getirmiştir. Hem evine hem de işine yeten bir rol üstelenmeye başlamıştır. Kadınlardan mükemmel bir anne, iyi bir ev kadını ve aynı zamanda iyi bir çalışan olmasını istemişlerdir. Sorumluluklarının bu kadar fazla olması kadında stres düzeyini arttırmıştır.

Kişinin yaşı arttıkça yüklendiği sorumluluklar giderek artar. Bu da stres düzeyini arttıran bir diğer faktördür. İnsanın olaylara bakış açısı her geçen yıl farklılaşmaktadır.

Bireyler iş hayatlarının başlarında çalışmaya daha heveslidirler. Zaman geçtikçe gelişen teknolojiye ayak uydurmak sorun haline gelmeye başlayacaktır ve eski gücü kendilerinde bulamadıklarında kendilerine karşı olan güvenleri sarsılmaya başlayacaktır. Eksiklerini kapatamadıkça da stres ortaya çıkacaktır (Özmutaf, 2006: 77).

İnsanlar ihtiyaçları karşılanmadığında kendilerini mutlu hissetmezler. Globalleşen dünyada insanın ihtiyaçlarının bitmesi imkansızdır. İstekler doyumsuzluk düzeyine ulaşır. İnsanları her şeyi maddiyatta arar. Zamana ayak uydurmak ve ihtiyaçları karşılamak için insanüstü bir çaba harcamak gerekiyor. Bu daha fazla emek ve çalışmak gerektiriyor. Bireyin bu kadar çalışması kendini strese sokmasına neden oluyor (Eren, 2004: 294).

2.1.3. Stres örgüte bağlı mıdır?

Nüfusun hızla artması ve bu artışa paralel olarak iş olanaklarının artmaması iş bulma kaygısını ortaya koymuştur. Devamlı değişen iş hayatı çalışanların işlerine olan güvenini azaltmakta ve belirsizlik ortaya çıkmaktadır. Hızla değişen dünya örgütsel stres kavramını ortaya koymuştur (İştar, 2012: 2).

Meslek seçimi yaparken aslında çok iyi düşünüp karar vermek gerekiyor. Bireyler meslek seçimi yapacağı dönemlerde bunun çok farkında olmuyor fakat hayatının büyük bir kısmını yapacağı bu meslekte geçireceği bilince olsa çok daha fazla dikkatli olurlar. İş hayatı yaşamın her boyutunu etkileyen bir süreçtir. Çalışılan işten alınan doyum hayatımızı dolaylı yönden etkilemektedir (Altıntaş, 2008: 109).

Öğretmenlik stresli meslekler arasında yer almaktadır. Toplumu şekillendiren bireyler yetiştirmek sorumluluğu çok fazla olan bir iş grubudur. Hem toplumu etkileyen hem de toplumdan etkilenen öğretmenlik mesleği çok kutsal bir meslektir. Öğretmenin mutlu olması demek girdiği sınıflarda hitap ettiği öğrencilerinin mutlu olması demektir. Sağlıklı nesiller yetiştirebilmek için öncelikle öğretmenlerin psikolojik sağlıklarının yerinde olması gerekir. Bir ülke için eğitim çok büyük bir güç demektir. Bunun farkına varabilen ülkeler eğitime yapılan yatırım miktarlarından belli olmaktadır.

Örgütlerde olan belirsizlik çalışanları her zaman stres altına sokmaktadır. Ast üst arasındaki belirsizlik, kuralların kişilere göre uygulanması, adaletsizlik, görev dağılımının düzensiz olması, fiziki şartlar, fazla iş yükünün olması, çalışma şartları, yapılan değerlendirmedeki haksızlık, dedikodu ve buna benzer birçok neden çalışanları stres altına sokmaktadır.

“Çalışanları en çok etkileyen çalışma saatleridir. Çalışma saatlerinin uzun olması çalışanların sosyal hayatlarına zaman ayırmalarını engeller. Zaman ayırsalar bile yorgun bir vücut ve zihinle olması çok da istenilen bir durum olmadığı için bireyler üzerinde strese neden olacaktır” (Pehlivan, 1993: 32). Ülkemizin birçok yerinde ikili eğitim vardır. Bu okullarda çalışan özellikle yöneticilerin çalışma saatleri çok olduğundan sosyal hayatlarına ve ailelerine zaman ayıramadıkları için stres oranları artmaktadır.

İş yerlerinin fiziki şartları, bulunduğu konum, kaynak yetersizliği bireyleri strese sokan nedenler arasına girmektedir. Ülkemizdeki bazı okullarımıza ulaşım çok büyük bir sıkıntı özellikle doğu illerinde bulunan okullarda bu sorun daha fazladır. Okulların merkezlere uzak olmaları ve ulaşımın sınırlı olması öğretmenlerin köylerde kalmalarına neden olmaktadır. Öğretmenlerimiz, sosyal anlamda yapabilecekleri bir şey olamadığı için strese girmektedirler. Kış aylarında karın yağması ulaşımı kötü etkilemektedir. Okulun fiziki şartlarındaki olumsuzluklarda öğretmenleri etkilemektedir. Suların olmaması, temizliğin yeterince yapılmaması toplu yaşanan yerlerde çok büyük bir sorundur ve bireyleri strese sokmaktadır.

Okullarda öğretmenlerin ve yöneticilerin çok fazla sorumluluğu vardır. Sorumlulukları fazla fakat yetkileri azdır Yetkilerinin az sorumluluklarının fazla olması bireylerde strese neden olmaktadır.

“Bireyler çalışmalarının karşılığında bir ücret almaktadırlar. Aldıkları maaşların beklenenden az olması, zamların yetersiz olması ve ücretlerin zamanında yatırılmaması bireyleri strese girmelerine neden olur. Bu durum hem kendi ihtiyaçlarını karşılamada hem de ailesinin ihtiyaçlarını karşılamada sorun yaratır ve çalışan ek iş aramak zorunda kalır. Birey bu kadar yükün altına girdiğinde fiziksel ve ruhsal yorgunluk yaşar ve stres oranı artar” (Güney, 2001: 521).

“İnsanların bulunduğu her ortamda iletişim olmak zorundadır. Bir durumu çözmek bilgi alış verişi yapmak için iletişim kurmak durumundayız”(Cüceloğlu, 2000: 12).

Bir örgütte iletişim sorunu varsa işlerin yürütülmesinde sıkıntılar ortaya çıkar. Çok küçük bir sorun zamanında konuşulup çözüme kavuşturulmadığında da gittikçe büyür ve çözülmez bir hal alır. İletişim eksikliği olan okullarda sürekli gergin bir ortam olduğu gibi basit aksaklıklar bile krize dönüşebilir ve bu da bireyler üzerinde strese neden olmaktadır.

2.1.4. Stres çevreye bağlı mıdır?

Özellikle büyük şehirlerde insanlar üzerinde trafik çok büyük stres yaratmaktadır. Trafikte geçen zaman işinden çıkmış bir insan için çileye dönüşür. Kazaya yapma olasılığı da eklenince trafik bireylerde strese neden olmaktadır.

Bulduğumuz şehirde ulaşımın zorluğu bireylerde strese neden olmaktadır. Ev ile iş yerlerinin arasının uzak olması işe geliş gidişlerin sorun olmasına neden olmaktadır. Yollardaki sorunlar ve yolların yetersizliği trafiğin aksamasına dolayısıyla yolda daha fazla zaman kaybına sebep olur. İş çıkışı zaten yorgun olan beden ve zihinler yaşamdan zevk almayacak hale gelecektirler. İnsanların işlerindeki yorgunluktan sonra bu tarz çevre sorunları strese neden olmaktadır (Eren, 2004: 300-301).

Doğu illerinde öğretmenlik yapanların en büyük sorunlarından biri ulaşımdır. Normal şartlar altında zor olan ulaşım kar yağdığı zaman durmaktadır. Kaza riski artmaktadır. Sosyal hayatları kar yağdığı zamanlarda durmaktadır. Bu durumda birçok bireyde psikolojik olarak sorunların ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir. Ulaşım sorunun yanında dağlık bölgelerde görev yapan öğretmenlerimiz terör tehdidiyle karşı karşıya kalmaktadır. Hayatı tehlike altında işine gitmek öğretmenlerde ruhsal çöküntüye neden olmaktadır. Bireyler de bu şartlar altında strese girmekte ve hayattan zevk almamaktadır.

Çalışılan ortamın gürültülü olması bireyi fiziksel ve zihinsel olarak yorar. Yorulan insanların çevresine olan tahammülü azalır ve hiç olmadık durumlar karşısında istenilmeyen tepkiler verebilir. Bireyde istem dışı da olsa strese neden olur. Tüm gün boyunca okullarda gürültünün içerisinde olan öğretmenler evlerine geldiğinde televizyon bile izlemekten çekinirler. Tüm enerjisini okulda harcayan

öğretmenin ailesine ve kendisine gücü kalmamaktadır. Günlük konuşma ihtiyacını sınıflarda harcayan öğretmenler iş çıkışlarında daha sakin ortamları tercih etmektedirler. Sosyal ve özel hayatlarındaki insanlara olan tahammülünün azalması sorunların ortaya çıkmasına sebebiyet verir.

Dünyada, hızına yetişmenin neredeyse imkansız hale geldiği bir teknolojik gelişim söz konusudur. Bunun iyi yanlarının yanında kötü yanlarının da olduğunu bilmek gerekiyor. Değişen ve gelişen bilgileri takip edilmediğinde bireylerde kendini yetersiz hissetmenin verdiği bir stres ortaya çıkmaktadır (Paşa, 2007: 51).

2.2. İnsanın streste olduğunun belirtileri

Sürekli strese maruz kalan bireylerin belli bir süre sonra bunu kaldıramayıp vücudunda farklı rahatsızlıkların çıkmasına neden olduğu bilinmektedir. Stresle baş edemediğimiz zamanlarda vücut bununla savaş ya da kaç tepkisini yaşar bu da ikilem arasında kalan bireyde farklı belirtiler başlar (Yılmaz, 2006: 35).

Yapılan araştırmalara göre strese maruz kalan bireylerde görülen rahatsızlıklar şunlardır: mide bulantısı, kasların gerilmesi, kontrolsüz göz kırpması, solunumun ve kalp atışlarının hızlanması, fazla yemek ya da iştahsızlık, yorgunluk, hayattan zevk almamak, sürekli bir uyku hali, sindirim bozukluğu, uyurgezerlik, rahatsız edici rüyalar görme, uyandığında kendini yorgun hissetme, ses ve gürültüye aşırı hassasiyettir (Şimşek, 1999: 296).

Bireylerin aynı olay karşısında farklı tepkiler vermesi stresten etkilenme oranlarının da farklı olduğunu gösterir. Kimileri stresi davranışlarında gösterirken; sinirlenir, nefes alış verişleri hızlanır, kimilerin de vücudu stresle ilgili belirtiler verir. Vücudunda kızarıklıklar oluşur, mide rahatsızlığı, uykusuzluk başlar. Bazı bireyler ise zihinsel olarak tepki verirler. Unutkanlık, karar vermede güçlük, korkular ve birçok tepki baş gösterir.

2.2.1. Stresin insan vücudu üzerindeki belirtileri

İnsan metabolizması halen gizemini korumuş bir yapıdır. Neye nasıl tepki vereceği bilimin en gizemli konularındandır. Çözülemediği olması bir durum karşısındaki vereceği etkiye karşı tepki bilinmemektedir.

Strese maruz kalan bireylerde; kalp atışlarının hızlanması, kasların çok gerilerek kas spazmı oluşması, deri üzerinde kızarıklıklar, ayak ve el parmaklarında

hissizlik oluşması, seks isteğinde azalma, sigaraya ve alkole olan bağlılığın artması, sürekli tuvalete gitme ihtiyacının doğması, nefes darlığı çekme, alerjiler, saç dökülmeleri ve daha birçok etkisi vardır (James and Edden: 62; Güçlü, 2001: 95; Aytaç ve Bayram, 2000: 46; Markham, 1998: 14; Arsenault ve Dolan 1983: 228).

2.2.2. Stresin insan davranışları üzerindeki belirtileri

Stres altında kalan bireylerin bir kısmında davranışlarında etkileri özlenebilirken bir kısmında gözle görülür bir değişiklik olmaz. İnsanlar rahatsızlık verici durumdan kurtulmak için uzaklaşırlar. Bu uzaklaşma bireyde istenmeyen olayların ortaya çıkmasına sebep olur. Stresin insanların hareketleri üzerinde doğrudan ya da dolaylı olarak etkileri vardır (Albercht, 1989: 42).

2.2.3. Stresin ruhsal sağlığı üzerindeki belirtileri

Her bireyde farklı psikolojik tepkilere yol açar. Kimileri stres altında kendini gergin hissederken kimileri kendini boşlukta hisseder. Korku, endişe, gereksiz telaşlar, karar vermekte ve odaklanmakta zorlanma, hiçbir şey yapmak istememek, kendini hiçbir ortama ait hissetmemek, hayatındaki boşluğu doldurmakta zorlanmak gibi daha birçok belirtileri vardır.

2.2.4. Stresin sosyal çevre üzerindeki belirtileri

Kalabalık ortamlara girmeye çekinir bireyler, olmadık sebeplerden dolayı insanlarla aralarında sorun çıkar, yalnız kalmayı tercih ederler, güvenmekte zorlanırlar, insanların açıklarını ararlar ve sözel olarak psikolojik baskı yaratırlar, stres altında bulunan bireylerin tolerans eşikleri daha düşüktür, gereksiz yere kendilerini savunurlar(Güçlü, 2001: 95; Ulukuş,2001: 43).

2.2.5. Stresin düşünce üzerindeki etkileri

Stres altında bulunan bireyler doğru kararlar almakta zorlanır. Düşünceler birbirine girer, odaklanmada sorun yaşar, kendini merkeze alarak konuşur ve etrafındaki olan bitenlerle ilgilenmez, çok fazla hayal dünyasında yaşar, kendine ait bir dünyası vardır ve kendince olan doğru yanlılara göre yaşar, kimsenin ona ait dünyasını bozmasını istemez, korkuları oluşur, bir anda her şeyi kaybetme korkusu bireyi uçurumun kenarına iter (Güçlü, 2001: 256; Markham, 1998: 14).

2.3. Stresin olumlu ve olumsuz yönleri

Stres denilince ilk akla gelen olumsuz bir anlamdır. Kontrol altına alınabilen stresin ve kısa vadeli olan stresin insan üzerinde olumlu etkileri vardır. H.Selye yaşam boyunca stresin kaçılmaz olduğunu söylemiş ve bazı durumlarda da olumlu etkilerinden bahsetmiştir (Tatar, 2010: 3).

Olumlu stres kişiyi başarıya ulaştırmada yönelik bir ivme yaratmaktadır. Birey hem sosyal hem de ruhsal anlamda gelişir. Doğru karar alabiliyor ve zor bir durum karşısında soğukkanlı davranabiliyorsak olumlu stresin etkisinde olduğunu söyleyebiliriz (Şahin,2010).

Uzun süre strese maruz kalındığında kişi üzerinde olumsuz etkiler ortaya çıkarır. Fiziksel ve psikolojik olarak insanın hayat kalitesini olumsuz etkiler. Olumsuz stres kan basıncında artma, mide bulantısı, depresyon, karamsarlık, kendini bir yere ait hissedememe, karar vermede zorlanma, öfke nöbetleri yaşama gibi fiziksel ve psikolojik rahatsızlıklara zemin hazırlar (Bozkurt, vd, 2010).

2.4. Stres Altındayken bireyde meydana gelen değişiklikler

2.4.1. Uyum sendromu

Hans Selye 'nin yaptığı araştırmalarda uzun vadeli stresin sonucunda bireylerde oluşan savaş kaç tepkisine Genel uyum Sendromu demiştir. Bu durum uzun sürerse insanlarda psikolojik rahatsızlığın ortaya çıkama ihtimalinin yüksek olduğunu söylemiştir. Uyumu mücadele etmeye, sendromu ise tepkilerin bir bütün olarak ortaya çıkması olarak tanımlamıştır(Selye, 1957; Akt. Yıldırım, 2008).

Uyum sendromunun 3 dönemi vardır: harekete geçme, direnme ve bitişe yakın dönem (Selye, 1977; Akt. Baltaş ve Baltaş, 2014).

2.4.1.1.Harekete geçme dönemi

Birey bu aşamada stresle karşılaşır. Bu dönemde organizma tehdit edici uyarıya karşı endokrin bezlerinden hormon salgılayarak vücudu savaşmaya hazır hale getirir. Kalp atışları artar, kandaki şeker yükselir, solunum kontrolsüzleşir (Balcı, 2000).

Organizma önce karşılaştığı durumu şokunu yaşar daha sonra kontrşoka girerek vücudu dengeye getirmeye çalışır. Vücut şok döneminde vücut sıcaklığı düşer, kalp atışları artar ve tepki veremez hale gelir. Bu evreden sonra devreye

kontrşok girer ve vücudu denge haline getirmeye çalışır. Organizma karşılaştığı durumla baş edebilmek için ya savaşır ya da kaçınma yolunu seçerek kendini koruma altına alır (Baltaş ve Baltaş, 2014).

2.4.1.2. Direnme dönemi

Bireyler strese uzun süre maruz kalırlarsa beden direncinin normal seviyenin üstüne çıktığı direnme aşamasına geçer. Organizma karşılaştığı bu durumla baş edebilmek için büyük bir direnç gösterir. Vücut bir taraftan kaybettiklerini toplama çalışırken diğer taraftan oluşan fizyolojik ve psikolojik etkileri yok etmeye çalışır. Bireyin buradan başarıyla çıkabilmesi için ya stres yaratan durumdan kurtulması gerekir ya da durumu kabullenip dengeye getirmesi gerekir. Eğer ki bu iki durumdan biri sağlanmazsa organizma büyük bir yıkıma girer(Köknel, 1995).

2.4.1.3. Bitişe yakın dönem

Bu dönemde organizma savaşı kaybetmiş ve çöküntüye başlamıştır. Organizma hem fiziksel hem ruhsal anlamda büyük yaralar alır, iç organların bozulması ve bağışıklık sisteminin zayıflaması ile birçok hastalığa davetiye çıkarmış olur. Baş edilemeyen stres vücudun tüm dengesini bozar. Organizma dengesini sağlayamadığı için dönüşü olamayan izler bırakır. İnsan artık tüm enerjisini harcar yaşama gücü kalmaz ve ölür(Altıntaş, 2014).

2.5.Stresle ilgili akla gelen terimler

Günümüzde stres kavramıyla birlikte birçok kavram ortaya çıkmıştır. Terimlere baktığımızda karşımıza depresyon, kaygı, tükenmişlik sendromu ilk akla gelenlerdir.

2.5.1.Depresyon hali

Depresyon kavramı uzun yıllar dimağlarda olan fakat globalleşmenin yan etkisi olarak günümüzde çok fazla kullanılan kelimeler arasına girmiştir. Depresyon yıkılma anlamına gelir ve belirli bir seviyenin altına düşmeyi ifade eder. Bireyin depresyonda olduğunun belirtileri iştahsızlık, uyku sorunu, iştahsız olma, hayattan zevk almamak, genel bir huzursuzluk hali, cinsel isteksizlik, kötümser düşünmek ve kendini dibe çekecek düşünceler şeklinde sıralanabilir (Baltaş ve Baltaş, 2014).

Uzun süren bir depresyon hali kişide psikolojik olarak önemli hasarlara yol açar. Beyinde bazı kimyasal maddelerin değişmesi bireyde bir yas haline sokar.

Aslında dikkate alınmayan bu hal hayatımızı yaşanmaz hale getirdiğinde dikkate alınmaktadır. Yas hali uzun süre devam ederse birey çöküntüye girer ve depresyonun etkileri uzun süre devam eder(Cüceloğlu, 1994).

2.5.2.Kaygı hali

Yaşanmışlıkların bıraktığı bir takım izlerin sonucunda oluşur kaygı. Olumsuzluk içerir ve bunu yaşayan bireye yaklaştıkça taşınması ağırlaşır. Sürekli yaşanması kişinin bir özelliği haline gelebilir ve bu durum bireyin hayat kalitesini azaltır(Baltaş ve Baltaş, 2014).

Kaygının organizma üzerinde istenmeyen etkileri vardır. Bunlar odaklanmakta sorun yaşama, obsesif düşünce bozuklukları, huzursuzluk, sürekli uyku hali ya da uyku sorunu yaşama, mide bulantısı şeklinde ortaya çıkabilir. Kendini tehlikede hissetme, kayıplar, büyük üzüntüler, yetersiz beslenme ve olumsuz yaşantılar kaygıya neden olmaktadır(Altıntaş, 2014).

2.5.3.Tükenmişlik hali

Dünyanın hızlı değişimine ayak uydurmak gerçekten insanları zorlayan bir durumdur. Sürekli olarak bir şeylerin yetişmek ve kendini geliştirmek durumunda kalıyorsun. Bu durumda insan kendini dinlemekte zorlanmaktadır. İşlerden başını kaldıramaz hale gelir. Bununla birlikte sürekli işiyle ilgilenen insan görüntüsü ortaya çıkmıştır. Sürekli işleriyle ilgilenen insanlar hayatın anlamını yitirmiş sadece yapılması gerekeni yapan bir organizmaya dönüşmeye başlamıştır. Uykusuzluk, nefes darlığı yaşama, genel bir yorgunluk hali, bitmeyen baş ağrıları tükenmişlik halinin belirtileri arasındadır (Baltaş ve Baltaş, 2014).

2.6.Stresin örgütsel ortamdaki yeri

Yaptığımız iş hayatımızın büyük bir kısmını oluşturduğu için iş ortamındaki stres bireylerin tüm hayatını etkilemektedir. Yaptığımız işten doyum sağlamak hem statü hem de aile yaşantısında bireylerin mutlu olmasını sağlar(Altıntaş 2008, 109).

2.6.1.Görevlere göre stres kaynakları

Bir iş yerinde görev dağılımı örgütün en önemli yapılarından. İskelet yapısı nasıl ki vücudun dik ve sağlam durmasını sağlıyorsa görev dağılımı da işyerindeki sağlamlığı gösterir. Doğru görevler doğru kişilere verildiği sürece işlerin akıcı bir

şekilde yürümesini sağlar. Örgütlerde görev tanımı bireylerin yapması gerektiği işlerdir(Başaran, 1982: 12-13).

Bireylerin kendi yeteneklerine uygun görevlerin verilmesi motivasyonunu artırırken yetenekleri dışında verilen görevler bireyin strese girmesine neden olur. Verilen sorumluluğu yerine getiremeyen bireylerde iş stresi baş göstermeye başlar. İşinden aldığı doyum azalır. İş hayatını tüm yaşamımızı etkileyen domino taşı gibi düşünürsek eğer, ilk taşın yıkılması ile birbiri ardına gelen yıkımlar oluşur.

2.6.2.Otoriteye ilişkin stres kaynakları

Örgütte herkesin görevlerine göre sorumluluk verilmesi aslında olası bir durumdur. Bazı durumlarda yetkinin az sorumluluğun fazla olması kişilerde strese girme sebepleri arasındadır. Üstlerin elinde buldukları yetkilere dayanarak astlarına baskı yapması bireyler için çok büyük bir sorundur. Astlarda fikir almadan sadece verilen görevi yerine getirmesini beklemek yapılan işin kalitesini azaltır. Beraberce alınan bir kararı uygulamak hem astları mutlu eder hem de onların işi sahiplenmelerini sağlar. Ortaklaşa alınan kararlar örgüt içinde güvenilir bir ortam oluşturur ve adaletin olmasını sağlar(Aydın, 2008: 50-53).

2.6.2.1.Rol karmaşası

Çalışanlara verilen görevlerin tanımlarının tam olarak yapılmaması bireylerde strese neden olmaktadır. Oluşan boşluklar çalışanlara bırakıldığında bireyden nasıl bir sonuç istendiği net bir şekilde söylenmediği için kendine göre bir görev taslağı oluşturur.Verilen sorumlulukların açık ve net olması alınan sonuçları da etkilemektedir. Örgütte görevlerin iyi tanımlanmaması rol karmaşasına neden olmaktadır. Bu durum hem çalışan hem de işveren için istenmeyen sonuçlar ortaya çıkarır(Soysal, 2009: 38).

2.6.2.2.Rol çatışması

İnsanlar yaşam boyunca birçok role bürünürler. Anne, baba, abla, öğretmen, öğrenci çocuk, patron, kadın, erkek gibi daha sayabileceğimiz birçok role bürünür insanlar. Tüm rollerin kendine göre sorumlulukları vardır. Hepsini kendi ortamlarında yerine getirme aslında karışık bir durumdur. Aynı anda hem öğretmen hem de öğrenci olamazsınız. İş hayatındaki rol karmaşası kişi işi ile kendisi arasında kalmasıdır. Yaptığı işin amacı ile kendi hayat felsefesi paralellik göstermez ise rol çatışmasına girilebilir (Balcı, 2014: 38)

2.7.Okul yönetimi ve stres

Bir ülkenin kalkınmasını sağlayan eğitim ve öğretimdir. Okullar eğitim ve öğretimi sağlayan kurumlardır. Geleceğe sağlam adımlar atmak isteyen ülkeler okula ve yönetimine gerekli önemi vermektedirler. Okul yönetimi eğitimi yönlendirmektir. Okul yönetiminin amacı elde bulunan imkanları en verimli ve koordineli biçimde düzenlemesini sağlamaktır.

Yönetim, bireylerin toplumdaki yaşayış biçimlerini belirli bir amaç için düzenlenen kurallara uyarken bir başkasının egemenliğini kabul etmesidir (Fişek, 1979: 51-52).

Söz konusu insan eğitimi olunca genel olarak yönetimde uygulanan kurallar geçerli olmayabilir. Eğitim yönetimi bireyleri ve dolayısıyla toplumu geliştirmeyi amaçlar. Çocukları yetiştirmek aslında toplum çekirdeğini yetiştirmeye benzer.

Çekirdeği önce çimlenmeye hazır olacak koşulları sağlarsın sonra toprağa verirsın. Toprağa verdiğin çekirdek yıllar sonra sana meyvesini verir. Önce fidan sonra ağaç olur. Toprağın içinde, köklerini salıp kendini var etmesi gerekir ağacın. İyi yetişmiş ağacın meyvesi de yenir gölgesi de yeter etrafa. Çocukları yetiştirmek de böyledir işte sabır gerektirir, özveri gerektirir. Meyvesi yıllar sonra yenecek olan çekirdek gibi düşünmek gerekir çocukları. Geleceğimize yön verecek olan çocuklarımızdır. Bu kadar önemli bir kurumun yönetimi de özenli ve doğru bir şekilde yapılmalıdır.

Stres günümüzün bir parçası haline geldi. Hayatın bu kadar hızlı akması sürekli bir şeylere yetişmek günü planlamak bireyler üzerinde baskı oluşturuyor. Yönetim stresi katlayan sebepler arasındadır.

2.7.1.Okul yönetiminde strese neden olacak faktörler ve önlemleri

Okul yönetiminde bireyleri strese sokabilecek birçok neden vardır. İşiniz insansa stresin hayatınızda olmaması imkansız bir durumdur. Her kurumun kendine göre bir vizyonu ve misyonu vardır. Bunlar belirlenirken yönetmelik esas alınır. Uygulamaya konulurken ise tüm öğretmenlerin okulun vizyonuna ve misyonuna dahil edilerek söz hakkı verilerek yapılmalıdır. Amaçların herkes tarafından net bir şekilde bilinmesi gerekir. Yöneticilerin ve çalışanların görevleri net bir şekilde açıklanmaması çalışma performansları olumsuz etkilemektedir.

Yöneticilerin çalışanlarını değerlendirirken hangi kritere göre değerlendirme yapacağı net bir şekilde herkes tarafından bilinmesi gerekir. Adaletli davranması için kriterlerin açık ve net bir şekilde herkes tarafından bilinmesi gerekir. Yapılan değerlendirme sonucunda bireylerin statülerinde değişiklik olacağını bilmesi bireyde stres oluşturur. Herkese adaletli davranmak bu sorunu ortadan kaldıracaktır.

Yöneticilerin çalışanlarının beklentilerini bilmesi ve ona uygun çalışma ortamlarının oluşturması bireylerin iş doyumunu sağlar. İşinde mutlu olan bireylerin performansı ve iş verimi artar. Bireylerin mutluluğunu önemsemeyen yöneticilerin kısa süreli sonuçlar elde edecektir. Otorite ortadan yok olduğunda çalışanların performansı düşecektir(Barutçugil, 2004:391).

Okul kültürünü oluşturmak ve sürdürmek oldukça emek gerektiren bir olgudur. Bireysellikten ekip çalışmasına geçmeyi sağlamak tüm çalışanların istemesiyle oluşan bir durumdur. Yardımlaşmanın olması herkesin bireysel oynadığı rekabetin olduğu ortamlar önemli bir stres kaynağıdır. Stresinde bulaşıcı olduğunu düşünürsek bu ortamda verimlilikten bahsetmek neredeyse imkansız hale gelebilir. Bu sorunu çözmek için tüm bireyleri kaynaştırmayı amaçlayan organizasyonlar düzenlenmelidir. Bu şekilde çalışanlar birbirini daha iyi tanıyarak yardımlaşmanın artacağı ve huzurlu bir çalışma ortamının oluşacağı için verimlilik artar.

Günümüz şartlarında okulda bulunan idarecilerin sorumluluklarının fazla fakat yetkilerinin az olması en önemli stres kaynağıdır. Bu belirsizlik çalışanları da etkilemektedir. Kime ne sorumluluk vereceği net olmaması bireylerde stres yaratmaktadır. Bu sorunu ortadan kaldırmak için çalışanlara sorumluluk ve yetkileri net bir sınırla söylenmelidir.

İnsanlar arasındaki iletişimsizlik birçok soruna gebe dir. Yönetimin amaçları ve istekleri çalışanlara net bir şekilde bildirilmeli aynı şekilde çalışanlar da isteklerini dile getirmelidirler. Kurumlarda dinamizmi veren etmen iletişimdir. Okullarda etkin bir iletişim kaynağının bulunması sorunları daha kısa sürede çözülmesini sağlar. Konuşarak bir sorunu çözebilen bir ortam oluşturmak iş hayatında her zaman olumlu etkiler yaratmıştır.

2.8.Stresle nasıl baş edilir?

Stresin kökeni yüzyıllar öncesine dayanır. İnsanın hayat kalitesini doğrudan etkileyen faktördür. Fiziksel ve ruhsal olarak stresin etkilerinden kurtulabilmek için stres yaratan sebepler iyi bilinmeli ve kontrol altına alınmalıdır.

Her insanın stres karşısında verdiği tepki farklıdır. Strese verilen tepkiler hem çevresine hem de bireyin çevresini algılama şekline bağlıdır. Çevresinde olan durumlar insanın strese girmesine neden olan ilk faktördür. Diğer bireylerin olayları algılama şeklidir. Stres karşısında vereceği tepki çevre ile bireyin kendi iç dünyasının harmanlamasıyla oluşur(Tutar,2011:269).

Stresin düzeyi ve sürekliliği bireyin stresten etkilenme oranını belirler. Stresin yoğun olması insanı hem fiziksel hem de ruhsal açıdan yorar. Hiç olmaması da iyi bir durum değildir. Stresi çan eğrisine benzetirsek eğer düşük düzeyde olan stres insanı teşvik eder ve heyecan yaşamasını sağlayarak hayattan zevk almasını sağlar. Sürekli ve yoğun olan stres ise bireyi yıpratır bu hayattan soğumasına hatta bireyin hasta olmasına kadar giden sebeplere yol açabilir.

İnsanlar stresin etkilerini vücutlarından silmek için birçok yöntem denemişlerdir.Spor yapmak, meditasyon, dua etme, doğru beslenme bedensel olan; olumsuz düşüncelerden uzaklaşma, düşüncelerin kontrolü zihinsel olarak bireyin kendini stresten koruma yöntemleri vardır(Tutar,2011:270).

Stresle etkilerini en alt seviyeye indirmek için bazı yöntemler vardır. Bunlar; nefes egzersizleri, doğru beslenme, spor yapma, hobiler edinme, meditasyon, biyofeedback, psikolojik destek alma, sosyal etkinliklere katılma, dua etme ve daha birçok şey sayılabilir.

2.8.1.Biyofeedback

Halk arasında çok bilinen bir yöntem değildir. Stresten kaynaklandığı düşünülen bireyler üzerindeki vücutsal fonksiyonların kontrolünü kazanmayı sağlar(Cunningham,2000:255). Bu yöntem bireylerin kendi iç dünyalarına açılan kapıdır. Deriye bağlanan bazı elektronik aletler sayesinde kişni duygu değişimleri ve kaslarında değişimleri kayıt eder ve kişiye geri bildirim sağlar(Baltaş ve Baltaş, 2008:194).

İnsanlar bu geri bildirimlere göre hangi durumda vücutlarında olan değişimi görerek kontrol etmeyi öğrenirler. Bu şekilde karşılaştıkları durumlarla baş etme konusunda biyofeedback yöntemi işe yarar. Maliyetli bir yöntem olduğu için herkes tarafından kullanılma şansı yoktur.

2.8.2.Meditasyon

Bireyin bedenindeki içsel dünyaya akmasıdır. Zihindeki bütün düşünceleri bir kenara bırakarak bir düşünceye odaklanma şeklidir(Köroğlu,2009:786). Doğu kültürüne dayanan meditasyon mistik bir yöntem olup zihnin ve aynı zamanda beden dinlenmesini amaçlar. Günün belli saatlerinde yirmi dakika olarak yapılan meditasyon " Matra " kelimesinin tekrarı üzere odaklanma şeklinde olur. İnsanlar meditasyon yaparken vücudunda değişiklikleri fark eder eller ve ayakların karıncalandığı, düşüncelerin içinde yüzüldüğü olarak ifade edilir(Telman,1987:151).

Mutlak huzura ulaşmak için içsel sessizliğimizi ve bedensel dingilliğimizi bulmamızı amaçlar. Meditasyon sırasında kan basıncımız azalır, nefes alışlarımız düzene girer ve stres hormonu düşer.

2.8.3.Spor yapma

Günümüzde zamanın çok hızlı aktığını düşünürsek eğer insanların kendilere ayıracak vakit bulmakta zorlandığını söyleyebiliriz. Beyin sürekli düşünce üretirken bedenin buna yetişemiyor olması organizmanın kimyasını bozar. Bu durum kalp rahatsızlığı olmak üzere birçok hastalığa davetiye çıkarır. Vücudun dengesini sağlamak için stres altında olan insanların düşünce hızına yetişmesi için fiziksel aktivite yapmaları gerekmektedir(Norfolk,1989:39).

İnsanlar stres altında iken damarları daralır bunun sonucunda da hücrelere giden kan miktarı azalır. Hücrelerin kanda bulunan oksijen ve diğer yararlı maddelerle beslendiğini göz önüne alırsak eğer bu durum organların beslenmesini etkilediğini söyleyebiliriz. Beslenmeyen hücrelerin hasta olamaya açık olduğu aynı zamanda yaşam sürelerinin azalmasına sebep olur. Fiziksel aktivite kan dolaşımını arttırdığı için hücrelere giden kanı artırır bu da organların beslenmesini sağlar. Bu durumda hem daha sağlıklı olmayı hem de organ ömrünün uzamasını sağlar(Baltaş ve Baltaş,2008:201; Pehlivan,2008:144).

2.8.4.Solunum egzersizi

Yaşam fonksiyonlarından en önemlisi nefes alıp vermedir. Doğru bir şekilde alınmayan nefes organların tahrip olmasına sebep olur. Düzensiz biçimde soluk alıp verme panik atak, kaygı, kas gerginliği, yorgunluk gibi birçok etkileri vardır. Düzenli soluk alıp verme kan akışını ayarladığı için stres düzeyini azaltır(Köroğlu,2009:783).

2.8.5. Beslenme

Her insan stres karşısında verdiği tepki farklıdır. Bazı insanlar yemek yiyerek stresini azaltır. Zor bir olayla karşılaşan birey iyi yemek yemezse eğer bu durum kişiyi olumsuz etkiler. Zor bir günün ardından sağlıklı besinler yenirse eğer bireyin stres karşısında daha dirençli olduğunu göreceksiniz(Hallowell,2008:72).

Kafein, sigara, alkol, şeker sempatik sinir sistemine bağlı stres tepkilerini doğrudan uyardığı için yorgunluk ve sinirsel duyarlılığı arttırdığı için strese neden olmaktadır. Bu durumda bireylerin stresli durumlara olan direncini düşürür(Şahin,2009:124).

2.8.6.Dua

İnsanlar çok eski tarihten beri stresle baş etmeye çalışmışlardır. Sihirler, büyüler, falcılar insanların streslerini azaltacağına inanılmıştır. Gerçek dışı gibi duran bu yöntemler insanların psikolojisini etkilediği için işe yaradılar. Zamanla dinler geldi ve insanlar dinin gerekliliklerine inandılar. Daha sonra dinin yerine terapiler olarak bilimsel olarak geçişler başladı. Buna rağmen inanç yine de gücünü yitirmedi ve geçerliliği devam etmektedir(Telman,1987:146).

İnsan yaratılışı gereği sosyal bir varlıktır. Dinlenilmek, onaylanmak, mutlu ve mutsuz anlarını paylaşmak ister. İnsanların sosyalleşmeden en fazla bir ay dayanabildikleri söylenmiştir. İnsanın kendi iç dünyasına dönebilmesi için de yaratıcısıyla iletişime geçmesi gerekir. Allah'la iletişime geçmenin yolu dua etmekten, ibadet etmekten geçer. İnsanoğlu hayatı boyunca kendinde daha güçlü olana dayanma ihtiyacı duymuştur. Bu durumda insanları kendinden ve herkesten daha üstün gördüğü Allah'a yönelmesini sağlar inanan insanlar için. Dua aslında insanın ne kadar aciz olduğunu her şeyi kontrol edemeyeceğinin bir kabulüdür aslında. Bunu farkına varınca insanın içinde bir kabulleniş doğar. Her şey benim elimde değil benden büyük benden güçlü olan var ve ben ona güveniyorum diyebilmek iç huzurunu sağlar insana. Yapılan birçok araştırmaya göre dua eden insanların iyileşme sürecinin diğerlerine göre daha fazla olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Hayatımıza baktığımızda bizleri strese sokan nedenler arasında her şeyi kontrol etme isteğimiz vardır.

Dua etmek insanoğlunun her şeyi kontrol altına alamayacağına inandırıcıdır. Allah'ın güçlü olduğu kabul etmek, kendinin güçsüz olduğu bilmektir aslında dua etmek. Araştırmalara göre dua etmenin insan vücudu üzerinde hem fizyolojik hem de psikolojik etkilerinin olduğunu göstermektedir. Dua eden insanlarda kan basıncının düştüğü ve nabız atışlarının düştüğü görülmektedir.

2.9.Konuyla İlgili Yapılan Çalışmalar

Arzu Karakaya'nın (2013) yaptığı “Okullarda Görev Yapan Kadın Ve Erkek Yöneticilerin Stres Düzeylerinin Karşılaştırılması” çalışmasında stresi bazı değişkenlere göre incelemiştir. Araştırma evreni İstanbul ilinin bazı ilçelerinden oluşmaktadır. Anket uygulanmış ve sonuçlar SPSS programı ile yapılmıştır. Kadın ve erkek yöneticileri stres düzeyleri belirlenmesine yönelik öğrenin durumu, yaş, cinsiyet, kıdem, öğrenci sayısı, okul türü, branş değişkenlerine göre incelenmiştir. Kadın yöneticilerin erkek yöneticilere oranla daha stresli oldukları, bir durum karşısında daha çabuk etkilendikleri, sabırsız oldukları sonucuna varılmıştır.

Hasan Özdemir'in (2015) yaptığı “Orta Okul Kurumlarında Stres Yaratan Belirgin Yönetici Davranışları İle Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılığı Arasındaki İlişki” araştırmanın verileri için tarama modeli uygulanmıştır. İstanbul ili Sultanbeyli ilçesindeki okullarda anket uygulanmıştır. Araştırma sonucuna göre strese sebep olan yönetici davranışları ile örgütsel bağlılık arasında bir anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerin okuldaki görev süresi, kıdem yılı, öğretmen veya yönetici olmaları streslerini etkilediği sonucuna varılmıştır.

Seval Merkan'ın (2011) yaptığı “Genel Lise Ve Anadolu Liselerinde Görevli Öğretmenlerin Örgütsel Stres Kaynaklarının Karşılaştırılması Analizi” bu araştırma Malatya il merkezinde bulunan liselerde görevli öğretmenler üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonucuna göre stresin insanlar üzerindeki etkileri çalıştığı okula göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Genel liselerde çalışan öğretmenlerin Anadolu liselerinde görev yapan öğretmenlere oranla daha stresli oldukları sonucuna varılmıştır. Cinsiyete göre bakıldığında iki okul grubu arasında bir farklılık görülmemiştir. Genel anlamda kadınların erkeklere oranla daha stresli oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Banu Bakarcı'nın (2012) yaptığı “Ortaöğretim Kurumlarında Çalışan Öğretmenleri Etkileyen Stres Kaynakları Nelerdir?” bu araştırma Edirne il merkezinde bulunan liselerde görevli öğretmenler üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler üzerinde stres yaratan etkenler; eğitim sistemi sürekli bir değişim içinde olması, öğretmenlerin yetkilerinin yetersiz fakat sorumluluklarının çok olması, yöneticiler arasındaki iletişimin zayıf olması öğretmen üzerinde strese sebebiyet vermektedir.

Zeynep Tomruk (2014) yaptığı “ Akademişyenlerde Stres Kaynakları, Stres Durumunda ve Stresle Başa Çıkmada Gösterilen Davranışların İlişkisi” bu araştırma Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bulunan Yakın Doğu Üniversitesinde çalışan akademişyenler üzerinde yapılmıştır. Akademişyenlerin orta ve üzerinde stres düzeylerine sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Anket sonuçlarına bakıldığında evlilerin, kadınların, kıdemi 1-5 yıl aralığında olanların ve 36-45 yaş aralığında olan akademişyenlerin daha stresli olduğu görülmüştür.

Elif Hatiboğlu 'nun (2014) yaptığı “İlk ve Orta Yöneticilerinin Stres Kaynaklarının ve Stres Yönetimi Stillerinin İncelenmesi” bu araştırma İstanbul il Beyoğlu ilçesinde bulunan ilk ve ortaokullarında uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre okulun fiziki şartları, gürültünün fazla olması, çalışma saatlerinin uzun olması, yetkilerinin yetersiz oluşu okul yöneticilerinde strese neden olmaktadır. Stresin günlük hayta yansması ise bireylerde uykusuzluk, gerginlik ve yorgunluk olarak görülmüştür. Yaşın değişkeninin bireylerin stres düzeyleri üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Stresin en yoğun olduğu dönemin 25-30 yaş aralığı olduğu, yaş ilerledikçe stresin azaldığı görülmüştür.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın örnek uzayı ve örnekleme, araştırmada kullanılan bilgi toplama aracı ile aracın uygulanması ve elde edilen verilerin analizinde kullanılan istatistiksel teknik ve yöntemler açıklanmıştır.

Bu bölümde Arzu KARAKAYA' nın (2013) Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bölümünde “Orta Okulda Görev Yapan Kadın Ve Erkek Yöneticilerin Stres Düzeylerinin Karşılaştırılması” tezinde bulunan anket benim araştırmam için uygun bir anket olduğundan dolayı kendisinden izin alarak kullanılmıştır. Ölçeğin kullanılması ile ilgili Arzu KARAKAYA ve İzmir Valiliğinden alınan, izin yazıları ekte bulunmaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada nicel tarama modelinin bir türü olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma öğretmen ve yöneticilerin stres düzeylerini karşılaştırmayı belirlemeye yönelik olduğundan ilişkisel tarama modeline uygundur.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, 2016-2017 eğitim öğretim yılında İzmir ili ödemiş ve kiraz ilçelerinde görev yapan öğretmen ve yöneticilerdir. Ödemiş ve Kiraz ilçelerinde bulunan milli eğitime bağlı devlet okullarında 1000 öğretmen ve yönetici araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Evren belirlendikten sonra İzmir ili ödemiş ve kiraz ilçeleri sınırları içerisinde görev yapan öğretmen ve yöneticileri temsil etmesi için basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu tür örnekleme türünde, her birimin örnekleme seçilme olasılığı bilinmediği gibi, örneklemin evreni temsil gücü konusunda da bir şey söylenmez. Basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile 350 öğretmen ve 50 yöneticiye araştırmacı tarafından ulaşılarak ölçeğin amacı ve nasıl doldurulacağı konusunda kısaca gerekli bilgi verildikten sonra anket uygulanmıştır.

Öğretmen ve yöneticilerin sayısının tespitinde oransal örnek hacmi formülü kullanılmıştır. Bu formül aşağıdaki gibidir;

$$n = \frac{Np(1-p)}{(N-1)\sigma_p^2 + p(1-p)}$$

Burada;

n: örnek hacmi,

N: popülasyon hacmi

P: tahmin oranını, olasılık düzeyi güven aralığını (%95 güven aralığı) ifade etmektedir (Newbold, 1995; Miran, 2002).

Bu formüle göre belirlenen evren için %95 güven aralığında ulaşılması gereken örneklem sayısı 400 olarak belirlenmiştir. Sayı araştırma için oldukça yeterlidir. Örneklem sayısını okullarda görev yapan 50 devlet okulu yöneticisi ve 350 devlet okulu öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma ölçeği iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmen ve yöneticilerin kişisel bilgi formu ile öğretmen ve yöneticilerin sosyo demografik özellikleri hakkında bilgi alınmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde Karakaya'nın (2013) çalışmasında kullanmış olduğu anket formundan yararlanılmıştır. Anket formunda yönetici ve öğretmenlerin stres düzeylerini ölçmeye yarayan 38 ifade yer almaktadır. Amaç bireylerin bu ifadelere katılımındaki stres düzeylerini değerlendirmektir. Anket formunun ifadelerinde bireyin 'Her zaman', 'Çoğunlukla', 'Nadiren' ve 'Hiçbir zaman' yanıt seçeneklerinden biri ile değerlendirmesi istenmektedir.

3.4. Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Katılımcıların vermiş oldukları stres düzeyleri ifadeleri cevaplarına ilişkin sorulara verilen cevapların güvenilirlik analizi yapılmıştır (Tablo 1). Cronbach's Alfa Katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme ölçütü;

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise anket güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise anket düşük güvenilirliktedir.

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise anket oldukça güvenilirdir.

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise anket yüksek derecede güvenilirdir (Kalaycı, 2009: 405).

Tablo 1. Araştırmanın güvenilirlik analizi

	Cronbach's Alpha	Madde sayısı
Stres ifadeleri	,938	38

Bu durumda araştırma kapsamında kullanılan stres faktörlerini yansıtan ifadeler yüksek düzeyde güvenilir olduğu söylenebilir.

3.5. Verilerin analizi

Tanımlayıcı olarak yapılan araştırmada öğretmenlerin ve yöneticilerin demografik özellikleri ile birlikte anket sorularına verdikleri cevaplar nesnel olarak analiz edilmiştir. Verilerin istatistiksel analizinde Statistical Package for the Social Sciences (SPSS 20.0) programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde hem açıklayıcı hem de genelleştirici istatistiksel yöntemlerden yararlanılarak sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Ankete katılmaya gönüllü olan öğretmen ve yöneticilerin demografik özellikleri analiz edilmiş ve frekans dağılımları verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Ortalama, Standart Sapma, Normallik Değerleri

Sıra no.	Anket ifadeleri	\bar{X}	Ss.	Skewness	Kurtosis
1	Genel olarak stresli biriyimdir.	2,30	0,65	,383	,247
2	Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.	1,97	0,91	,550	-,636
3	Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.	2,40	0,79	,038	-,453
4	Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.	2,60	0,80	-,052	-,474
5	Maaşımın düşük olması stres düzeyimi artırıyor.	2,19	0,99	,388	-,886
6	Hasta olduğumda stres düzeyim artar.	2,37	0,82	,149	-,482
7	Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.	2,71	0,77	-,084	-,406
8	Sabırsız biriyimdir.	2,27	0,89	,311	-,609
9	Yoğun çalışmayı tercih ederim.	2,72	0,84	-,067	-,674
10	Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.	1,84	0,83	,750	-,050
11	Başarısızlığa tahammül edemiyorum.	2,56	0,87	-,139	-,646

12	Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.	2,18	0,84	,415	-,335
13	Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.	2,35	0,96	,171	-,930
14	Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.	2,92	0,75	-,613	,452
15	Yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeyimi artırıyor.	1,97	0,95	,650	-,561
16	Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.	2,24	0,94	,275	-,838
17	Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.	2,37	0,89	,119	-,728
18	Okulumun fiziki yapısı eğitim-öğretim için yeterli olduğundan stres yaşamıyorum.	2,36	0,90	,154	-,750
19	Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.	2,20	0,88	,379	-,503
20	Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.	2,38	0,89	,097	-,741
21	Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.	2,65	0,89	-,042	-,799
22	Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.	2,18	0,91	,401	-,626
23	Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.	2,25	0,96	,322	-,840
24	Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.	2,10	0,89	,475	-,490
25	Personel değerlendirmede adaletsizlik olması strese yol açıyor.	2,65	0,99	-,196	-,983
26	Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.	2,34	0,88	,264	-,613
27	Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.	2,40	0,87	,233	-,608
28	Görev paylaşımının adaletsiz olması strese yol açıyor.	2,58	0,91	-,022	-,812
29	Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.	2,66	0,99	-,171	-1,012
30	Bakanlığın ve il milli eğitim müdürlüğünün istediği istatistik bilgilerin yoğunluğu strese sebep oluyor.	2,62	0,93	,002	-,903

31	Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.	2,22	0,95	,392	-,748
32	Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.	2,11	0,92	,628	-,342
33	Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.	2,08	0,88	,618	-,212
34	Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.	2,27	0,96	,281	-,852
35	Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.	2,10	0,86	,517	-,314
36	Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.	2,95	0,89	-,426	-,657
37	Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.	2,68	0,92	-,057	-,888
38	Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.	2,42	0,92	,196	-,767

Ankette stres ifadelerini yansıtan soruların Skewness ve Kütosis değerleri (-2, +2) arasında olduğu için ölçeğin verilerinin normal dağılım göstermektedir. Verilerin normal dağılıma uygun olduğu için parametrik testler kullanılmıştır. Daha sonra ikili parametreler arasındaki farklılığı test etmek amacıyla “İlişkisiz Grup t Testi”, ikiden fazla kategorisi bulunan parametreler arasındaki farklılığı test etmek amacı ile ise “Tek Yönlü Varyans Analizi” (ANOVA testi) kullanılmıştır. “Tek Yönlü Varyans Analizi” (ANOVA testi) sonrasında, analiz neticesinde gruplar arası farklılığın nerden kaynaklandığını belirlemek için ise, tamamlayıcı analizlerden biri olan “Tukey Testi” kullanılmıştır. Genel bir kabul olan, anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiş ve sonuçlar belirtilmiştir.

Yönetici ve öğretmenlerin Stres düzeylerine ilişkin betimsel bulgular tablolar halinde verilmekte ve bu bulgular yorumlanmaktadır.

Tablo 3. Normallik Testleri

	Kolmogorov-Smirnov ^a		Shapiro-Wilk	
	Statistic	Sig.	Statistic	Sig.
toplam	,052	,095	,986	,100

SPSS programı, dağılımın normalliğine ilişkin iki test yapmaktadır. her iki testin tablosunda (Sig.) ile belirtilen p değerinin 0.05'ten büyük olması ("normal dağılımla aralarında anlamlı fark yoktur" şeklinde yokluk hipotezinin kabul edilerek) normalliğin sağlandığı anlamına gelmektedir. Her iki test için verilerin normal dağıldığı kabul edilebilir. ($p > 0.05$).

Tablo 4. Betimleyici istatistikler

	Ortalama	2,3716	0,02452
	95% Olasılıkla Ortalamanın	Alt Aralık	2,3234
	Güven Aralığı	Üst Aralığı	2,4198
	5% Sıralanmış Veriler	2,357	
	Ortanca	2,3684	
Toplam	Değişken	0,241	
	Standart Sapma	0,49048	
	En Küçük Değer	1	
	En Büyük Değer	4	
	Genişlik	3	
	Çeyrekler Arası Genişlik	0,65	
	Kayıklık	0,442	0,122
	Basıklık	0,558	0,243

Bu tabloda; çarpıklık (Skewness) **0.442**, basıklık (Kurtosis) **0,558** çıkmıştır. Bu değerlere göre dağılımın normalliği kabul edilir. İki değer de birden küçüktür. Skewness ve Kurtosis değerleri (-2,+2) arasında oldu için ölçeğin verileri normal dağılım gösterir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Değişkenlerin Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamına alınan ve veri toplama aracı geçerli olarak değerlendirilen öğretmen ve yöneticilerin genel bilgiler yer verilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin demografik özellikleri frekans sonuçları incelenmiştir. Edinilen bulgular Tablo da gösterilmektedir. (N:400)

Tablo 5. Öğretmen ve Yöneticilerin Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular

Demografik özellikler	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Kadın	229	57,3
	Erkek	171	42,8
Yaş	25-30 yaş arası	75	18,8
	31-36 yaş arası	109	27,3
	37-42 yaş arası	91	22,8
	43-48 yaş arası	60	15
	49 yaş ve üzeri	65	16,3
Öğrenim durumu	Lisans	364	91
	Lisansüstü	36	9
Kurumdaki görev	Yönetici	50	12,5
	Öğretmen	350	87,5
Yöneticilikte kıdem	1-5 yıl	99	24,8
	6-10 yıl	134	33,5
	11-15 yıl	62	15,5

	16-20 yıl	54	13,5
	21 ve üstü	51	12,8
Görev yılı	0-1	63	15,8
	2-3	124	31
	4-5	110	27,5
	6 ve üstü	103	25,8
		1-500	169
Okuldaki öğrenci sayısı	501-1000	128	32
	1001-2000	100	25
	2001-4000	3	0,8
Öğretim şekli	Tam gün Öğretim	268	67
	İkili Öğretim	132	33
Branş	Sayısal	86	21,5
	Sözel	133	33,3
	Sınıf Öğretmeni	68	17,0
	Genel Yetenek	70	17,5
	Diğer	43	10,8
	Toplam	400	100,0

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin 229 (%57,3)'u kadın; 171 (%42,8)'i erkek olduğu görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin 75 (%18,8)'i 25-30 yaş arası; 109 (%27,3)'u 31-36 yaş arası; 91 (%22,8)'i 37-42 yaş arası; 60 (%15)'i 43-48 yaş arası; 65 (%16,3)'i 49 yaş ve üzerinde olduğu görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin 364 (%91)'ü lisans mezunu; 36 (%9)'sı lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanların 50 (%12,5)'si yönetici ve 350 (%87,5)'si öğretmendir. Öğretmen ve yöneticilerin büyük çoğunluğunun 134 (%33,5)'ünün 6-10 yıl arasında deneyime

sahip olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okullarının 169 (%42,3)'ü 1-500 öğrenci kapasitesinde olduğu; 128 (%32)'sinin 501-1000 öğrenci kapasitesinde olduğu görülmektedir. Öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okullarda 268 (% 67)'i tam gün öğretim gördüğü; 132 (%33)'sinin ikili öğretim gördüğü görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları branşları farklı gruplarda olduğu görülmektedir. Araştırmada bölümlerin daha az sayıda kategorik değişken elde etmek amacıyla gruplandırması yapılmıştır. Sayısal bölümler matematik, fizik, kimya, biyoloji, fen bilimleri; sözel bölümler Türkçe, sosyal, tarih, coğrafya, İngilizce, felsefe; sınıf öğretmeni sınıf öğretmeni, ana sınıfı; genel yetenek görsel sanatlar, müzik, resim, bilgisayar, rehberlik; diğer bölümler sağlık, din kültürü branşlarından oluşmaktadır. Sayısal bölümü 86 kişi; sözel 133 kişi; sınıf öğretmeni 68 kişi; genel yetenek 70 kişi ve diğer bölümler 43 kişiden oluşmaktadır.

4.2. Öğretmen ve Yöneticilerin Demografik Özellikleri İle Anket Formu İfadeleri Analizlerine Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Genel olarak stresli biriyimdir.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelemek için t-testi yapılmıştır. Yapılan testin sonuçları Tablo da gösterilmiştir.

Tablo 6. “Genel Olarak Stresli Biriyimdir.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Genel olarak stresli biriyimdir.	Kadın	229	2,39	0,64	3,533	,000*
	Erkek	171	2,16	0,64		

*p<0,05

Öğretmen ve yöneticilerin “Genel olarak stresli biriyimdir.” ifadesinin cinsiyete göre t-testi ile incelenmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Genel olarak stresli biriyimdir.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı farklılık bulunmuş olup kadınların erkeklere oranla daha stresli olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığı görmek için t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 7. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.	Kadın	229	2,51	0,75	3,346	,001*
	Erkek	171	2,25	0,83		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları için anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığı araştırmak için t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 8. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.	Kadın	229	2,69	0,78	2,737	,006*
	Erkek	171	2,47	0,82		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesinin cinsiyet değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde

yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelemek için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 9. “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Hasta olduğumda stres düzeyim artar.	Kadın	229	2,52	0,79	4,308	,000*
	Erkek	171	2,17	0,83		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” ifadesinin cinsiyet değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı anlamlı fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığı incelemek için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 10. “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.	Kadın	229	2,84	0,74	4,025	,000*
	Erkek	171	2,53	0,77		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” ifadesinin cinsiyet değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Etrafımdaki olaylar beni çabuk

etkiler.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Sabırsız biriyimdir.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığı araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 11. “Sabırsız biriyimdir.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Sabırsız biriyimdir.	Kadın	229	2,37	0,87	2,463	,014*
	Erkek	171	2,15	0,91		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Sabırsız biriyimdir.” ifadesinin cinsiyet göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Sabırsız biriyimdir.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığı araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 12. “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.	Kadın	229	2,27	0,85	2,525	,012*
	Erkek	171	2,05	0,82		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Yaşım ilerledikçe daha fazla

stres yaşıyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için t-testi uygulanmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir

Tablo 13. “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.	Kadın	229	2,34	0,92	2,504	,013*
	Erkek	171	2,10	0,96		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 14. “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.	Kadın	229	2,53	0,84	4,317	,000*
	Erkek	171	2,15	0,91		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 15. “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.	Kadın	229	2,29	0,93	2,696	,007*
	Erkek	171	2,04	0,87		

*p<0,05

Öğretmen ve yöneticilerin “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 16. “Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Üstlerimle anlaşmazlık strese	Kadın	229	2,34	0,95	2,147	,032*

neden oluyor.	Erkek	171	2,13	0,96
---------------	-------	-----	------	------

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 17. “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.	Kadın	229	2,21	0,89	2,830	,005*
	Erkek	171	1,95	0,87		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 18. “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
-------	----------	---	-----------	-----	---	---

Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.	Kadın	229	2,50	0,84	2,544	,011*
	Erkek	171	2,27	0,90		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 19. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.	Kadın	229	2,81	0,97	3,669	,000*
	Erkek	171	2,45	0,99		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 20. “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.	Kadın	229	2,17	0,90	2,333	,020*
	Erkek	171	1,96	0,85		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığı araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 21. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.	Kadın	229	2,18	0,86	2,261	,024*
	Erkek	171	1,98	0,86		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet değişkeni açısından “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için t-testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 22. “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.	Kadın	229	3,03	0,83	2,160	,031*
	Erkek	171	2,84	0,95		

*p<0,05

Öğretmen ve yöneticilerin “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş değişkeni açısından “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için ANOVA testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 23. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Yaş	N	\bar{X}	Ss.	F	p
Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.	25-30 yaş arası	75	2,52	0,76	7,335	,000*
	31-36 yaş arası	109	2,59	0,83		
	37-42 yaş arası	91	2,45	0,67		
	43-48 yaş arası	60	2,27	0,80		
	49 yaş ve üzeri	65	1,98	0,78		
	Toplam		400	2,40		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesinin yaşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplarda olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 24. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
25-30 yaş arası	31-36 yaş arası	-,06716	,11557	,978
	37-42 yaş arası	,06945	,12014	,978
	43-48 yaş arası	,25333	,13342	,320
	49 yaş ve üzeri	,53538*	,13054	,000*
31-36 yaş arası	25-30 yaş arası	,06716	,11557	,978
	37-42 yaş arası	,13661	,10938	,723
	43-48 yaş arası	,32049	,12383	,074
	49 yaş ve üzeri	,60254*	,12072	,000*
37-42 yaş arası	25-30 yaş arası	-,06945	,12014	,978
	31-36 yaş arası	-,13661	,10938	,723
	43-48 yaş arası	,18388	,12810	,605
	49 yaş ve üzeri	,46593*	,12510	,002*
43-48 yaş arası	25-30 yaş arası	-,25333	,13342	,320
	31-36 yaş arası	-,32049	,12383	,074

	37-42 yaş arası	-,18388	,12810	,605
	49 yaş ve üzeri	,28205	,13791	,246
	25-30 yaş arası	-,53538*	,13054	,000*
49 yaş ve üzeri	31-36 yaş arası	-,60254*	,12072	,000*
	37-42 yaş arası	-,46593*	,12510	,002*
	43-48 yaş arası	-,28205	,13791	,246

*p<0,05

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 25-30 yaş arasında olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 31-36 yaş arası olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 37-42 yaş arası olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş değişkeni açısından “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 25. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Yaş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.	25-30 yaş arası	75	2,77	0,75	6,737	,000*
	31-36 yaş arası	109	2,75	0,83		
	37-42 yaş arası	91	2,63	0,74		
	43-48 yaş arası	60	2,52	0,81		
	49 yaş ve üzeri	65	2,18	0,77		

Toplam	400	2,60	0,80
--------	-----	------	------

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesinin yaşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık görülmüştür. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 26. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
25-30 yaş arası	31-36 yaş arası	,02104	,11731	1,000
	37-42 yaş arası	,14696	,12195	,748
	43-48 yaş arası	,25667	,13544	,322
	49 yaş ve üzeri	,58872*	,13251	,000*
31-36 yaş arası	25-30 yaş arası	-,02104	,11731	1,000
	37-42 yaş arası	,12592	,11104	,788
	43-48 yaş arası	,23563	,12570	,333
	49 yaş ve üzeri	,56768*	,12254	,000*
37-42 yaş arası	25-30 yaş arası	-,14696	,12195	,748
	31-36 yaş arası	-,12592	,11104	,788
	43-48 yaş arası	,10971	,13004	,917
	49 yaş ve üzeri	,44176*	,12699	,005*

	25-30 yaş arası	-,25667	,13544	,322
43-48 yaş arası	31-36 yaş arası	-,23563	,12570	,333
	37-42 yaş arası	-,10971	,13004	,917
	49 yaş ve üzeri	,33205	,13999	,125
	25-30 yaş arası	-,58872*	,13251	,000*
49 yaş ve üzeri	31-36 yaş arası	-,56768*	,12254	,000*
	37-42 yaş arası	-,44176*	,12699	,005*
	43-48 yaş arası	-,33205	,13999	,125

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 25-30 yaş arasında olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 31-36 yaş arası olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 37-42 yaş arası olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş değişkeni açısından “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 27. “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Yaş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Başarısızlığa tahammül edemiyorum.	25-30 yaş arası	75	2,48	0,91		
	31-36 yaş arası	109	2,47	0,93	2,632	,034*
	37-42 yaş arası	91	2,52	0,79		

43-48 yaş arası	60	2,88	0,78
49 yaş ve üzeri	65	2,57	0,87
Toplam	400	2,56	0,87

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” ifadesinin yaşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 28. “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
25-30 yaş arası	31-36 yaş arası	,08355	,11434	,949
	37-42 yaş arası	,12337	,11886	,838
	43-48 yaş arası	,06000	,13200	,991
	49 yaş ve üzeri	,36513*	,12915	,039*
31-36 yaş arası	25-30 yaş arası	-,08355	,11434	,949
	37-42 yaş arası	,03982	,10822	,996
	43-48 yaş arası	-,02355	,12251	1,000
	49 yaş ve üzeri	,28158	,11943	,129
37-42 yaş arası	25-30 yaş arası	-,12337	,11886	,838
	31-36 yaş arası	-,03982	,10822	,996

	43-48 yaş arası	-,06337	,12674	,987
	49 yaş ve üzeri	,24176	,12377	,291
	25-30 yaş arası	-,06000	,13200	,991
43-48 yaş arası	31-36 yaş arası	,02355	,12251	1,000
	37-42 yaş arası	,06337	,12674	,987
	49 yaş ve üzeri	,30513	,13644	,169
	25-30 yaş arası	-,36513*	,12915	,039*
49 yaş ve üzeri	31-36 yaş arası	-,28158	,11943	,129
	37-42 yaş arası	-,24176	,12377	,291
	43-48 yaş arası	-,30513	,13644	,169

*p<0,05

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 25-30 yaş arasında olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş değişkeni açısından “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 29. “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Yaş	N	\bar{X}	Ss.	F	p
Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.	25-30 yaş arası	75	2,53	1,00	3,722	,005*
	31-36 yaş arası	109	2,42	0,96		
	37-42 yaş arası	91	2,37	0,93		
	43-48 yaş arası	60	2,40	1,01		
	49 yaş ve üzeri	65	1,95	0,86		

Toplam	400	2,35	0,96
--------	-----	------	------

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” ifadesinin yaşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 30. “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
25-30 yaş arası	31-36 yaş arası	,01211	,12959	1,000
	37-42 yaş arası	-,03648	,13471	,999
	43-48 yaş arası	-,40333	,14961	,056
	49 yaş ve üzeri	-,08923	,14638	,974
31-36 yaş arası	25-30 yaş arası	-,01211	,12959	1,000
	37-42 yaş arası	-,04859	,12265	,995
	43-48 yaş arası	-,41544*	,13885	,024*
	49 yaş ve üzeri	-,10134	,13536	,945
37-42 yaş arası	25-30 yaş arası	,03648	,13471	,999
	31-36 yaş arası	,04859	,12265	,995
	43-48 yaş arası	-,36685	,14364	,081
	49 yaş ve üzeri	-,05275	,14027	,996

	25-30 yaş arası	,40333	,14961	,056
43-48 yaş arası	31-36 yaş arası	,41544*	,13885	,024*
	37-42 yaş arası	,36685	,14364	,081
	49 yaş ve üzeri	,31410	,15464	,253
49 yaş ve üzeri	25-30 yaş arası	,08923	,14638	,974
	31-36 yaş arası	,10134	,13536	,945
	37-42 yaş arası	,05275	,14027	,996
	43-48 yaş arası	-,31410	,15464	,253

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Analiz sonucuna göre 31-36 yaş arası olan ve 43-48 yaş arası olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş değişkeni açısından “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 31. “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Yaş	N	\bar{X}	Ss.	F	p
Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.	25-30 yaş arası	75	2,57	0,87	4,413	,002*
	31-36 yaş arası	109	2,50	0,98		
	37-42 yaş arası	91	2,32	0,81		
	43-48 yaş arası	60	2,33	0,90		
	49 yaş ve üzeri	65	2,02	0,76		
	Toplam	400	2,37	0,89		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” ifadesinin yaşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 32. “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
25-30 yaş arası	31-36 yaş arası	,11131	,14279	,936
	37-42 yaş arası	,15971	,14843	,819
	43-48 yaş arası	,13333	,16485	,928
	49 yaş ve üzeri	,57949*	,16129	,003*
31-36 yaş arası	25-30 yaş arası	-,11131	,14279	,936
	37-42 yaş arası	,04839	,13515	,996
	43-48 yaş arası	,02202	,15300	1,000
	49 yaş ve üzeri	,46817*	,14915	,016*
37-42 yaş arası	25-30 yaş arası	-,15971	,14843	,819
	31-36 yaş arası	-,04839	,13515	,996
	43-48 yaş arası	-,02637	,15828	1,000
	49 yaş ve üzeri	,41978	,15457	,053
43-48 yaş arası	25-30 yaş arası	-,13333	,16485	,928
	31-36 yaş arası	-,02202	,15300	1,000

	37-42 yaş arası	,02637	,15828	1,000
	49 yaş ve üzeri	,44615	,17039	,069
	25-30 yaş arası	-,57949*	,16129	,003*
49 yaş ve üzeri	31-36 yaş arası	-,46817*	,14915	,016*
	37-42 yaş arası	-,41978	,15457	,053
	43-48 yaş arası	-,44615	,17039	,069

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 25-30 yaş arasında olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 31-36 yaş arası olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş değişkeni açısından “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 33. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Yaş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.	25-30 yaş arası	75	2,95	1,01	3,069	,016*
	31-36 yaş arası	109	2,73	1,05		
	37-42 yaş arası	91	2,52	0,98		
	43-48 yaş arası	60	2,60	0,85		
	49 yaş ve üzeri	65	2,45	0,94		
	Toplam	400	2,66	0,99		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesinin yaşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 34. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
25-30 yaş arası	31-36 yaş arası	,06875	,13154	,985
	37-42 yaş arası	,25465	,13674	,340
	43-48 yaş arası	,24000	,15187	,511
	49 yaş ve üzeri	,55795*	,14859	,002*
31-36 yaş arası	25-30 yaş arası	-,06875	,13154	,985
	37-42 yaş arası	,18591	,12450	,568
	43-48 yaş arası	,17125	,14095	,743
	49 yaş ve üzeri	,48920*	,13741	,004*
37-42 yaş arası	25-30 yaş arası	-,25465	,13674	,340
	31-36 yaş arası	-,18591	,12450	,568
	43-48 yaş arası	-,01465	,14581	1,000
	49 yaş ve üzeri	,30330	,14239	,209
43-48 yaş arası	25-30 yaş arası	-,24000	,15187	,511
	31-36 yaş arası	-,17125	,14095	,743

	37-42 yaş arası	,01465	,14581	1,000
	49 yaş ve üzeri	,31795	,15697	,256
	25-30 yaş arası	-,55795*	,14859	,002*
49 yaş ve üzeri	31-36 yaş arası	-,48920*	,13741	,004*
	37-42 yaş arası	-,30330	,14239	,209
	43-48 yaş arası	-,31795	,15697	,256

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 25-30 yaş arasında olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 31-36 yaş arası olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş değişkeni açısından “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 35. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Yaş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.	25-30 yaş arası	75	1,96	0,85	2,442	,046*
	31-36 yaş arası	109	2,13	0,90		
	37-42 yaş arası	91	1,95	0,83		
	43-48 yaş arası	60	2,32	0,87		
	49 yaş ve üzeri	65	2,20	0,81		
	Toplam	400	2,10	0,86		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesinin yaşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 36. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
25-30 yaş arası	31-36 yaş arası	-,07817	,13327	,977
	37-42 yaş arası	,11560	,13854	,920
	43-48 yaş arası	,07000	,15386	,991
	49 yaş ve üzeri	,32000	,15054	,211
31-36 yaş arası	25-30 yaş arası	,07817	,13327	,977
	37-42 yaş arası	,19377	,12614	,540
	43-48 yaş arası	,14817	,14280	,838
	49 yaş ve üzeri	,39817*	,13921	,036*
37-42 yaş arası	25-30 yaş arası	-,11560	,13854	,920
	31-36 yaş arası	-,19377	,12614	,540
	43-48 yaş arası	-,04560	,14772	,998
	49 yaş ve üzeri	,20440	,14426	,617
43-48 yaş	25-30 yaş arası	-,07000	,15386	,991

arası	31-36 yaş arası	-,14817	,14280	,838
	37-42 yaş arası	,04560	,14772	,998
	49 yaş ve üzeri	,25000	,15903	,516
49 yaş ve üzeri	25-30 yaş arası	-,32000	,15054	,211
	31-36 yaş arası	-,39817*	,13921	,036*
	37-42 yaş arası	-,20440	,14426	,617
	43-48 yaş arası	-,25000	,15903	,516

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Analiz sonucuna göre 31-36 yaş arası olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş değişkeni açısından “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 37. “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Yaş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.	25-30 yaş arası	75	3,24	0,77	6,519	,000*
	31-36 yaş arası	109	2,94	0,91		
	37-42 yaş arası	91	2,84	0,83		
	43-48 yaş arası	60	3,18	0,81		
	49 yaş ve üzeri	65	2,58	0,97		
	Toplam	400	2,95	0,89		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” ifadesinin yaşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 38. “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
25-30 yaş arası	31-36 yaş arası	,21272	,14720	,599
	37-42 yaş arası	,43018*	,15302	,041*
	43-48 yaş arası	,34667	,16994	,249
	49 yaş ve üzeri	,50051*	,16627	,023
31-36 yaş arası	25-30 yaş arası	-,21272	,14720	,599
	37-42 yaş arası	,21746	,13932	,524
	43-48 yaş arası	,13394	,15772	,915
	49 yaş ve üzeri	,28779	,15376	,334
37-42 yaş arası	25-30 yaş arası	-,43018*	,15302	,041*
	31-36 yaş arası	-,21746	,13932	,524
	43-48 yaş arası	-,08352	,16317	,986
	49 yaş ve üzeri	,07033	,15934	,992
43-48 yaş arası	25-30 yaş arası	-,34667	,16994	,249
	31-36 yaş arası	-,13394	,15772	,915

	37-42 yaş arası	,08352	,16317	,986
	49 yaş ve üzeri	,15385	,17566	,906
	25-30 yaş arası	-,50051*	,16627	,023*
49 yaş ve üzeri	31-36 yaş arası	-,28779	,15376	,334
	37-42 yaş arası	-,07033	,15934	,992
	43-48 yaş arası	-,15385	,17566	,906

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 25-30 yaş arasında olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş değişkeni açısından “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 39. “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Yaş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.	25-30 yaş arası	75	2,91	0,95	4,814	,001*
	31-36 yaş arası	109	2,74	0,93		
	37-42 yaş arası	91	2,62	0,94		
	43-48 yaş arası	60	2,82	0,79		
	49 yaş ve üzeri	65	2,29	0,82		
	Toplam	400	2,68	0,92		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” ifadesinin yaşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz

edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 40. “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
25-30 yaş arası	31-36 yaş arası	,29505	,12957	,155
	37-42 yaş arası	,40484*	,13470	,023*
	43-48 yaş arası	,05667	,14959	,996
	49 yaş ve üzeri	,65538*	,14636	,000*
31-36 yaş arası	25-30 yaş arası	-,29505	,12957	,155
	37-42 yaş arası	,10979	,12264	,899
	43-48 yaş arası	-,23838	,13884	,425
	49 yaş ve üzeri	,36034	,13535	,062
37-42 yaş arası	25-30 yaş arası	-,40484*	,13470	,023*
	31-36 yaş arası	-,10979	,12264	,899
	43-48 yaş arası	-,34817	,14363	,111
	49 yaş ve üzeri	,25055	,14026	,383
43-48 yaş arası	25-30 yaş arası	-,05667	,14959	,996
	31-36 yaş arası	,23838	,13884	,425
	37-42 yaş arası	,34817	,14363	,111
	49 yaş ve üzeri	,59872*	,15462	,001*

	25-30 yaş arası	-,65538*	,14636	,000*
49 yaş ve üzeri	31-36 yaş arası	-,36034	,13535	,062
	37-42 yaş arası	-,25055	,14026	,383
	43-48 yaş arası	-,59872*	,15462	,001*

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 25-30 yaş arasında olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 43-48 yaş arası olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaşa açısından “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 41. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Yaş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.	25-30 yaş arası	75	2,52	0,96	2,435	,047*
	31-36 yaş arası	109	2,48	0,99		
	37-42 yaş arası	91	2,32	0,77		
	43-48 yaş arası	60	2,60	0,94		
	49 yaş ve üzeri	65	2,17	0,86		
	Toplam	400	2,42	0,92		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesinin yaşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz

edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 42. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesi ile Yaş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
25-30 yaş arası	31-36 yaş arası	,16355	,13485	,744
	37-42 yaş arası	,29128	,14018	,232
	43-48 yaş arası	,09000	,15568	,978
	49 yaş ve üzeri	,61436*	,15232	,001*
31-36 yaş arası	25-30 yaş arası	-,16355	,13485	,744
	37-42 yaş arası	,12773	,12763	,855
	43-48 yaş arası	-,07355	,14449	,986
	49 yaş ve üzeri	,45081*	,14086	,013*
37-42 yaş arası	25-30 yaş arası	-,29128	,14018	,232
	31-36 yaş arası	-,12773	,12763	,855
	43-48 yaş arası	-,20128	,14948	,662
	49 yaş ve üzeri	,32308	,14597	,177
43-48 yaş arası	25-30 yaş arası	-,09000	,15568	,978
	31-36 yaş arası	,07355	,14449	,986
	37-42 yaş arası	,20128	,14948	,662
	49 yaş ve üzeri	,52436*	,16092	,011*

	25-30 yaş arası	-,61436*	,15232	,001*
49 yaş ve üzeri	31-36 yaş arası	-,45081*	,14086	,013*
	37-42 yaş arası	-,32308	,14597	,177
	43-48 yaş arası	-,52436*	,16092	,011*

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 25-30 yaş arasında olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 31-36 yaş arası olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 43-48 yaş arası olan ve 49 yaş ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin öğrenim durumu değişkeni açısından “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak için t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 43. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşması

Öğrenim durumu	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.	Lisans	364	2,57	0,81	-2,051 ,041*
	Lisansüstü	36	2,86	0,72	

***p<0,05**

** Yüksek lisans, Doktora

Öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesinin öğrenim durumuna göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile

analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin öğrenim durumu grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin öğrenim durumu değişkeni açısından “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 44. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” İfadesinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşması

Öğrenim durumu	N	\bar{X}	Ss.	t	p	
Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.	Lisans	364	2,18	0,94	-2,618	,009*
	Lisansüstü	36	2,61	1,05		

* $p < 0,05$

Öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” ifadesinin öğrenim durumuna göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin öğrenim durumu grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin öğrenim durumu açısından “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 45. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşması

Öğrenim durumu	N	\bar{X}	Ss.	T	p	
Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.	Lisans	364	2,39	0,90	-2,100	,036*

bozulma ihtimali					
bende stres yaratıyor.	Lisansüstü	36	2,72	1,06	

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesinin öğrenim durumuna göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin öğrenim durumu grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev değişkeni açısından “Yoğun çalışmayı tercih ederim.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 46. “Yoğun çalışmayı tercih ederim.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması

Kurumdaki görev	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Yoğun çalışmayı tercih ederim.	Yönetici	50	2,98	0,71	
	Öğretmen	350	2,68	0,85	
				2,378	,018*

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Yoğun çalışmayı tercih ederim.” ifadesinin kurumdaki göreve göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Yoğun çalışmayı tercih ederim.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev değişkeni açısından “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 47. “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması

Kurumdaki görev	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.	Yönetici	50	2,08	2,172	,030*
	Öğretmen	350	1,81		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” ifadesinin kurumdaki görev göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev değişkeni açısından “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 48. “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması

Kurumdaki görev	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.	Yönetici	50	3,12	1,988	,047*
	Öğretmen	350	2,89		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” ifadesinin kurumdaki görev göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev değişkeni açısından “Yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeyimi arttırıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 49. “Yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeyimi arttırıyor.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması

Kurumdaki görev	N	\bar{X}	Ss.	t	p	
Yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeyimi arttırıyor.	50	2,44	1,15			
	Öğretmen	350	1,90	0,90	3,832	,000*

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeyimi arttırıyor.” ifadesinin kurumdaki görev göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeyimi arttırıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev değişkeni açısından “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 50. “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması

Kurumdaki görev	N	\bar{X}	Ss.	t	p	
Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.	50	2,66	0,77			
	Öğretmen	350	2,34	0,90	2,406	,017*

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” ifadesinin kurumdaki görev göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev değişkeni açısından “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 51. “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması

Kurumdaki görev	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.	Yönetici 50	2,40	0,83	2,591	,010*
	Öğretmen 350	2,05	0,89		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesinin kurumdaki görev göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev değişkeni açısından “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 52. “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” İfadesinin Kurumdaki Görev Değişkenine Göre Farklılaşması

Kurumdaki görev	N	\bar{X}	Ss.	t	p
-----------------	---	-----------	-----	---	---

Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.	Yönetici	50	2,62	0,95	-2,858	,004*
	Öğretmen	350	3,00	0,87		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” ifadesinin kurumdaki görev göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kurumdaki görev grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 53. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.	1-5 yıl	99	2,49	0,77	3,209	,013*
	6-10 yıl	134	2,51	0,86		
	11-15 yıl	62	2,37	0,77		
	16-20 yıl	54	2,24	0,58		
	21 ve üstü	51	2,12	0,82		
	Toplam	400	2,40	0,79		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesinin kıdem yılı göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 54. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	-,01251	,10413	1,000
	11-15 yıl	,12398	,12726	,867
	16-20 yıl	,25421	,13293	,312
	21 ve üstü	,37730*	,13543	,044*
6-10 yıl	1-5 yıl	,01251	,10413	1,000
	11-15 yıl	,13649	,12069	,790
	16-20 yıl	,26672	,12665	,220
	21 ve üstü	,38982*	,12928	,023*
11-15 yıl	1-5 yıl	-,12398	,12726	,867
	6-10 yıl	-,13649	,12069	,790
	16-20 yıl	,13023	,14626	,900
	21 ve üstü	,25332	,14854	,432
16-20 yıl	1-5 yıl	-,25421	,13293	,312
	6-10 yıl	-,26672	,12665	,220
	11-15 yıl	-,13023	,14626	,900
	21 ve üstü	,12309	,15342	,930
21 ve üstü	1-5 yıl	-,37730*	,13543	,044*
	6-10 yıl	-,38982*	,12928	,023*
	11-15 yıl	-,25332	,14854	,432

16-20 yıl	-,12309	,15342	,930
-----------	---------	--------	------

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 21 yıl ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 6-10 yıl arası olan ve 21 yıl ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Aile içinde kıdem yılı yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 55. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Aile içinde kıdem yılı yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.	1-5 yıl	99	2,62	0,72	2,996	,019*
	6-10 yıl	134	2,76	0,82		
	11-15 yıl	62	2,52	0,90		
	16-20 yıl	54	2,50	0,72		
	21 ve üstü	51	2,35	0,82		
	Toplam	400	2,60	0,80		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde kıdem yılı yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesinin kıdem yılı göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde kıdem yılı yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.”

ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 56. “Aile içinde kıdem yılı yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	-,14503	,10552	,644
	11-15 yıl	,10003	,12895	,937
	16-20 yıl	,11616	,13470	,910
	21 ve üstü	,26322	,13723	,309
6-10 yıl	1-5 yıl	,14503	,10552	,644
	11-15 yıl	,24506	,12229	,266
	16-20 yıl	,26119	,12834	,251
	21 ve üstü	,40825*	,13100	,017*
11-15 yıl	1-5 yıl	-,10003	,12895	,937
	6-10 yıl	-,24506	,12229	,266
	16-20 yıl	,01613	,14820	1,000
	21 ve üstü	,16319	,15051	,815
16-20 yıl	1-5 yıl	-,11616	,13470	,910
	6-10 yıl	-,26119	,12834	,251
	11-15 yıl	-,01613	,14820	1,000
	21 ve üstü	,14706	,15547	,879
21 ve üstü	1-5 yıl	-,26322	,13723	,309

6-10 yıl	-,40825*	,13100	,017*
11-15 yıl	-,16319	,15051	,815
16-20 yıl	-,14706	,15547	,879

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 6-10 yıl arasında olan ve 21 yıl ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 57. “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.	1-5 yıl	99	2,88	0,72	4,139	,003*
	6-10 yıl	134	2,79	0,78		
	11-15 yıl	62	2,63	0,75		
	16-20 yıl	54	2,46	0,79		
	21 ve üstü	51	2,51	0,73		
	Toplam	400	2,71	0,77		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” ifadesinin kıdem yılı göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 58. “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	,08774	,10010	,905
	11-15 yıl	,24976	,12232	,248
	16-20 yıl	,41582*	,12777	,011*
	21 ve üstü	,36898*	,13018	,039*
6-10 yıl	1-5 yıl	-,08774	,10010	,905
	11-15 yıl	,16201	,11601	,630
	16-20 yıl	,32808	,12174	,056
	21 ve üstü	,28124	,12427	,159
11-15 yıl	1-5 yıl	-,24976	,12232	,248
	6-10 yıl	-,16201	,11601	,630
	16-20 yıl	,16607	,14059	,762
	21 ve üstü	,11923	,14278	,920
16-20 yıl	1-5 yıl	-,41582*	,12777	,011*
	6-10 yıl	-,32808	,12174	,056
	11-15 yıl	-,16607	,14059	,762
	21 ve üstü	-,04684	,14748	,998
21 ve üstü	1-5 yıl	-,36898*	,13018	,039*
	6-10 yıl	-,28124	,12427	,159
	11-15 yıl	-,11923	,14278	,920
	16-20 yıl	,04684	,14748	,998

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 16-20 yıl üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 1-5 yıl arası olan ve 21 ve üstü üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Sabırsız biriyimdir.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 59. “Sabırsız biriyimdir.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Sabırsız biriyimdir.	1-5 yıl	99	2,35	0,86	3,018	,018*
	6-10 yıl	134	2,43	0,93		
	11-15 yıl	62	2,15	0,92		
	16-20 yıl	54	2,15	0,74		
	21 ve üstü	51	2,00	0,89		
	Toplam	400	2,27	0,89		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Sabırsız biriyimdir.” ifadesinin kıdem yılı göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Sabırsız biriyimdir.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 60. “Sabırsız biriyimdir.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	-,07184	,11701	,973
	11-15 yıl	,20837	,14299	,591
	16-20 yıl	,20539	,14936	,644
	21 ve üstü	,35354	,15217	,140
6-10 yıl	1-5 yıl	,07184	,11701	,973
	11-15 yıl	,28021	,13561	,237
	16-20 yıl	,27722	,14231	,294
	21 ve üstü	,42537*	,14526	,029*
11-15 yıl	1-5 yıl	-,20837	,14299	,591
	6-10 yıl	-,28021	,13561	,237
	16-20 yıl	-,00299	,16434	1,000
	21 ve üstü	,14516	,16690	,908
16-20 yıl	1-5 yıl	-,20539	,14936	,644
	6-10 yıl	-,27722	,14231	,294
	11-15 yıl	,00299	,16434	1,000
	21 ve üstü	,14815	,17239	,911
21 ve üstü	1-5 yıl	-,35354	,15217	,140
	6-10 yıl	-,42537*	,14526	,029*
	11-15 yıl	-,14516	,16690	,908
	16-20 yıl	-,14815	,17239	,911

*p<0,05

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 6-10 yıl arasında olan ve 21 yıl ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 61. “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.	1-5 yıl	99	2,49	0,97		
	6-10 yıl	134	2,49	1,01		
	11-15 yıl	62	2,24	0,90	4,423	,002*
	16-20 yıl	54	2,30	0,90		
	21 ve üstü	51	1,90	0,83		
	Toplam	400	2,35	0,96		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” ifadesinin kıdem yılı değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 62. “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	,00241	,12571	1,000
	11-15 yıl	,25301	,15362	,468
	16-20 yıl	,19865	,16046	,729
	21 ve üstü	,59299*	,16349	,003*
6-10 yıl	1-5 yıl	-,00241	,12571	1,000
	11-15 yıl	,25060	,14569	,423
	16-20 yıl	,19624	,15289	,702
	21 ve üstü	,59058*	,15606	,002*
11-15 yıl	1-5 yıl	-,25301	,15362	,468
	6-10 yıl	-,25060	,14569	,423
	16-20 yıl	-,05436	,17656	,998
	21 ve üstü	,33997	,17931	,321
16-20 yıl	1-5 yıl	-,19865	,16046	,729
	6-10 yıl	-,19624	,15289	,702
	11-15 yıl	,05436	,17656	,998
	21 ve üstü	,39434	,18521	,210
21 ve üstü	1-5 yıl	-,59299*	,16349	,003*
	6-10 yıl	-,59058*	,15606	,002*
	11-15 yıl	-,33997	,17931	,321
	16-20 yıl	-,39434	,18521	,210

*p<0,05

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 21 ve üstü ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 6-10 yıl arası olan ve 21 ve üstü ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 63. “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.	1-5 yıl	99	3,11	0,77	2,584	,037*
	6-10 yıl	134	2,83	0,76		
	11-15 yıl	62	2,97	0,68		
	16-20 yıl	54	2,80	0,63		
	21 ve üstü	51	2,88	0,86		
	Toplam	400	2,92	0,75		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” ifadesinin kıdem yılına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 64. “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	,28275*	,09909	,037*
	11-15 yıl	,14337	,12109	,761
	16-20 yıl	,31481	,12649	,095
	21 ve üstü	,22876	,12887	,390
6-10 yıl	1-5 yıl	-,28275*	,09909	,037*
	11-15 yıl	-,13938	,11484	,743
	16-20 yıl	,03206	,12052	,999
	21 ve üstü	-,05399	,12302	,992
11-15 yıl	1-5 yıl	-,14337	,12109	,761
	6-10 yıl	,13938	,11484	,743
	16-20 yıl	,17145	,13917	,733
	21 ve üstü	,08539	,14134	,974
16-20 yıl	1-5 yıl	-,31481	,12649	,095
	6-10 yıl	-,03206	,12052	,999
	11-15 yıl	-,17145	,13917	,733
	21 ve üstü	-,08606	,14599	,977
21 ve üstü	1-5 yıl	-,22876	,12887	,390
	6-10 yıl	,05399	,12302	,992

11-15 yıl	-,08539	,14134	,974
16-20 yıl	,08606	,14599	,977

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 21 ve 6-10 yıl arası olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 65. “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.	1-5 yıl	99	2,52	0,87	2,469	,044*
	6-10 yıl	134	2,43	0,98		
	11-15 yıl	62	2,32	0,83		
	16-20 yıl	54	2,31	0,86		
	21 ve üstü	51	2,06	0,73		
	Toplam	400	2,37	0,89		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” ifadesinin kıdem yılına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 66. “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalman strese sokuyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	,08978	,11731	,940
	11-15 yıl	,19257	,14336	,664
	16-20 yıl	,20034	,14975	,668
	21 ve üstü	,45633*	,15257	,025*
6-10 yıl	1-5 yıl	-,08978	,11731	,940
	11-15 yıl	,10279	,13596	,943
	16-20 yıl	,11056	,14268	,938
	21 ve üstü	,36655	,14564	,089
11-15 yıl	1-5 yıl	-,19257	,14336	,664
	6-10 yıl	-,10279	,13596	,943
	16-20 yıl	,00777	,16477	1,000
	21 ve üstü	,26376	,16734	,514
16-20 yıl	1-5 yıl	-,20034	,14975	,668
	6-10 yıl	-,11056	,14268	,938
	11-15 yıl	-,00777	,16477	1,000
	21 ve üstü	,25599	,17284	,575
21 ve üstü	1-5 yıl	-,45633*	,15257	,025*
	6-10 yıl	-,36655	,14564	,089
	11-15 yıl	-,26376	,16734	,514

16-20 yıl	-,25599	,17284	,575
-----------	---------	--------	------

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 21 ve üstü ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 67. “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.	1-5 yıl	99	2,44	0,91	3,125	,015*
	6-10 yıl	134	2,54	0,94		
	11-15 yıl	62	2,15	0,87		
	16-20 yıl	54	2,28	0,79		
	21 ve üstü	51	2,20	0,80		
	Toplam	400	2,38	0,89		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” ifadesinin kıdem yılına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 68. “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	-,10033	,11707	,912
	11-15 yıl	,29928	,14307	,226
	16-20 yıl	,16667	,14944	,798
	21 ve üstü	,24837	,15226	,478
6-10 yıl	1-5 yıl	,10033	,11707	,912
	11-15 yıl	,39961*	,13568	,028*
	16-20 yıl	,26700	,14239	,332
	21 ve üstü	,34870	,14534	,118
11-15 yıl	1-5 yıl	-,29928	,14307	,226
	6-10 yıl	-,39961*	,13568	,028*
	16-20 yıl	-,13262	,16443	,929
	21 ve üstü	-,05092	,16700	,998
16-20 yıl	1-5 yıl	-,16667	,14944	,798
	6-10 yıl	-,26700	,14239	,332
	11-15 yıl	,13262	,16443	,929
	21 ve üstü	,08170	,17249	,990
21 ve üstü	1-5 yıl	-,24837	,15226	,478
	6-10 yıl	-,34870	,14534	,118
	11-15 yıl	,05092	,16700	,998

16-20 yıl	-,08170	,17249	,990
-----------	---------	--------	------

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 11-15 yıl arasında olan ve 6-10 yıl ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 69. “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.	1-5 yıl	99	2,72	0,93	4,026	,003*
	6-10 yıl	134	2,80	0,92		
	11-15 yıl	62	2,65	0,83		
	16-20 yıl	54	2,57	0,79		
	21 ve üstü	51	2,24	0,84		
	Toplam	400	2,65	0,89		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” ifadesinin kıdem yılına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 70. “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	-,08134	,11669	,957
	11-15 yıl	,07201	,14260	,987
	16-20 yıl	,14310	,14895	,873
	21 ve üstü	,48188*	,15176	,014*
6-10 yıl	1-5 yıl	,08134	,11669	,957
	11-15 yıl	,15335	,13524	,788
	16-20 yıl	,22443	,14192	,510
	21 ve üstü	,56321*	,14486	,001*
11-15 yıl	1-5 yıl	-,07201	,14260	,987
	6-10 yıl	-,15335	,13524	,788
	16-20 yıl	,07109	,16389	,993
	21 ve üstü	,40987	,16645	,101
16-20 yıl	1-5 yıl	-,14310	,14895	,873
	6-10 yıl	-,22443	,14192	,510
	11-15 yıl	-,07109	,16389	,993
	21 ve üstü	,33878	,17192	,282
21 ve üstü	1-5 yıl	-,48188*	,15176	,014*
	6-10 yıl	-,56321*	,14486	,001*
	11-15 yıl	-,40987	,16645	,101

16-20 yıl	-,33878	,17192	,282
-----------	---------	--------	------

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 21 ve üstü ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Sonuçlara göre 6-10 yıl arasında olan ve 21 yıl ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 71. “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.	1-5 yıl	99	2,35	0,98	2,966	,020*
	6-10 yıl	134	2,23	0,93		
	11-15 yıl	62	1,97	0,83		
	16-20 yıl	54	2,24	0,95		
	21 ve üstü	51	1,92	0,72		
	Toplam	400	2,18	0,91		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” ifadesinin kıdem yılına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 72. “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	,12219	,12002	,847
	11-15 yıl	,38579	,14667	,067
	16-20 yıl	,11279	,15320	,948
	21 ve üstü	,43197*	,15609	,046*
6-10 yıl	1-5 yıl	-,12219	,12002	,847
	11-15 yıl	,26360	,13910	,322
	16-20 yıl	-,00940	,14597	1,000
	21 ve üstü	,30977	,14900	,231
11-15 yıl	1-5 yıl	-,38579	,14667	,067
	6-10 yıl	-,26360	,13910	,322
	16-20 yıl	-,27300	,16857	,486
	21 ve üstü	,04617	,17120	,999
16-20 yıl	1-5 yıl	-,11279	,15320	,948
	6-10 yıl	,00940	,14597	1,000
	11-15 yıl	,27300	,16857	,486
	21 ve üstü	,31917	,17683	,372
21 ve üstü	1-5 yıl	-,43197*	,15609	,046*
	6-10 yıl	-,30977	,14900	,231
	11-15 yıl	-,04617	,17120	,999

16-20 yıl	-,31917	,17683	,372
-----------	---------	--------	------

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 21 ve üstü ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 73. “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.	1-5 yıl	99	2,34	0,96	2,951	,020*
	6-10 yıl	134	2,07	0,88		
	11-15 yıl	62	2,02	0,84		
	16-20 yıl	54	1,98	0,84		
	21 ve üstü	51	1,90	0,81		
	Toplam	400	2,10	0,89		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesinin kıdem yılı değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 74. “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	,26881	,11666	,146
	11-15 yıl	,32731	,14256	,148
	16-20 yıl	,36195	,14891	,109
	21 ve üstü	,44147*	,15172	,031*
6-10 yıl	1-5 yıl	-,26881	,11666	,146
	11-15 yıl	,05850	,13520	,993
	16-20 yıl	,09315	,14188	,965
	21 ve üstü	,17267	,14483	,756
11-15 yıl	1-5 yıl	-,32731	,14256	,148
	6-10 yıl	-,05850	,13520	,993
	16-20 yıl	,03465	,16385	1,000
	21 ve üstü	,11417	,16640	,959
16-20 yıl	1-5 yıl	-,36195	,14891	,109
	6-10 yıl	-,09315	,14188	,965
	11-15 yıl	-,03465	,16385	1,000
	21 ve üstü	,07952	,17187	,991
21 ve üstü	1-5 yıl	-,44147*	,15172	,031*
	6-10 yıl	-,17267	,14483	,756
	11-15 yıl	-,11417	,16640	,959
	16-20 yıl	-,07952	,17187	,991

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 21 ve üstü ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 75. “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.	1-5 yıl	99	2,64	0,95	3,641	0,006*
	6-10 yıl	134	2,45	0,85		
	11-15 yıl	62	2,23	0,86		
	16-20 yıl	54	2,24	0,8		
	21 ve üstü	51	2,22	0,76		
	Toplam	400	2,4	0,87		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” ifadesinin kıdem yılına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 76. “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	0,1886	0,11422	0,466
	11-15 yıl	,41056*	0,13958	0,028*
	16-20 yıl	0,39562	0,1458	0,054
	21 ve üstü	,42068*	0,14855	0,039*
6-10 yıl	1-5 yıl	-0,1886	0,11422	0,466
	11-15 yıl	0,22195	0,13237	0,45
	16-20 yıl	0,20702	0,13891	0,569
	21 ve üstü	0,23207	0,1418	0,475
11-15 yıl	1-5 yıl	-,41056*	0,13958	0,028*
	6-10 yıl	-0,222	0,13237	0,450
	16-20 yıl	-0,0149	0,16042	1,000
	21 ve üstü	0,01012	0,16292	1,000
16-20 yıl	1-5 yıl	-0,3956	0,1458	0,054
	6-10 yıl	-0,207	0,13891	0,569
	11-15 yıl	0,01493	0,16042	1,000
	21 ve üstü	0,02505	0,16828	1,000
21 ve üstü	1-5 yıl	-,42068*	0,14855	0,039*
	6-10 yıl	-0,2321	0,1418	0,475
	11-15 yıl	-0,0101	0,16292	1,000
	16-20 yıl	-0,0251	0,16828	1,000

*p<0,05

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 21 ve üstü ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Sonuçlara göre 6-10 yıl arasında olan ve 11-15 yıl arası olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 77. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Kıdem Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.	1-5 yıl	99	2,85	1,01	2,582	,037*
	6-10 yıl	134	2,69	0,99		
	11-15 yıl	62	2,61	1,01		
	16-20 yıl	54	2,61	1,02		
	21 ve üstü	51	2,31	0,81		
	Toplam	400	2,66	0,99		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesinin kıdem yılına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 78. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	,16192	,13034	,727
	11-15 yıl	,23558	,15929	,577
	16-20 yıl	,23737	,16638	,611
	21 ve üstü	,53476*	,16952	,015*
6-10 yıl	1-5 yıl	-,16192	,13034	,727
	11-15 yıl	,07366	,15106	,988
	16-20 yıl	,07546	,15853	,989
	21 ve üstü	,37284	,16182	,146
11-15 yıl	1-5 yıl	-,23558	,15929	,577
	6-10 yıl	-,07366	,15106	,988
	16-20 yıl	,00179	,18307	1,000
	21 ve üstü	,29918	,18593	,492
16-20 yıl	1-5 yıl	-,23737	,16638	,611
	6-10 yıl	-,07546	,15853	,989
	11-15 yıl	-,00179	,18307	1,000
	21 ve üstü	,29739	,19204	,531
21 ve üstü	1-5 yıl	-,53476*	,16952	,015*
	6-10 yıl	-,37284	,16182	,146
	11-15 yıl	-,29918	,18593	,492
	16-20 yıl	-,29739	,19204	,531

*p<0,05

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 21 ve üstü ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı değişkeni açısından “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 79. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” İfadesinin kıdem yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Kıdem yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.	1-5 yıl	99	2,45	1,00	4,188	,002*
	6-10 yıl	134	2,31	0,92		
	11-15 yıl	62	2,02	0,95		
	16-20 yıl	54	1,98	0,88		
	21 ve üstü	51	2,00	0,89		
	Toplam	400	2,22	0,95		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” ifadesinin kıdem yılı göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde kıdem yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 80. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” İfadesi ile Kıdem Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-5 yıl	6-10 yıl	,14111	,12428	,788
	11-15 yıl	,43842*	,15187	,033*
	16-20 yıl	,47306*	,15864	,025*
	21 ve üstü	,45455*	,16163	,041*
6-10 yıl	1-5 yıl	-,14111	,12428	,788
	11-15 yıl	,29730	,14403	,238
	16-20 yıl	,33195	,15115	,183
	21 ve üstü	,31343	,15429	,253
11-15 yıl	1-5 yıl	-,43842*	,15187	,033*
	6-10 yıl	-,29730	,14403	,238
	16-20 yıl	,03465	,17455	1,000
	21 ve üstü	,01613	,17727	1,000
16-20 yıl	1-5 yıl	-,47306*	,15864	,025*
	6-10 yıl	-,33195	,15115	,183
	11-15 yıl	-,03465	,17455	1,000
	21 ve üstü	-,01852	,18310	1,000
21 ve üstü	1-5 yıl	-,45455*	,16163	,041*
	6-10 yıl	-,31343	,15429	,253
	11-15 yıl	-,01613	,17727	1,000
	16-20 yıl	,01852	,18310	1,000

*p<0,05

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin kıdem yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 1-5 yıl arasında olan ve 11-15 yıl arası olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 1-5 yıl arasında olan ve 16-20 yıl arası olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 1-5 yıl arasında olan ve 21 üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okulda çalışma yılı değişkeni açısından “Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 81. “Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.” İfadesinin Okulda Çalışma Yılı Değişkenine Göre Farklaşması

		Okulda					
		çalışma	N	\bar{X}	Ss.	f	p
		yılı					
Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.	0-1	63	2,21	0,88	5,751	,001*	
	2-3	124	2,13	0,90			
	4-5	110	1,87	0,95			
	6 ve üstü	103	1,73	0,82			
	Toplam	400	1,97	0,91			

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.” ifadesinin okulda çalışma yılına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okulda çalışma yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler açısından değerlendirildiğinde okulda çalışma yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 82. “Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.” İfadesi ile Okulda Çalışma Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
0-1	2-3	,07732	,13796	,944
	4-5	,33362	,14089	,085
	6 ve üstü	,47819*	,14262	,005*
2-3	0-1	-,07732	,13796	,944
	4-5	,25630	,11679	,126
	6 ve üstü	,40088*	,11888	,005*
4-5	0-1	-,33362	,14089	,085
	2-3	-,25630	,11679	,126
	6 ve üstü	,14457	,12226	,638
6 ve üstü	0-1	-,47819*	,14262	,005*
	2-3	-,40088*	,11888	,005*
	4-5	-,14457	,12226	,638

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okulda çalışma yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 0-1 yıl arasında olan ve 6 yıl ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 2-3 yıl arası olan ve 6 ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okulda çalışma yılı değişkeni açısından “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 83. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Okulda Çalışma Yılı Değişkenine Göre Farklılaşması

	Okulda çalışma yılı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.	0-1	63	3,02	0,92	4,052	,007*
	2-3	124	2,68	0,95		
	4-5	110	2,59	1,03		
	6 ve üstü	103	2,49	1,00		
	Toplam	400	2,66	0,99		

* $p < 0,05$

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesinin okulda çalışma yılına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okulda çalışma yılı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Veriler ortalamalar açısından değerlendirildiğinde okulda çalışma yılı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 84. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesi ile Okulda Çalışma Yılı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
0-1	2-3	,33845	,15164	,116
	4-5	,42496*	,15486	,032
	6 ve üstü	,53044*	,15676	,004*
2-3	0-1	-,33845	,15164	,116
	4-5	,08651	,12837	,907
	6 ve üstü	,19198	,13066	,457
4-5	0-1	-,42496*	,15486	,032*
	2-3	-,08651	,12837	,907
	6 ve üstü	,10547	,13438	,861
6 ve üstü	0-1	-,53044*	,15676	,004*
	2-3	-,19198	,13066	,457
	4-5	-,10547	,13438	,861

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okulda çalışma yılı grupları arasında farklılığı belirlemek için yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre 0-1 yıl arasında olan ve 6 yıl ve üzeri olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre 0-1 yıl arası olan ve 4-5 yıl arası olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 85. “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı N	\bar{X}	Ss.	f	p
Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.	1-500	169	2,82	0,76	4,182 ,006*
	501-1000	128	2,68	0,73	
	1001-2000	100	2,58	0,79	
	2001-4000	3	1,67	0,58	
	Toplam	400	2,71	0,77	

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” ifadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 86. “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	,14280	,08883	,375
	1001-2000	,24249	,09564	,056
	2001-4000	1,15582*	,44154	,045*
501-1000	1-500	-,14280	,08883	,375
	1001-2000	,09969	,10117	,758

	2001-4000	1,01302	,44277	,103
	1-500	-,24249	,09564	,056
1001-2000	501-1000	-,09969	,10117	,758
	2001-4000	,91333	,44419	,170
	1-500	-1,15582*	,44154	,045*
2001-4000	501-1000	-1,01302	,44277	,103
	1001-2000	-,91333	,44419	,170

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 1-500 öğrenci arasında olan ve 2001-4000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 87. “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.	1-500	169	2,15	0,87	3,261	,022*
	501-1000	128	2,30	0,82		
	1001-2000	100	2,09	0,81		
	2001-4000	3	1,00	0,00		
	Toplam	400	2,18	0,84		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” ifadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 88. “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	-,14303	,09798	,463
	1001-2000	,06385	,10550	,930
	2001-4000	1,15385	,48706	,085
501-1000	1-500	,14303	,09798	,463
	1001-2000	,20688	,11160	,250
	2001-4000	1,29688*	,48842	,041*
1001-2000	1-500	-,06385	,10550	,930
	501-1000	-,20688	,11160	,250
	2001-4000	1,09000	,48998	,118
2001-4000	1-500	-1,15385	,48706	,085
	501-1000	-1,29688*	,48842	,041*
	1001-2000	-1,09000	,48998	,118

*p<0,05

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 501-1000 arasında olan ve 2001-4000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 89. “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.	1-500	169	2,06	0,96	4,733	,003*
	501-1000	128	2,47	0,90		
	1001-2000	100	2,23	0,91		
	2001-4000	3	2,33	0,58		
	Toplam	400	2,24	0,94		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” ifadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 90. “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	-,40958*	,10884	,001*
	1001-2000	-,17083	,11719	,464
	2001-4000	-,27416	,54102	,957
501-1000	1-500	,40958*	,10884	,001*
	1001-2000	,23875	,12397	,219
	2001-4000	,13542	,54252	,995
1001-2000	1-500	,17083	,11719	,464
	501-1000	-,23875	,12397	,219
	2001-4000	-,10333	,54426	,998
2001-4000	1-500	,27416	,54102	,957
	501-1000	-,13542	,54252	,995
	1001-2000	,10333	,54426	,998

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 1-500 arasında olan ve 501-1000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 91. “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı N	\bar{X}	Ss.	f	p
Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.	1-500	169	2,15	0,91	6,467 ,000*
	501-1000	128	2,43	0,84	
	1001-2000	100	2,03	0,80	
	2001-4000	3	1,00	0,00	
	Toplam	400	2,20	0,88	

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” İfadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 92. “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	-,27584*	,10067	,032*
	1001-2000	,12385	,10839	,663
	2001-4000	1,15385	,50039	,098
501-1000	1-500	,27584*	,10067	,032*
	1001-2000	,39969*	,11466	,003*

	2001-4000	1,42969*	,50179	,024*
	1-500	-,12385	,10839	,663
1001-2000	501-1000	-,39969*	,11466	,003*
	2001-4000	1,03000	,50339	,173
	1-500	-1,15385	,50039	,098
2001-4000	501-1000	-1,42969*	,50179	,024-
	1001-2000	-1,03000	,50339	,173

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 1-500 arasında olan ve 501-1000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 501-1000 arasında olan ve 1001-2000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 501-1000 arasında olan ve 2001-4000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 93. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okuldaki	1-500	169	2,69	1,06	3,002	,030*

çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.	501-1000	128	2,80	0,93
	1001-2000	100	2,44	0,92
	2001-4000	3	2,00	0,00
	Toplam	400	2,66	0,99

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 94. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	-,10457	,11529	,801
	1001-2000	,25231	,12413	,178
	2001-4000	,69231	,57308	,622
501-1000	1-500	,10457	,11529	,801
	1001-2000	,35688*	,13132	,035*
	2001-4000	,79688	,57468	,508
1001-2000	1-500	-,25231	,12413	,178
	501-1000	-,35688*	,13132	,035*

	2001-4000	,44000	,57652	,871
	1-500	-,69231	,57308	,622
2001-4000	501-1000	-,79688	,57468	,508
	1001-2000	-,44000	,57652	,871

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 501-1000 arasında olan ve 1001-2000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 95. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.	1-500	169	2,20	0,98	4,093	,007*
	501-1000	128	2,41	0,98		
	1001-2000	100	2,03	0,83		
	2001-4000	3	1,33	0,58		
	Toplam	400	2,22	0,95		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” ifadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.”

ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 96. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	-,21880	,11034	,196
	1001-2000	,16527	,11881	,506
	2001-4000	,86193	,54851	,396
501-1000	1-500	,21880	,11034	,196
	1001-2000	,38406*	,12569	,013*
	2001-4000	1,08073	,55004	,203
1001-2000	1-500	-,16527	,11881	,506
	501-1000	-,38406*	,12569	,013*
	2001-4000	,69667	,55180	,587
2001-4000	1-500	-,86193	,54851	,396
	501-1000	-1,08073	,55004	,203
	1001-2000	-,69667	,55180	,587

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 501-1000 arasında olan ve 1001-2000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 97. “Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.	1-500	169	2,04	0,93	3,836	,010*
	501-1000	128	2,33	0,94		
	1001-2000	100	1,97	0,85		
	2001-4000	3	1,67	0,58		
	Toplam	400	2,11	0,92		

* $p < 0,05$

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.” ifadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 98. “Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	-,29262*	,10690	,033*
	1001-2000	,06550	,11510	,941
	2001-4000	,36884	,53137	,899
501-1000	1-500	,29262*	,10690	,033*
	1001-2000	,35813*	,12176	,018*
	2001-4000	,66146	,53285	,601
1001-2000	1-500	-,06550	,11510	,941
	501-1000	-,35813*	,12176	,018*
	2001-4000	,30333	,53456	,942
2001-4000	1-500	-,36884	,53137	,899
	501-1000	-,66146	,53285	,601
	1001-2000	-,30333	,53456	,942

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 1-500 arasında olan ve 501-1000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 501-1000 arasında olan ve 1001-2000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 99. “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.	1-500	169	2,09	0,91	4,046	,007*
	501-1000	128	2,22	0,90		
	1001-2000	100	1,90	0,77		
	2001-4000	3	1,00	0,00		
	Toplam	400	2,08	0,88		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” ifadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 100. “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	-,12408	,10222	,618
	1001-2000	,19467	,11006	,290
	2001-4000	1,09467	,50811	,138
501-1000	1-500	,12408	,10222	,618

	1001-2000	,31875*	,11643	,033*
	2001-4000	1,21875	,50952	,080
	1-500	-,19467	,11006	,290
1001-2000	501-1000	-,31875*	,11643	,033*
	2001-4000	,90000	,51116	,294
	1-500	-1,09467	,50811	,138
2001-4000	501-1000	-1,21875	,50952	,080
	1001-2000	-,90000	,51116	,294

*p<0,05

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 501-1000 arasında olan ve 1001-2000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 101. “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.	1-500	169	2,09	0,90	3,999	,008*
	501-1000	128	2,41	1,00		
	1001-2000	100	2,40	0,94		
	2001-4000	3	1,67	1,15		
	Toplam	400	2,27	0,96		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” ifadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 102. “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	-,31749*	,11066	,022*
	1001-2000	-,31124*	,11915	,046*
	2001-4000	,42209	,55008	,869
501-1000	1-500	,31749*	,11066	,022*
	1001-2000	,00625	,12605	1,000
	2001-4000	,73958	,55162	,537
1001-2000	1-500	,31124*	,11915	,046*
	501-1000	-,00625	,12605	1,000
	2001-4000	,73333	,55338	,547
2001-4000	1-500	-,42209	,55008	,869
	501-1000	-,73958	,55162	,537
	1001-2000	-,73333	,55338	,547

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 1-500 arasında olan ve 501-1000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 1-500 arasında olan ve 1001-2000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 103. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.	1-500	169	2,03	0,89	4,812	,003*
	501-1000	128	2,32	0,89		
	1001-2000	100	1,93	0,74		
	2001-4000	3	1,67	0,58		
	Toplam	400	2,10	0,86		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 104. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	-,29073*	,09991	,020*
	1001-2000	,09959	,10757	,791
	2001-4000	,36292	,49663	,885
501-1000	1-500	,29073*	,09991	,020*
	1001-2000	,39031*	,11380	,004*
	2001-4000	,65365	,49801	,555
1001-2000	1-500	-,09959	,10757	,791
	501-1000	-,39031*	,11380	,004*
	2001-4000	,26333	,49961	,952
2001-4000	1-500	-,36292	,49663	,885
	501-1000	-,65365	,49801	,555
	1001-2000	-,26333	,49961	,952

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 1-500 arasında olan ve 501-1000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 501-1000 arasında olan ve 1001-2000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı değişkeni açısından “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 105. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesinin Okul Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Okul Öğrenci sayısı	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.	1-500	169	2,44	0,97	3,006	,030*
	501-1000	128	2,55	0,89		
	1001-2000	100	2,23	0,84		
	2001-4000	3	1,67	0,58		
	Toplam	400	2,42	0,92		

* $p < 0,05$

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesinin okul öğrenci sayısına göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 106. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesi ile Okul Öğrenci Sayısı Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
1-500	501-1000	-,10309	,10661	,768
	1001-2000	,21379	,11479	,246
	2001-4000	,77712	,52994	,459
501-1000	1-500	,10309	,10661	,768
	1001-2000	,31688*	,12143	,046*
	2001-4000	,88021	,53142	,348
1001-2000	1-500	-,21379	,11479	,246
	501-1000	-,31688*	,12143	,046*
	2001-4000	,56333	,53312	,716
2001-4000	1-500	-,77712	,52994	,459
	501-1000	-,88021	,53142	,348
	1001-2000	-,56333	,53312	,716

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin okul öğrenci sayısı grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre okullarında öğrenci sayısı 501-1000 arasında olan ve 1001-2000 öğrenci arasında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkeni açısından “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 107. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Öğretim şekli	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.	Tam gün Öğretim	268	2,66	0,77	2,152	,032*
	İkili Öğretim	132	2,48	0,86		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesinin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkeni açısından “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 108. “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Öğretim şekli	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Hasta olduğumda stres düzeyim artar.	Tam gün Öğretim	268	2,44	0,83	2,454	,015*
	İkili Öğretim	132	2,23	0,79		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” ifadesinin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkeni açısından “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 109. “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Öğretim şekli	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.	Tam gün Öğretim	268	2,29	0,91	2,780	,006*
	İkili Öğretim	132	2,03	0,79		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” ifadesinin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkeni açısından “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 110. “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Öğretim şekli	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.	Tam gün Öğretim	268	2,44	0,91	2,133	,034*
	İkili Öğretim	132	2,24	0,84		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” ifadesinin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkeni açısından “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 111. “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Öğretim şekli	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.	Tam gün Öğretim	268	2,72	0,88	2,046	,041*
	İkili Öğretim	132	2,52	0,90		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” ifadesinin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkeni açısından “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 112. “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Öğretim şekli	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.	Tam gün Öğretim	268	2,74	1,01	2,241	,026*
	İkili Öğretim	132	2,50	0,93		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesinin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkeni açısından “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 113. “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Öğretim şekli	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.	Tam gün Öğretim	268	2,77	0,92	2,821	,005*
	İkili Öğretim	132	2,50	0,89		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” ifadesinin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli değişkeni açısından “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla t-testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 114. “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” İfadesinin Okulların Öğretim Şekli Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Öğretim şekli	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.	Tam gün Öğretim	268	2,50	0,93	2,702	,007*
	İkili Öğretim	132	2,24	0,87		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesinin görev yaptıkları okulların öğretim şekli göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları okulların öğretim şekli grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görev yaptıkları branş değişkeni açısından “Genel olarak stresli biriyimdir.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 115. “Genel Olarak Stresli Biriyimdir.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Genel olarak stresli biriyimdir.	Sayısal ¹	86	2,33	0,68	4,536	,001*
	Sözel ²	133	2,41	0,65		
	Sınıf Öğretmeni ³	68	2,15	0,55		
	Genel Yetenek ⁴	70	2,09	0,63		
	Diğer ⁵	43	2,44	0,67		
	Toplam	400	2,30	0,65		

*p<0,05

¹ Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Fen Bilimleri

² Türkçe, Sosyal, Tarih, Coğrafya, İngilizce, Felsefe

³ Sınıf Öğretmeni, Ana sınıfı

⁴ Görsel sanatlar, Müzik, Resim, Bilgisayar, Rehberlik

⁵ Sağlık, Din kültürü,

Öğretmen ve yöneticilerin “Genel olarak stresli biriyimdir.” ifadesinin branş değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Genel olarak stresli

biriyimdir.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 116. “Genel olarak stresli biriyimdir.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	-,08795	,08855	,858
	Sınıf Öğretmeni	,17852	,10385	,423
	Genel Yetenek	,23987	,10301	,138
	Diğer	-,11628	,11952	,867
Sözel	Sayısal	,08795	,08855	,858
	Sınıf Öğretmeni	,26648*	,09540	,043*
	Genel Yetenek	,32782*	,09450	,005*
	Diğer	-,02833	,11226	,999
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,17852	,10385	,423
	Sözel	-,26648*	,09540	,043*
	Genel Yetenek	,06134	,10896	,980
	Diğer	-,29480	,12468	,127
Genel Yetenek	Sayısal	-,23987	,10301	,138
	Sözel	-,32782*	,09450	,005*
	Sınıf Öğretmeni	-,06134	,10896	,980
	Diğer	-,35615*	,12399	,035*
Diğer	Sayısal	,11628	,11952	,867

Sözel	,02833	,11226	,999
Sınıf Öğretmeni	,29480	,12468	,127
Genel Yetenek	,35615*	,12399	,035*

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sözel branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre sözel branşlar ve genel yetenek branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş değişkeni açısından “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 117. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.	Sayısal	86	2,42	0,83	3,700	,006*
	Sözel	133	2,55	0,74		
	Sınıf Öğretmeni	68	2,12	0,80		
	Genel Yetenek	70	2,31	0,77		
	Diğer	43	2,47	0,80		
	Toplam	400	2,40	0,79		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesinin branşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 118. “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	-,13027	,10846	,751
	Sınıf Öğretmeni	,30096	,12720	,127
	Genel Yetenek	,10432	,12618	,922
	Diğer	-,04651	,14640	,998
Sözel	Sayısal	,13027	,10846	,751
	Sınıf Öğretmeni	,43123*	,11686	,002*
	Genel Yetenek	,23459	,11575	,255
	Diğer	,08376	,13751	,974
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,30096	,12720	,127
	Sözel	-,43123*	,11686	,002*
	Genel Yetenek	-,19664	,13347	,580
	Diğer	-,34747	,15273	,155
Genel Yetenek	Sayısal	-,10432	,12618	,922
	Sözel	-,23459	,11575	,255

	Sınıf Öğretmeni	,19664	,13347	,580
	Diğer	-,15083	,15188	,858
Diğer	Sayısal	,04651	,14640	,998
	Sözel	-,08376	,13751	,974
	Sınıf Öğretmeni	,34747	,15273	,155
	Genel Yetenek	,15083	,15188	,858

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sözel branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş değişkeni açısından “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 119. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.	Sayısal	86	2,60	0,79	2,495	,042*
	Sözel	133	2,68	0,77		
	Sınıf Öğretmeni	68	2,35	0,79		
	Genel Yetenek	70	2,57	0,86		
	Diğer	43	2,77	0,81		
	Toplam	400	2,60	0,80		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesinin branşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 120. “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	-,07956	,11044	,952
	Sınıf Öğretmeni	,25171	,12952	,296
	Genel Yetenek	,03322	,12849	,999
	Diğer	-,16279	,14907	,811
Sözel	Sayısal	,07956	,11044	,952
	Sınıf Öğretmeni	,33127*	,11899	,044*
	Genel Yetenek	,11278	,11786	,874
	Diğer	-,08323	,14002	,976
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,25171	,12952	,296
	Sözel	-,33127*	,11899	,044*
	Genel Yetenek	-,21849	,13590	,493
	Diğer	-,41450	,15551	,061
Genel Yetenek	Sayısal	-,03322	,12849	,999
	Sözel	-,11278	,11786	,874

	Sınıf Öğretmeni	,21849	,13590	,493
	Diğer	-,19601	,15465	,711
Diğer	Sayısal	,16279	,14907	,811
	Sözel	,08323	,14002	,976
	Sınıf Öğretmeni	,41450	,15551	,061
	Genel Yetenek	,19601	,15465	,711

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sözel branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş değişkeni açısından “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 121. “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.	Sayısal	86	1,77	0,78	3,990	,003*
	Sözel	133	1,92	0,88		
	Sınıf Öğretmeni	68	1,63	0,69		
	Genel Yetenek	70	1,76	0,82		
	Diğer	43	2,21	0,89		
	Toplam	400	1,84	0,83		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” ifadesinin branş değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 122. “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	-,15737	,11321	,634
	Sınıf Öğretmeni	,13509	,13276	,847
	Genel Yetenek	,01030	,13170	1,000
	Diğer	-,44186*	,15281	,033*
Sözel	Sayısal	,15737	,11321	,634
	Sınıf Öğretmeni	,29246	,12197	,118
	Genel Yetenek	,16767	,12081	,636
	Diğer	-,28449	,14352	,277
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,13509	,13276	,847
	Sözel	-,29246	,12197	,118
	Genel Yetenek	-,12479	,13930	,898
	Diğer	-,57695*	,15940	,003*
Genel Yetenek	Sayısal	-,01030	,13170	1,000
	Sözel	-,16767	,12081	,636

	Sınıf Öğretmeni	,12479	,13930	,898
	Diğer	-,45216*	,15852	,037*
Diğer	Sayısal	,44186*	,15281	,033*
	Sözel	,28449	,14352	,277
	Sınıf Öğretmeni	,57695*	,15940	,003*
	Genel Yetenek	,45216*	,15852	,037*

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sayısal branşlar ve diğer branş grubunda olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş değişkeni açısından “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 123. “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Başarısızlığa tahammül edemiyorum.	Sayısal	86	2,53	0,90	2,705	,030*
	Sözel	133	2,68	0,79		
	Sınıf Öğretmeni	68	2,32	0,91		
	Genel Yetenek	70	2,47	0,91		
	Diğer	43	2,77	0,84		
	Toplam	400	2,56	0,87		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” ifadesinin bransa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 124. “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	-,14181	,11948	,759
	Sınıf Öğretmeni	,21135	,14012	,558
	Genel Yetenek	,06346	,13900	,991
	Diğer	-,23256	,16127	,601
Sözel	Sayısal	,14181	,11948	,759
	Sınıf Öğretmeni	,35316*	,12872	,050*
	Genel Yetenek	,20526	,12750	,492
	Diğer	-,09075	,15147	,975
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,21135	,14012	,558
	Sözel	-,35316*	,12872	,050*
	Genel Yetenek	-,14790	,14702	,853
	Diğer	-,44391	,16823	,065
Genel Yetenek	Sayısal	-,06346	,13900	,991
	Sözel	-,20526	,12750	,492
	Sınıf Öğretmeni	,14790	,14702	,853

	Diğer	-,29601	,16730	,393
	Sayısal	,23256	,16127	,601
Diğer	Sözel	,09075	,15147	,975
	Sınıf Öğretmeni	,44391	,16823	,065
	Genel Yetenek	,29601	,16730	,393

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sözel branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş değişkeni açısından “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 125. “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.	Sayısal	86	2,22	0,87	3,942	,004*
	Sözel	133	2,26	0,81		
	Sınıf Öğretmeni	68	1,90	0,76		
	Genel Yetenek	70	2,06	0,81		
	Diğer	43	2,47	0,93		
	Toplam	400	2,18	0,84		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” ifadesinin branşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir.

Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 126. “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	-,03471	,11501	,998
	Sınıf Öğretmeni	,32387	,13487	,117
	Genel Yetenek	,16379	,13379	,737
	Diğer	-,24419	,15523	,516
Sözel	Sayısal	,03471	,11501	,998
	Sınıf Öğretmeni	,35858*	,12390	,033*
	Genel Yetenek	,19850	,12273	,487
	Diğer	-,20948	,14580	,604
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,32387	,13487	,117
	Sözel	-,35858*	,12390	,033*
	Genel Yetenek	-,16008	,14152	,790
	Diğer	-,56806*	,16194	,005*
Genel Yetenek	Sayısal	-,16379	,13379	,737
	Sözel	-,19850	,12273	,487
	Sınıf Öğretmeni	,16008	,14152	,790
	Diğer	-,40797	,16104	,085

Diğer	Sayısal	,24419	,15523	,516
	Sözel	,20948	,14580	,604
	Sınıf Öğretmeni	,56806*	,16194	,005*
	Genel Yetenek	,40797	,16104	,085

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sözel branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş değişkeni açısından “Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 127. “Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.	Sayısal	86	2,38	0,88	3,118	,015*
	Sözel	133	2,44	0,86		
	Sınıf Öğretmeni	68	2,01	0,78		
	Genel Yetenek	70	2,33	0,91		
	Diğer	43	2,49	0,98		
	Toplam	400	2,34	0,88		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.” ifadesinin branşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Verdiğim

kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 128. “Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	-,05237	,12103	,993
	Sınıf Öğretmeni	,36902	,14194	,072
	Genel Yetenek	,05515	,14081	,995
	Diğer	-,10465	,16337	,968
Sözel	Sayısal	,05237	,12103	,993
	Sınıf Öğretmeni	,42138*	,13040	,012*
	Genel Yetenek	,10752	,12916	,920
	Diğer	-,05228	,15345	,997
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,36902	,14194	,072
	Sözel	-,42138*	,13040	,012*
	Genel Yetenek	-,31387	,14893	,219
	Diğer	-,47367*	,17042	,045*
Genel Yetenek	Sayısal	-,05515	,14081	,995
	Sözel	-,10752	,12916	,920
	Sınıf Öğretmeni	,31387	,14893	,219
	Diğer	-,15980	,16948	,880

Diğer	Sayısal	,10465	,16337	,968
	Sözel	,05228	,15345	,997
	Sınıf Öğretmeni	,47367*	,17042	,045*
	Genel Yetenek	,15980	,16948	,880

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sözel branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş değişkeni açısından “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 129. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.	Sayısal	86	2,30	0,95	2,528	,040*
	Sözel	133	2,34	0,91		
	Sınıf Öğretmeni	68	1,93	0,92		
	Genel Yetenek	70	2,13	0,98		
	Diğer	43	2,28	1,03		
	Toplam	400	2,22	0,95		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor” ifadesinin branşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin

“Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 130. “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	-,03602	,13082	,999
	Sınıf Öğretmeni	,37585	,15342	,104
	Genel Yetenek	,17375	,15219	,784
	Diğer	,02326	,17657	1,000
Sözel	Sayısal	,03602	,13082	,999
	Sınıf Öğretmeni	,41188*	,14094	,030*
	Genel Yetenek	,20977	,13960	,561
	Diğer	,05928	,16585	,997
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,37585	,15342	,104
	Sözel	-,41188*	,14094	,030*
	Genel Yetenek	-,20210	,16097	,719
	Diğer	-,35260	,18420	,311
Genel Yetenek	Sayısal	-,17375	,15219	,784
	Sözel	-,20977	,13960	,561
	Sınıf Öğretmeni	,20210	,16097	,719
	Diğer	-,15050	,18318	,924

Diğer	Sayısal	-,02326	,17657	1,000
	Sözel	-,05928	,16585	,997
	Sınıf Öğretmeni	,35260	,18420	,311
	Genel Yetenek	,15050	,18318	,924

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sözel branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş değişkeni açısından “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 131. “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	F	p
Trafik ve trafiğin sebeb olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.	Sayısal	86	2,41	1,00	3,682	,006*
	Sözel	133	2,29	0,93		
	Sınıf Öğretmeni	68	1,88	0,80		
	Genel Yetenek	70	2,40	1,04		
	Diğer	43	2,28	0,91		
	Toplam	400	2,27	0,96		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” ifadesinin branşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Trafik ve

trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 132. “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	,11374	,13041	,907
	Sınıf Öğretmeni	,52462*	,15293	,006*
	Genel Yetenek	,00698	,15171	1,000
	Diğer	,12791	,17602	,950
Sözel	Sayısal	-,11374	,13041	,907
	Sınıf Öğretmeni	,41088*	,14050	,030*
	Genel Yetenek	-,10677	,13916	,940
	Diğer	,01416	,16533	1,000
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,52462*	,15293	,006*
	Sözel	-,41088*	,14050	,030*
	Genel Yetenek	-,51765*	,16047	,012*
	Diğer	-,39672	,18362	,197
Genel Yetenek	Sayısal	-,00698	,15171	1,000
	Sözel	,10677	,13916	,940
	Sınıf Öğretmeni	,51765*	,16047	,012*
	Diğer	,12093	,18260	,964

Diğer	Sayısal	-,12791	,17602	,950
	Sözel	-,01416	,16533	1,000
	Sınıf Öğretmeni	,39672	,18362	,197
	Genel Yetenek	-,12093	,18260	,964

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sözel branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre sayısal branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre genel yetenek ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş değişkeni açısından “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 133. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklılaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.	Sayısal	86	2,21	0,77	2,827	,025*
	Sözel	133	2,14	0,86		
	Sınıf Öğretmeni	68	1,84	0,80		
	Genel Yetenek	70	2,00	0,92		
	Diğer	43	2,30	0,99		
	Toplam	400	2,10	0,86		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesinin branşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 134. “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	,07396	,11858	,971
	Sınıf Öğretmeni	,37107	,13907	,061
	Genel Yetenek	,20930	,13795	,552
	Diğer	-,09302	,16006	,978
Sözel	Sayısal	-,07396	,11858	,971
	Sınıf Öğretmeni	,29710	,12776	,139
	Genel Yetenek	,13534	,12654	,822
	Diğer	-,16699	,15034	,801
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,37107	,13907	,061
	Sözel	-,29710	,12776	,139
	Genel Yetenek	-,16176	,14592	,802
	Diğer	-,46409*	,16697	,045*
Genel Yetenek	Sayısal	-,20930	,13795	,552

	Sözel	-,13534	,12654	,822
	Sınıf Öğretmeni	,16176	,14592	,802
	Diğer	-,30233	,16604	,363
Diğer	Sayısal	,09302	,16006	,978
	Sözel	,16699	,15034	,801
	Sınıf Öğretmeni	,46409*	,16697	,045*
	Genel Yetenek	,30233	,16604	,363

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sınıf öğretmeni ve diğer branşlarda olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş değişkeni açısından “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” ifadesi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını araştırmak amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçları Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 135. “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” İfadesinin Branş Değişkenine Göre Farklaşması

İfade	Branş	N	\bar{X}	Ss.	f	p
Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.	Sayısal	86	2,92	0,81	4,746	,001*
	Sözel	133	2,77	0,83		
	Sınıf Öğretmeni	68	2,35	0,99		
	Genel Yetenek	70	2,51	0,97		
	Diğer	43	2,72	0,98		
	Toplam	400	2,68	0,92		

***p<0,05**

Öğretmen ve yöneticilerin “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” ifadesinin branşa göre bir farklılık olup olmadığı ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde branş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo da gösterilmektedir.

Tablo 136. “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” İfadesi ile Branş Grupları Arasında Farklılığı Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	\bar{X} (I-J)	Tukey HSD	p
Sayısal	Sözel	,14417	,12441	,775
	Sınıf Öğretmeni	,56566*	,14591	,001*
	Genel Yetenek	,40432*	,14474	,043*
	Diğer	,19767	,16793	,765
Sözel	Sayısal	-,14417	,12441	,775
	Sınıf Öğretmeni	,42149*	,13404	,015*
	Genel Yetenek	,26015	,13277	,288
	Diğer	,05351	,15773	,997
Sınıf Öğretmeni	Sayısal	-,56566*	,14591	,001*
	Sözel	-,42149*	,13404	,015*
	Genel Yetenek	-,16134	,15309	,830
	Diğer	-,36799	,17518	,222
Genel Yetenek	Sayısal	-,40432*	,14474	,043*

	Sözel	-,26015	,13277	,288
	Sınıf Öğretmeni	,16134	,15309	,830
	Diğer	-,20664	,17421	,759
Diğer	Sayısal	-,19767	,16793	,765
	Sözel	-,05351	,15773	,997
	Sınıf Öğretmeni	,36799	,17518	,222
	Genel Yetenek	,20664	,17421	,759

***p<0,05**

Araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin branş grupları arasında farklılığı ölçmek amacıyla yapılan post-hoc Tukey testi sonuçları tabloda görülmektedir.

Sonuçlara göre sayısal branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre sayısal branşlar ve genel yetenek branşlarında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Analiz sonucuna göre sözel branşlar ve sınıf öğretmeni branşında olan öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Tablo 137. Öğretmen ve Yöneticilerin Stres Düzeylerinin Karşılaştırılması Bağımlı Maddelerine Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı

		Her zaman		Çoğunlukla		Nadiren		Hiçbir zaman		\bar{X}	Ss.
		N	%	N	%	N	%	N	%		
1	Genel olarak stresli biriyimdir.	29	7,3	238	59,5	119	29,8	14	3,5	2,30	0,65
2	Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.	147	36,8	143	35,8	86	21,5	24	6,0	1,97	0,91
3	Bireysel ihtiyaçlarım	49	12,3	172	43,0	150	37,5	29	7,3	2,40	0,79

	karşılanmadığında strese girerim.										
4	Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.	31	7,8	148	37,0	171	42,8	50	12,5	2,60	0,80
5	Maaşımın düşük olması stres düzeyimi arttırıyor.	114	28,5	145	36,3	91	22,8	50	12,5	2,19	0,99
6	Hasta olduğumda stres düzeyim artar.	54	13,5	178	44,5	134	33,5	34	8,5	2,37	0,82
7	Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.	19	4,8	136	34,0	188	47,0	57	14,3	2,71	0,77
8	Sabırsız biriyimdir.	78	19,5	176	44,0	105	26,3	41	10,3	2,27	0,89
9	Yoğun çalışmayı tercih ederim.	25	6,3	138	34,5	162	40,5	75	18,8	2,72	0,84
10	Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.	157	39,3	166	41,5	60	15,0	17	4,3	1,84	0,83
11	Başarısızlığa tahammül edemiyorum.	49	12,3	131	32,8	167	41,8	53	13,3	2,56	0,87
12	Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.	83	20,8	194	48,5	93	23,3	30	7,5	2,18	0,84
13	Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.	85	21,3	144	36,0	116	29,0	55	13,8	2,35	0,96
14	Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.	21	5,3	67	16,8	234	58,5	78	19,5	2,92	0,75
15	Yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeyimi arttırıyor.	153	38,3	140	35,0	74	18,5	33	8,3	1,97	0,95
16	Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.	99	24,8	150	37,5	109	27,3	42	10,5	2,24	0,94
17	Birçok işi kendimin yapmak zorunda	69	17,3	157	39,3	131	32,8	43	10,8	2,37	0,89

	kalmam strese sokuyor.											
18	Okulumun fiziki yapısı eğitim-öğretim için yeterli olduğundan stres yaşamıyorum.	72	18,0	158	39,5	125	31,3	45	11,3	2,36	0,90	
19	Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.	86	21,5	182	45,5	97	24,3	35	8,8	2,20	0,88	
20	Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.	69	17,3	154	38,5	134	33,5	43	10,8	2,38	0,89	
21	Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.	37	9,3	142	35,5	144	36,0	77	19,3	2,65	0,89	
22	Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.	98	24,5	170	42,5	93	23,3	39	9,8	2,18	0,91	
23	Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.	98	24,5	154	38,5	99	24,8	49	12,3	2,25	0,96	
24	Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.	109	27,3	174	43,5	86	21,5	31	7,8	2,10	0,89	
25	Personel değerlendirmede ki adaletsizlik strese yol açıyor.	61	15,3	108	27,0	143	35,8	88	22,0	2,65	0,99	
26	Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.	66	16,5	177	44,3	112	28,0	45	11,3	2,34	0,88	
27	Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.	55	13,8	178	44,5	118	29,5	49	12,3	2,40	0,87	
28	Görev paylaşımının adaletsiz olması strese yol açıyor.	48	12,0	142	35,5	141	35,3	69	17,3	2,58	0,91	
29	Okuldaki çalışma ortamının kötü olması	58	14,5	114	28,5	135	33,8	93	23,3	2,66	0,99	

	beni olumsuz etkiler.											
30	Bakanlığın ve il milli eğitim müdürlüğünün istediği istatistik bilgilerin yoğunluğu strese sebep oluyor.	44	11,0	146	36,5	129	32,3	81	20,3	2,62	0,93	
31	Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.	99	24,8	163	40,8	90	22,5	48	12,0	2,22	0,95	
32	Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.	106	26,5	188	47,0	62	15,5	44	11,0	2,11	0,92	
33	Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.	106	26,5	192	48,0	67	16,8	35	8,8	2,08	0,88	
34	Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.	95	23,8	152	38,0	105	26,3	48	12,0	2,27	0,96	
35	Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.	102	25,5	188	47,0	80	20,0	30	7,5	2,10	0,86	
36	Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.	24	6,0	95	23,8	157	39,3	124	31,0	2,95	0,89	
37	Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.	37	9,3	140	35,0	136	34,0	87	21,8	2,68	0,92	
38	Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.	62	15,5	166	41,5	115	28,8	57	14,3	2,42	0,92	

BÖLÜM V

SONUÇ VE TARTIŞMA

Tezin bu bölümünde İzmir ilinin Kiraz ve Ödemiş ilçelerinde bulunan okullarda görev yapan 350 öğretmen 50 yöneticiden oluşan bir grup üzerinde yapılan anket sonuçları açıklanmıştır.

5.1.Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Stres Düzeylerinin Karşılaştırılması ile İlgili Bireylerin Bağımsız Değişkenlere Göre Verdiği Cevaplara İlişkin Sonuçlar

5.1.1. “ Cinsiyet ” değişkenine bağlı sonuçlar;

- Öğretmen ve yöneticilerin “Genel olarak stresli biriyimdir.” ifadesinin cinsiyet değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Genel olarak stresli biriyimdir.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.Kadınların erkeklere oranla daha stresli olduğu ortaya çıkmıştır. Kadınların fitratı gerekli erkeklere göre daha fazla dikkatli olduklarından dolayı ayrıntıya takılırlar bu da kadınları erkeklere oranla daha stresli olmalarına sebep oluyor.
- Öğretmen ve yöneticilerin “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” ifadesinin cinsiyet değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.Kadınların sorumlulukları erkeklere göre daha fazladır. Kültürümüz gereği kadına yüklenen roller çok fazladır. Evde yemek yapmak evi temizlemek birçok yük kadınların omuzlarındadır. Çalışma saatlerinin fazla olması eve ayrılan süreyi azaltacağı için kadınlarda erkeklere oranla daha stresli olmasına neden olmaktadır.
- Öğretmen ve yöneticilerin “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” ifadesinin cinsiyet değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.Bilimsel olarak kadınların erkeklere oranla daha fazla konuşmaya iletişim kurmaya ihtiyacı vardır. Kadınların erkeklere oranla iletişim ihtiyacının karşılanmaması kadınları daha stresli olduğunu ortaya koyuyor.

- Öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” ifadesinin cinsiyet değişkenine göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir. Kadınların beklentileri erkeklere oranla daha yüksektir. Beklentilerin karşılanmadığında ise duygusal olarak kendilerini daha kötü hissederek strese girerler. Çıkan sonuca da bakıldığında kadınların bu maddeye göre erkeklerden daha stresli olduğu sonucuna varılmıştır.
- Öğretmen ve yöneticilerin “Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.” ve “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesinin cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin “Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.” ifadesi ile öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir. Bu maddelerde de kadınların erkeklere oranla daha stresli olduğu sonucu çıkmıştır. Kadınlar erkeklere oranla daha duygusal yapıya sahiptirler oluşan bir anlaşmazlık durumu kadınları daha fazla etkiler.
- “Genel Olarak Stresli Biriyimdir.”
- “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.”
- “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.”
- “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.”
- “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.”
- “Sabırsız biriyimdir.”
- “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.”
- “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.”
- “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.”
- “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.”
- “Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.”
- “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.”
- “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.”
- “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.”
- “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.”
- “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.”

- “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.”

Bu ifadelerin cevaplarına baktığımızda cinsiyete göre bir farklılık bulunup bulunmadığını t-testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla ayrıntıya takılmaları, duygusal yönden hassas olmaları, sorumluluklarının erkeklere oranla daha geniş kapsamlı olmaları, çocuk bakımı ve evle ilgilenmenin kadının sorumluluğunda olması, iletişimde daha etkili olmaları stres düzeylerini erkeklere oranla arttırmaktadır.

5.1.2. “ Yaş” değişkenine bağlı sonuçlar

- Yönetici ve öğretmenlerin “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” maddesine verdikleri yanıtlara göre 31-36 yaş grubu diğer yaş gruplarına göre daha fazla katılmıştır. En az katılan yaş grubu 49 ve üstüdür.
- Yönetici ve öğretmenlerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” maddesine verdikleri yanıtlara göre 25-30 yaş aralığı diğer yaş aralığına göre daha fazla katılmıştır. En az katılan yaş grubu 49 ve üstüdür.
- Yönetici ve öğretmenlerin “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” maddesine verdikleri yanıtlara göre 43-48 yaş grubu diğer yaş aralığı göre daha fazla katılmıştır. En az katılan grup ise 31-36 yaş aralığıdır.
- Yönetici ve öğretmenlerin “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” maddesine verdikleri yanıtlara göre 25-30 yaş aralığı diğer yaş gruplarına göre daha fazla katılmıştır. En az katılan yaş grubu 49 ve üstüdür.
- Yönetici ve öğretmenlerin “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” maddesine verdikleri yanıtlara göre 25-30 yaş grubu diğer yaş gruplarına göre daha fazla katılmıştır. En az katılan yaş grubu 49 ve üstüdür.
- Yönetici ve öğretmenlerin “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” maddesine verdikleri yanıtlara göre 25-30 yaş grubu diğer yaş gruplarına göre daha fazla katılmıştır. En az katılan yaş grubu 49 ve üstüdür.
- Yönetici ve öğretmenlerin “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” maddesine verdikleri yanıtlara göre 43-48 yaş grubu diğer yaş gruplarına göre daha fazla katılmıştır. En az katılan 37-42 yaş grubudur.

- Yönetici ve öğretmenlerin “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” maddesine verdikleri yanıtlara göre 25-30 yaş grubu diğer yaş gruplarına göre daha fazla katılmıştır. En az katılan yaş grubu 49 ve üstüdür.
- Yönetici ve öğretmenlerin “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” maddesine verdikleri yanıtlara göre 25-30 yaş grubu diğer yaş gruplarına göre daha fazla katılmıştır. En az katılan yaş grubu 49 ve üstüdür.
- Yönetici ve öğretmenlerin “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” maddesine verdikleri yanıtlara göre 43-48 yaş grubu diğer yaş gruplarına göre daha fazla katılmıştır. En az katılan yaş grubu 49 ve üstüdür.

Öğretmen ve yöneticilerin yukarıdaki maddelerin yaş değişkenine göre bir farklılık gösterip göstermediği ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde öğretmen ve yöneticilerin yaş grupları arasında anlamlı bir fark elde edilmiştir.

Ortalamalar açısından veriler değerlendirildiğinde yaş grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ölçmek amacıyla post-hoc Tukey testi yapılmıştır.

5.1.3.“Öğrenim Durumu” Değişkenine bağlı Sonuçlar

- Yönetici ve öğretmenlerin “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” maddesine lisansüstü grupların lisans gruplarına göre daha fazla katılmıştır.
- Yönetici ve öğretmenlerin “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” maddesine lisansüstü grupların lisans gruplarına göre daha fazla katılmıştır.
- Yönetici ve öğretmenlerin “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” maddesine lisansüstü grupların lisans gruplarına göre daha fazla katılmıştır.

5.2.4.“Kurumdaki Görev” Değişkenine Göre Farklılaşma

- “Yoğun çalışmayı tercih ederim.” Maddesine yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla katılmıştır.
- “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” Maddesine yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla katılmıştır.
- “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” Maddesine yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla katılmıştır.

- “Yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeyimi arttırıyor.” Maddesine yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla katılmıştır.
- “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” Maddesine yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla katılmıştır.
- “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” Maddesine yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla katılmıştır.
- “Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.” Maddesine öğretmenler yöneticilere göre daha fazla katılmıştır.

5.1.5.“ Kıdem Yılı ”Değişkenine Göre Farklılaşması

- “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” Maddesine en fazla katılan grup 6-10 yıl, en az katılan grup ise 21 yıl ve üstüdür.
- “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” Maddesine en fazla katılan grup 6-10 yıl, en az katılan grup ise 21 yıl ve üstüdür.
- “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” Maddesine en fazla katılan grup 1-5 yıl, en az katılan grup ise 16-20 yıl.
- “Sabırsız biriyimdir.” Maddesine en fazla katılan grup 1-5 yıl, en az katılan grup ise 21 yıl ve üstüdür.
- “Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.” Maddesine en fazla katılan grup 1-5 yıl ve 6-10 yıl, en az katılan grup ise 21 yıl ve üstüdür.
- “Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.” Maddesine en fazla katılan grup 1-5 yıl, en az katılan grup ise 16-20 yıl.
- “Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.” Maddesine en fazla katılan grup 1-5 yıl, en az katılan grup ise 21 yıl ve üstüdür.
- “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” Maddesine en fazla katılan grup 6-10 yıl, en az katılan grup ise 11-15 yıl.
- “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” Maddesine en fazla katılan grup 6-10 yıl, en az katılan grup ise 11-15 yıl.
- “Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.” Maddesine en fazla katılan grup 1-5 yıl, en az katılan grup ise 21 yıl ve üstüdür.
- “Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.” Maddesine en fazla katılan grup 1-5 yıl, en az katılan grup ise 21 yıl ve üstüdür.
- “Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.” Maddesine en fazla katılan grup 1-5 yıl, en az katılan grup ise 21 yıl ve üstüdür.

- “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” Maddesine en fazla katılan grup 1-5 yıl, en az katılan grup ise 21 yıl ve üstüdür.
- “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” Maddesine en fazla katılan grup 1-5 yıl, en az katılan grup ise 16-20 yıl.

5.1.6. “Okulda Çalışma Yılı” Değişkenine Göre Farklılaşması

- “Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.” Maddesine en fazla katılan grup 0-1 yıl, en az katılan 6 ve üstüdür.
- “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” Maddesine en fazla katılan grup 0-1 yıl, en az katılan 6 ve üstüdür.

5.1.7. “Okul Öğrenci Sayısı” Değişkenine Göre Farklılaşması

- “Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.” Maddesine en fazla katılan grup 0-500 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 2001-4000 öğrenci sayısıdır.
- “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” Maddesine en fazla katılan grup 501-1000 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 2001-4000 öğrenci sayısıdır.
- “Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.” Maddesine en fazla katılan grup 501-1000 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 0-500 öğrenci sayısıdır.
- “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” Maddesine en fazla katılan grup 501-1000 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 2001-4000 öğrenci sayısıdır.
- “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” Maddesine en fazla katılan grup 501-1000 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 2001-4000 öğrenci sayısıdır.
- “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.” Maddesine en fazla katılan grup 501-1000 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 2001-4000 öğrenci sayısıdır.
- “Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.” Maddesine en fazla katılan grup 501-1000 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 2001-4000 öğrenci sayısıdır.
- “Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.” Maddesine en fazla katılan grup 501-1000 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 2001-4000 öğrenci sayısıdır.
- “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” Maddesine en fazla katılan grup 501-1000 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 2001-4000 öğrenci sayısıdır.

- “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” Maddesine en fazla katılan grup 501-1000 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 2001-4000 öğrenci sayısıdır.
- “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” Maddesine en fazla katılan grup 501-1000 öğrenci sayısı, en az katılan grup ise 2001-4000 öğrenci sayısıdır.

5.1.8. “Okulların Öğretim Şekli” Değişkenine Göre Farklılaşması

- “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” Maddesine en fazla katılan grup tam öğretim, en az katılan grup ikili öğretimdir.
- “Hasta olduğumda stres düzeyim artar.” Maddesine en fazla katılan grup tam öğretim, en az katılan grup ikili öğretimdir.
- “Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.” Maddesine en fazla katılan grup tam öğretim, en az katılan grup ikili öğretimdir.
- “Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.” Maddesine en fazla katılan grup tam öğretim, en az katılan grup ikili öğretimdir.
- “Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.” Maddesine en fazla katılan grup tam öğretim, en az katılan grup ikili öğretimdir.
- “Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.” Maddesine en fazla katılan grup tam öğretim, en az katılan grup ikili öğretimdir.
- “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” Maddesine en fazla katılan grup tam öğretim, en az katılan grup ikili öğretimdir.
- “Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.” Maddesine en fazla katılan grup tam öğretim, en az katılan grup ikili öğretimdir.

5.1.9. “Branş Değişkenine” Göre Farklılaşması

- “Genel Olarak Stresli Biriyimdir.” Maddesine en fazla katılan grup diğer, en az katılan grup genel yetenektir.
- “Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.” Maddesine en fazla katılan grup sözel, en az katılan grup sınıf öğretmenleridir.
- “Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.” Maddesine en fazla katılan grup diğer, en az katılan grup sınıf öğretmenleridir.
- “Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.” Maddesine en fazla katılan grup diğer, en az katılan grup sınıf öğretmenleridir.

- “Başarısızlığa tahammül edemiyorum.” Maddesine en fazla katılan grup diğer, en az katılan grup sınıf öğretmenleridir.
- “Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.” Maddesine en fazla katılan grup diğer, en az katılan grup sınıf öğretmenleridir.
- “Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.” Maddesine en fazla katılan grup diğer, en az katılan grup sınıf öğretmenleridir.
- “Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor” Maddesine en fazla katılan grup sözel, en az katılan grup sınıf öğretmenleridir.
- “Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.” Maddesine en fazla katılan grup sayısal, en az katılan grup sınıf öğretmenleridir.
- “Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni strese sokuyor.” Maddesine en fazla katılan grup diğer, en az katılan grup sınıf öğretmenleridir.
- “Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.” Maddesine en fazla katılan grup sayısal, en az katılan grup sınıf öğretmenleridir.

5.1.10. Tartışma

Araştırmanın okul yöneticileri ile öğretmenler arasında stres düzeylerinin farklı olduğu görülmüştür. 50 yöneticinin ve 350 öğretmenin verdiği cevaplara bakıldığında idareci davranışlarının öğretmenler üzerinde orta derecede stres kaynağı olarak ortaya çıkmıştır. Bu bulgular ile Akpınar’ın (2008)“Eğitim Sürecinde Öğretmenlerde Strese Yol Açan Nedenlere Yönelik Öğretmen Görüşleri” çalışmada okul içindeki yönetsel sorunların öğretmenler üzerinde orta derecede strese neden olduğu verileri ile tutarlıdır.

1.)Araştırmanın ilk alt problemi olan okul yöneticileri ile öğretmenlerin stres düzeyleri cinsiyete göre değişmekte olduğu ile ilgili sonuçlar:

Kadınların erkeklere oranla daha stresli olduğu sonucuna varılmıştır. Kadınların günlük hayatta üzerindeki sorumlulukların fazla olmasından kaynaklı her işe yetişmeye çalışması kadınlar üzerinde stresi arttırıyor. Erkeklerin düşünce yapısı olarak daha yüzeysel olması stresten kadınlara oranla daha az etkilenmesini sağlıyor. Bu bulgular Arzu Karakay’ının (2013) yaptığı “Orta Okullarda Görev Yapan Kadın ve Erkek Yöneticilerin Stres Düzeylerinin Karşılaştırılması” çalışmasındaki bulgularla paralellik göstermektedir.

2.) Araştırmada Okul yöneticileri ile öğretmenlerin stres düzeyleri yaşlarına göre değişmekte olduğu ile ilgili sonuçlar:

Yaşın stres düzeyi üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Hem öğretmenlerde hem de yöneticilerde yaşın ilerlemesi ile birlikte stres düzeyinin azaldığı olaylar karşısında daha sağduyulu davranıldığı sonucuna varılmıştır.

Russell, Altmaier ve Van Velzen'in çalışmalarından çıkan sonuç da; yaşın stres üzerinde etkili olduğunu belirtmiştir ve araştırma sonuçlarını açıdan desteklemiştir. Yaşın artması insanı stresten etkilenmesini azalttığı genç yaşlarda daha fazla strese girildiğini belirtmiştir.

Bu sonuçların Karakaya'nın (2013) sonuçları ile ve Özdemir (2015) araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

3.) Araştırmada Okul yöneticileri ile öğretmenlerin stres düzeyleri kıdemlerine göre değişmekte olduğu ile ilgili sonuçlar:

Kıdem yılının stres düzeyi üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Meslek hayatında deneyimin önemli olduğu, olaylar karşısında verilen tepkilerin yıllar geçtikçe farklılaşmaktadır. Kıdem yılıyla yaşın etkileri doğru orantılıdır. İnsan yaş aldıkça sorunlar karşısında daha kontrollü davranmayı öğreniyor bu da stresten daha az etkilenmesini sağlıyor.

Bu bulgularla paralellik gösteren Hasan Özdemir'in (2015) yaptığı araştırması "Orta Okul Kurumlarında Stres Yaratan Belirgin Yönetici Davranışları İle Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılığı Arasındaki İlişki" benzer sonuçlara varmıştır.

Aylin Atay'ın (2014) yaptığı "Okul Yöneticilerinin Çatışma Yönetimi Stillерinin Öğretmenlerin Stres Düzeyleriyle İlişkinin İncelenmesi: İstanbul İli Gaziosmanpaşa İlçesi Örneği" sonuçları da kıdem yılının stres üzerinde etkili olduğu araştırmamla paralel sonuçlar elde edilmiştir.

4.) Araştırmada Stresin çok olduğu bir okul ortamında çalışanların örgütsel bağlılık arasında bir ilişki var olduğu ile ilgili sonuçlar:

Stresin çok olduğu kurumlarda öğretmenlerin örgüte bağlılığının az olduğu sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin ve yöneticilerin mutlu olmadı bir kurumda örgütsel bağlılıktan bahsedemeyiz.

Cheng'nin (1993) yaptığı çalışmada okullarda olan örgütsel kültürün öğretmenlerin motivasyonlarını etkilediği ve çalışmaktan mutluluk duyduğuna vurgu yapılmıştır. Öğretmenlerin iş doyumunun ve motivesinin arttırılması örgütsel bağlılığı arttırdığı yaptığımız çalışmada yönetici davranışlarının öğretmenler üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Diğer yandan, Herman ve Dunham, Hulin (1975) ‘nin “Örgütsel Yapı, Demografik Özellikler ve İşgören Tepkileri” araştırmasında örgütsel yapı özelliklerinin çalışanlar üzerinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Stresin örgütsel bağlılığı etkilediği sonucuna varılmıştır. Bu yaptığımız araştırmayı destekler niteliktedir.

BÖLÜM VI

ÖNERİLER

1.) Yöneticilerin görev dağılımı yaparken adaletli davranmaları gerekmektedir. Adaletin olmadığı kurumlarda kaos oluşur bu da öğretmenin performansını olumsuz etkileyebilir.

2.) Okul yönetimini sağlayan kurallar net bir şekilde belirlenmeli ve çalışanlar görevlerini bilmeleri gerekmektedir. Belirsizlik kurum içinde sorunlara yol açar. Toplantılar düzenlenerek kurallar ortaya konmalı ve açık bir şekilde anlatılabilir.

3.) Yaşın stres üzerinde etkilerini araştırmalar ortaya koyuyor. Genç olan öğretmen ve yöneticilere rehberlik edilmesi gerekebilir. Yaşın gereği tecrübesiz olan öğretmen ve yöneticilere mesleklerinin başında destekleyici eğitimler düzenlenebilir. Yanlış yapmaya daha meyilli olan genç öğretmenlere daha yapıcı davranılmalı ve kendilerine okula ait hissettirmek için yardımcı olunabilir.

4.) İletişim her kurumda olduğu gibi okullarda da çok önemlidir. İletişimsizlik sağlıklı bir ortam yaratır. Çalışanların kaynaşması için sosyal etkinlikler düzenlenebilir.

5.) Anket sonuçlarına göre öğrenim durumu strese neden olan faktörler arasındadır. Ön lisans mezunu öğretmen ve idarecilerin lisans mezunu olmaları için desteklenebilir.

6.) Ülkemizde sürekli değişen eğitim sistemi hem yöneticilerde hem de öğretmenlerde strese yol açabileceği görülmüştür. Bilinmeyen bir sistem insanlar üzerinde endişe oluşturur bunu ortadan kaldırmak için yapılan değişiklikler iyi takip edilerek bilgilendirme toplantıları yapılabilir.

7.) İkili öğretim yapan okullarda yöneticilerin çalışma saatlerinin uzun olması öğretmenlerle iletişimsizlik stres girmelerine neden olabileceği görülmüştür. Şartların elverdiği sürece tekli eğitime geçilmesi sağlanabilir.

8.) Öğrenci sayısı okullarda stres sebepleri arasında yer alabilir. Mevcutların fazla olması sınıf yönetimini zorlaştırmaktadır bu da öğretmen üzerinde ciddi sorunlara yol açabilir. İdareciler içinde aynı sorun ortaya çıkmaktadır. Bunun için mevcutların azaltılması amaçlanabilir.

9.) Uygulanan anket sonucunda kadınların erkeklere oranla daha stresli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Kadınların üzerinde çok fazla sorumluluk olduğu

için ve erkeklere oranla daha hassas bir fitratı olduğunu düşünürsek kadınlara pozitif ayrımcılık yapılabilir.

10.) Uygulanan anket sonucunda stres bireylerde hayat kalitesini düşürdüğü gibi iş ortamında da olumsuzluklara neden olduğu görülmüştür. Bundan dolayı hem öğretmenlerin hem de okul yöneticilerinin stres yönetimi ile ilgili seminerler düzenlenmeli ve katılımları sağlanabilir.

11.) Zamanın hızlı aktığı günümüzde stres neredeyse her insanda etkisini göstermektedir. Bununla baş etmeyi öğrenmemiz gerekir. Onun için bence üniversitelere özellikle eğitim fakültelerine stresle baş etme yollarına ilişkin dersler konulabilir.

12.) Araştırma başka şehirlerde de yapılabilir.

13.) İzmir'in farklı ilçelerinde uygulanabilir.

14.) Araştırmada okul yöneticileri ve öğretmenlerin stres düzeyleri karşılaştırılmıştır. Bu sonuçların ışığında öğretmenlerin ve yöneticilerin strese neden olan etkiler tespit edilip stresle nasıl baş edileceğine dair araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, B. (2008). Eğitim sürecinde öğretmenlerde strese yol açan nedenlere yönelik öğretmen görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 16(2): 359-366.
- Albrecht, K., (1989). Gerilim Ve Yönetici, (Çev. Kemal Tosun), İ.Ü.İşletme Fakültesi Yayını, İstanbul, Sayı:197: 42.
- Altıntaş, E. (2014). Stres Yönetimi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Arsenault, A. ve S. Dolan, (1983).“The Role Of Personality, Occupation And Organization In Understanding The Relationship Between Job Stress, Performance And Absenteeism”, *Journal Of Occupational Psychology*, Sayı 56: 227–240.
- Karakaya, A. (2013). Okullarda görev yapan kadın ve erkek yöneticilerin stres düzeylerinin karşılaştırılması. *Yeditepe Üniversitesi, İstanbul*.
- Baltaş, Z. ve Baltaş, A. (2014). Stres ve Başa Çıkma Yolları. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Baltaş, Z., Baltaş A., (2008).Stres ve Başa Çıkma Yolları. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Balcı, A. (2000). İş Stresi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Balcı, A. (2000). İş Stresi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Balcı, A. (2014). Çalışanlarda Stres Kaynakları, Stresle Başa Çıkma Yöntemleri ve Sağlık Sektörü. *YYLT, Beykent Üniversitesi SBE*.
- Barutçugil, İ.,(2004).Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi, İstanbul, Kariyer Yayıncılık
- Bozkurt, T., Uluğ, M., Turpoğlu Ç., İçelloğlu, S., Özden, M. ve Soysal, Ö. (2010). Stres. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları.
- Bozkurt, T., Uluğ,M.,Turpoğlu, Ç., Oktuğ , Z.,İçerlloğlu, S., Melis S., Soysal, Ö.,Stres, (Ed.) Mücella Uluğ, İstanbul, (2010). İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları.
- Bursalıoğlu, Z. (2005a). Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış. (13. basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bursalıoğlu, Z. (2005b). Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama. (8. basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cemaloğlu, N. (2007). Okul Yöneticilerin Liderlik Stilllerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 5(1): 73–112.
- Cunningham, (2000)., Barton,Stress Management Sourcebook, Mc Graw Hill.

- Cüceloğlu, D., (2000)Yeniden İnsan İnsana, Remzi Kitabevi, İstanbul, 22.Basım: 12.
- Ertekin, Y. (1993). Stres ve Yönetim. Ankara: Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü
- Güçlü N. (2001)., Stres Yönetimi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 21, Sayı: 1: 91–109.
- Güney, S. (2000).,Davranış Bilimleri, 2. B., Nobel Yay., Ankara: 433-438.
- Güney, S., (2001). Stres ve Stresle Başa Çıkma, Yönetim ve Organizasyon, BerkmanÜ., Can, H., Ergan, N.G., Paksoy, M., Yüksel Ö., Altınışik S., Aydın ,A., MURAT, G., Ulusoy, D., Bacacıvaroğlu, D., Arıkan, S., Arslan, M., Asan, Ö., Çevik, H., Göksu, T., Kılıç, M., Minibaş, J. ve Zel, U.,(der.), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, Sayı:265: 513–547.
- Hallowel, Edward (2008).,Stres Yönetimi, Optimist Yayınları, İstanbul.
- İştar, E. (2012). Stres ve Verimlilik İlişkisi. Akademik Bakış Dergisi, Sayı 33: 2.
- James, J. and Edden, M. (2001).,Uzun Saplı Gelincik, Çev. A. Bilge Dicleli, Mess Yayınları, İstanbul, Yayın No: 368.
- Keskin, G. (1997)., Örgütsel Stres ve Erzurum’da Kamu Çalışanları Üzerine Bir Uygulama, Verimlilik Dergisi, Sayı 2: 141–164.
- Köknel, Ö. (1995). Kaygıdan Mutluluğa Kişilik. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Koroğlu Ertuğrul, (2009).Bilişsel- Davranışçı Psikoterapiler, Hekimler Yayın Birliği, Ankara.
- Markham, U., (1998).Kadınlar İçin Stres El Kitabı, Çev. Türkan Tezcan, Alfa Yayınları, İstanbul, Yayın no:482.
- Norfolk Donald, (1989).İş Hayatında Stres, Çev. Leyla Serdaroğlu, Form Yayınları, İstanbul.
- Özdevecioğlu, M., Bulut, E. A., Tekçe, E. A., Çirli, Y., Gemici, T., Tozal, M. ve Doğan, Y., (2003). Kadın ve Erkek Yöneticilerin Yönetimi Altındaki Personelin Motivasyon, Stres ve İş Tatmini Farklılıklarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. Yönetim ve Ekonomi Dergisi, Cilt 10, Sayı:2: 125–138.
- Özmutaf N.M., (2006). Örgütlerde İnsan Kaynakları ve Stres: Ampirik Bir Yaklaşım, Ege Üniversitesi Su Ürünleri Dergisi, Cilt 23, Sayı:1-2.
- Paşa, M. (1993). Stresin Bireysel Performans Üzerindeki Etkileri Ve Bir Uygulama,Doktora Tezi, Bursa, s.51, 2007Pehlivan, İ.,Eğitim Yönetiminde

- Stres Kaynakları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Planlaması Anabilim Dalı: 35-63.
- Soysal, A. (2008). İş Yaşamında Stres. Çimento İşveren Dergisi, C.23 (S.3), 38.Sökmen,
- Şahin Nesrin H. (Ed.) ; (2010).Stresle Başa Çıkma: Olumlu Bir Yaklaşım. Ankara, Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Şahin, Nesrin Hisli, Stresle Başa Çıkma (2009). Olumlu Bir Yaklaşım, Ed:Nesrin H. Şahin, Türk Psikologlar Derneği, Ankara.
- Şanlı, T.(1993).,Hemşirelikte Kişilerarası İlişkileri Etkileyen Temel Kavramlar, Hemşirelikte Kişilerarası İlişkiler, Velioğlu, P ve Pektekin, Ç., (der.), AçıkÖğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir: 48–84.
- Şimşek, M., (1999)Yönetim ve Organizasyon, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara: 296.
- Telman, Nursel (1987).,”Stresle Başa Çıkma Yöntemleri”, Stres Yönetimi Semineri, Tüside, no 11, Kocaeli.
- Tutar , Hasan (2011).,Kriz ve Stres Yönetimi, Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı,Ankara.
- Ulukuş, K.S. (2001).,Stres ve İş Verimi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas, s.52.
- Yıldırım, F. D. (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Stres Kaynakları ve Baş Etme Yolları(Kilis İli Örneği). (Yüksek Lisans Tezi). ([http://tez.yok.gov.tr/Ulusal Tez Merkezi/](http://tez.yok.gov.tr/Ulusal_Tez_Merkezi/)) Tez No: 219682. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Ankara.
- Yılmaz, O.(2006).,Stresin Performans Üzerine Etkisi 40’ıncı Piyade Eğitim Alay Komutanlığı Lider Personeli Üzerinde Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Isparta, s.15-37.
- Yöndem, Z. D. (2006).,Kişilik Dinamikleri ve Stresle Baş Etme, Morpa Yayınları, İstanbul.

ARAŞTIRMA ANKET FORMU

Değerli yöneticiler;

“Okul yöneticileri ile öğretmenlerin stres düzeylerinin karşılaştırılması “ konulu yüksek lisans çalışması yapmaktayım. Bu çalışmanın amacı; okul yöneticileri ile öğretmenlerinin stres düzeylerinin karşılaştırılmasıdır. Sizlerden elde edilen bilgilerle değerlendirmeler yapılarak, bu bilgiler bilimsel amaçlara göre topluca değerlendirilecektir. Bu nedenle **ankette adınızı ve soyadınızı yazmanıza gerek yoktur.**

Araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği için bütün cümleleri okuyunuz ve mutlaka her soruyu size en uygun şekilde cevaplandırınız. Cevaplamayı (X) koyarak yapınız. Ayırdığınız zaman için teşekkür ederim.

Danışman

Yüksek Lisans Öğrencisi

Doç. Dr. Süleyman DOĞAN

Reyhan KALKAN

BÖLÜM I

Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olana (X) işareti koyunuz.

1. Cinsiyetiniz? a. () Kadın b. () Erkek
2. Yaşınız? a. () 25-30 b. () 31-36 c. () 37-42 d. () 43-48 e. () 49 ve daha fazla
3. Öğrenim durumunuz?
a. () Ön lisans b. () Lisans c. () Lisans Üstü (Yüksek Lisans, doktora)
4. Kurumdaki göreviniz?
a. () Yönetici b. () Öğretmen
5. Yöneticilikte kıdemiyilınız?
a. () 1-5 yıl b. () 6-10 yıl c. () 11-15 yıl d. () 16-20 yıl e. () 21 ve üstü
6. Şuan çalıştığınız okulda kaç yıldır görev yapıyorsunuz?
a. () 0-1 b. () 2-3 c. () 4-5 d. () 6 ve üstü
7. Okulunuzdaki öğrencisayısı?
a. () 1-500 b. () 501-1000 c. () 1001-2000 d. () 2001-4000 e. () 4001 ve üstü
8. Okul türünüz? a. () Devletokulu
9. Öğretim Şekli? a. () Tam gün öğretim b. () Çekili öğretim
10. Branşınız? a. () Türkçe b. () Matematik c. () Sosyal Bilgiler d. () Fen Bilgisi
e. () İngilizce f. () Görsel Ders. Öğrt. (Gör. San., Tek. Tas. Öğrt., Müzik Öğrt., Bil. Tek. Öğt.
g. () Din Kült. Ah. Bil. h. () Beden Eğ. i. () Rehberlik Öğrt.
i. () Bilgisayar j. () Sınıf Öğretmeni

NO	Okul yöneticileri ile öğretmenlerinin stres düzeylerinin karşılaştırılmasını değerlendiriniz. Aşağıdaki her cümleyi sırasıyla okuyunuz. Her ifadeye 4, 3, 2, 1 anketleriyle cevap verilecektir. (4= Her zaman, 3= Çoğunlukla, 2= Nadiren, 1= Hiçbir Zaman olarak olumludan olumsuzu doğru sıralanmıştır.) Size hangi anket uygun ise o bölümün içine (X) işareti koyunuz.	Her Zaman (4)	Çoğunlukla (3)	Nadiren (2)	Hiçbir Zaman (1)
1	Genel olarak stresli biriyimdir.				
2	Stresin kişilik özelliğim olduğunu düşünüyorum.				
3	Bireysel ihtiyaçlarım karşılanmadığında strese girerim.				
4	Aile içinde yaşadığım olumsuzluklar bende strese yol açar.				
5	Maaşımın düşük olması stres düzeyimi arttırıyor.				
6	Hasta olduğumda stres düzeyim artar.				
7	Etrafımdaki olaylar beni çabuk etkiler.				
8	Sabırsız biriyimdir.				
9	Yoğun çalışmayı tercih ederim.				
10	Kendimi başkalarıyla rekabet halinde hissediyorum.				
11	Başarısızlığa tahammül edemiyorum.				
12	Yaşım ilerledikçe daha fazla stres yaşıyorum.				
13	Bu işin giderek beni yıpratacağından korkuyorum.				
14	Okulda kapasitemin tamamını kullanıyorum.				
15	Yöneticilerin zorunlu yer değiştirmesi stres düzeyimi arttırıyor.				
16	Çalışma saatlerimin uzun oluşu strese yol açıyor.				
17	Birçok işi kendimin yapmak zorunda kalmam strese sokuyor.				

18	Okulumun fiziki yapısı eğitim-öğretim için yeterli olduğundan stres yaşamıyorum.				
19	Yetkilerimin yetersizliği strese yol açıyor.				
20	Mevzuatın karışık olması strese neden oluyor.				
21	Çalışmalarımın karşılığını alamamam strese yol açıyor.				
22	Okulda yeterli iletişimi kuramamak strese sebep oluyor.				
23	Üstlerimle anlaşmazlık strese neden oluyor.				
24	Astlarımla anlaşmazlık strese neden oluyor.				
25	Personel değerlendirmede adaletsizlik olması strese yol açıyor.				
26	Verdiğim kararların sorumluluğu stres yaşamama sebep oluyor.				
27	Okuldaki çeşitli kişilerin farklı beklentileri strese neden oluyor.				
28	Görev paylaşımının adaletsiz olması strese yol açıyor.				
29	Okuldaki çalışma ortamının kötü olması beni olumsuz etkiler.				
30	Bakanlığın ve il milli eğitim müdürlüğünün istediği istatistik bilgilerin yoğunluğu strese sebep oluyor.				
31	Mesleğimdeki terfi olanaklarının sınırlı olması strese yol açıyor.				
32	Okuldaki görüş farklılıkları stres oluşturuyor.				
33	Okuldaki informal grupların etkisi beni strese sokuyor.				
34	Trafik ve trafiğin sebep olduğu kirlilik-gürültü strese sokuyor.				
35	Mesleğimle ilgili teknolojiyi yeterince takip edememek beni				

	strese sokuyor.				
36	Eğitim sistemindeki belirsizlikler stres yaratıyor.				
37	Okulda çok fazla angarya işin olması strese sebep oluyor.				
38	Okul ikliminin bozulma ihtimali bende stres yaratıyor.				

Bu bölüme konuyla ilgili diğer görüşlerinizi yazınız:

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 12018877-604.01.02-E.8612688
Konu :Reyhan KALKAN'ın
Araştırma İzni

09/06/2017

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 07/03/2012 tarihli ve B.08.0.YET.00.20.00.0/3616 sayılı yazısı (Genelge 2012/13)
b) Reyhan KALKAN'ın 06/06/2017 tarihli dilekçesi.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans öğrencisi Reyhan KALKAN'ın "Okul Yöneticileri ile Öğretmenlerin Stres Düzeylerinin Karşılaştırılması (İzmir İli ; Ödemiş ve Kiraz İlçesi Örneği) " konulu tez çalışması için kullanacağı ölçekleri, Müdürlüğümüz Ödemiş ve Kiraz İlçesine bağlı listede belirtilen okullarda uygulama isteği ilgi (b) yazı ile belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin uygulanmasının, yukarıda adı geçen okulda 2016-2017 Eğitim öğretim yılında eğitim öğretimi aksatmayacak ve eğitim kurumu yöneticilerinin uygun gördüğü şekilde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Ömer YAHŞİ
Millî Eğitim Müdürü

Ek:
Araştırma Değerlendirme Formu,
Anket Formları (5 sayfa)

OLUR
09/06/2017
Ahmet Ali BARIŞ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Fevzi Paşa Mh. 452 Sk.No:15 Strateji Geliştirme Hizmetleri 1 Bölümü Konak/İZMİR Ayrıntılı bilgi için: N.GÜR
Elektronik Ağ: izmir.meb.gov.tr Tel: (0 232) 2803631
e-posta: strateji35_1@meb.gov.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 1a88-13b9-3e5e-b73f-31ad kodu ile teyit edilebilir.

Gönderen: arzu karakaya <karakayaarzu@hotmail.com.tr>

Gönderildi: 14 Haziran 2017 Çarşamba 08:54:34

Kime: reyhan kalkan

Konu: Re: TEZİNİZDE ÖLÇEK KULLANIMI İZİNİ İÇİN

elbette kullanabilirsiniz..iyi çalışmalar

Samsung Galaxy akıllı telefonumdan gönderildi.

----- Orijinal mesaj -----

Başlangıç tarihi: reyhan kalkan <reyhan_klkan@hotmail.com>

Tarih: 04.06.2017 20:06 (GMT+03:00)

Alıcı: karakayaarzu@hotmail.com.tr

Konu: TEZİNİZDE ÖLÇEK KULLANIMI İZİNİ İÇİN

Merhaba Arzu Hanım Okullarda görev yapan kadın ve erkek yöneticileri stres düzeylerinin karşılaştırılması tezinizi okudum emeğinize sağlık çok güzel olmuş. Bende İzmir' deki okullardaki idarecilerin ve öğretmenlerin stres düzeylerini karşılaştıran konulu tez yazmaya başlayacağım eğer sizin için uygunsa tezinizde bulunan ölçeği kullanmak istiyorum. Şimdiden teşekkür ederim. Çalışmalarınızda başarılar dilerim..

ÖZGEÇMİŞ

Kişi Bilgileri

Adı Soyadı: Reyhan KALKAN

Doğum Tarihi: 1986

Doğum yeri: Aydın

Medeni Hali: Bekar

Eğitim Bilgileri

İlkokul : Yeniköy İlköğretim Okulu / KOÇARLI/ AYDIN

Orta Okul: Yeniköy Orta Okulu/ KOÇARLI/ AYDIN

Lise: Koçarlı Lisesi

Lisans: Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi

İlköğretim Matematik Öğretmenliği

Çalıştığı Kurumlar

2018'den itibaren İzmir- 80.Yıl Suludere Ortaokulu

2016 -2018 İzmir-Kiraz Hüseyin Sarı Ortaokulu

2011-2012 Bursa -Mustafakemalpaşa Sınav Koleji

2012-2016 İstanbul-Güngören İncirlibahçe Ortaokulu